

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadó: József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Előls szerkesztő: BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

„Kálvinista ultramontánok.“

Budapest, március 31.

(K.) Azért a kifejezésért, amelyet ime porkoláb idéző-jelek közt viszünk a bírói szék elé, Eötvös Károly ma szigorú törvényt ül fölöttünk az ujságjában. Azzal vádol, hogy megbélyegeztük vele a protestánsokat. A vádra azonban egy igazságtalan névelő csuszott bele s csak ezt kifogásoljuk, mert egyébként a megbélyegzés szándékát vád nélkül is beismerjük. De mi csak protestánsokat bélyegeztünk meg és nem a protestánsokat. Olyan ostobáknak ugyanis még Eötvös Károly se hihet bennünket, hogy például Szilágyi Dezsőt, Tisza Kálmánt, Hegedüs Sándort, Darányi Ignácot és, hogy ő se hiányozzék a sorból, Eötvös Károlyt akartuk volna kálvinista ultramontánoknak bélyegezni. Az ember és az ujság ugyan elvetheti néha a súlykot, de ennyre talán még sem. Mi legalább még nem vesztettük el ennire az egészséges mértékünket. Ám bizonyos protestánsokat igenis meg akartunk bélyegezni és bizony nem a hajlandóságunk volt nagyobb erre a feladatra, hanem a szükség. Kellett a bélyeg, ha talán világosabban illetet volna is beszélnünk, nehogy szavunkat olyanok vegyék magukra, akiket nem akartunk bántani.

(Hát most majd világosabban beszélünk. Méltóztassék tudomásul venni, hogy Eötvös Károlyra és az ő ujságjára nem gondoltunk, mikor kálvinista ultramontánokról beszéltünk. De igenis gondoltunk báró Bánffy Dezsőre és arra az ujságra, mely nem csinál belőle titkot, hogy a főudvarmester un guszusához kíván igazodni. Mig ez az ujság beérte azzal, hogy oppozíciót csinál a mai kormánynak, az ördögnek se jutott eszébe, hogy kifogásolja. Opponálni ugyanis szabad, ha komoly okból teszi valaki, vagy ha kicsinyesből.) Elvégre a guszusokat nem illik szabályozni.

Kinek a pap, kinek a papné. És ha valakinek báró Bánffy Dezső inkább kell, legyen neki az ő izlése szerint. De ez az ujság, úgy látszik, hetek múltán kifogyott a kritizálható témákból s utóbb valami speciális módot eszelt ki a támadásra. Ahogy más ujság rovatot nyit a törvénytörési tárgyalásoknak, a rendőri eseteknek, a személyi híreknek, a parlamentnek és így tovább: a főudvarmester kedvéhez igazodó ujság külön rovatot nyitott a protestáns ügyeknek. Hogy ez ujságteknika kérdése? Talán még sem. Idáig legalább a teknikának ezt a módját csak a katolikus ultramontán ujságok alkalmazták és elég őszintén megvallották, hogy a felekezeti érzés fölébresztését célozzák vele. Hogy pedig ez a felekezeti szenvedélyek szítását jelenti, azt ugyan minden ember tudta, különösebb magyarázat nélkül is. És majdnem mellékes, micsoda magyarázatát adja a protestáns ügyeket bolygató ujság az ő legfrissebb rovatának. Annyi bizonyos, hogy azzal a rovatval föl-szítja a protestáns felekezeti szenvedélyt.

Már pedig jogosult lehet minden felekezeti követelés, de ami sohasem jogosult, az a felekezeti excessus. A politikai perondon egyformán kárhózas minden felekezeti túrelmetlenség, akár katolikus, akár protestáns, akár másilyen. Mert minden szenvedély vak és nem való neki csóvát adni a kezébe. Jóravaló ember pedig, ha csak bosszu vagy egyéb indulat nem kergeti, védekezni fog a csóvát dobáló szenvedély ellen, de nem megy másik csóvával ellene. A katolikus ultramontanizmus ellen is védekezni kellett és védekezni kell ezután is, de csak az indulat adhat olyan tanácsot, hogy az egyik ultramontanizmus ellen a másikat vigyük harcba. Már pedig aki a protestáns szenvedélyeket akarja felkavarni, még pedig rendszeresen, külön rovatval: az a katolikus ultramontanizmus ellen a kálvinista ultramon-

tanizmust viszi harcba, ami jó lehet arra, hogy az egész országot lángba borítsa, de semmiesetre sem alkalmas, hogy a tüzet elszigetelje s a békességet megmentse. De hisz ez nem is szorul bizonyításra. S nem tak-sálhatjuk olyan kicsire annak az ujságnak az ítélő képességét, hogy olyat tegyünk fel róla, mintha ő ezt nem tudná. Éppen azért hiszszük és vagyunk róla meggyőződve, hogy a protestáns viharfúvók nem olyan őszinték, mint a katolikusok. A néppárt fel akarja szítani a katolikusok felekezeti szenvedélyét, hogy hatalomra jutván, megcsinál-hassa az egyházipolitikai törvények revízióját és diadalra juttassa a reakciót az egész vonal-on. A kálvinista ultramontánok azonban csak azért akarják felkavarni a protestánsok felekezeti szenvedélyét, hogy megint hatalomra jussanak. A katolikus ultramontánoknak eszköz is, cél is a szenvedélyek felkavarása, a kálvinista ultramontánoknak ellenben csakis eszköz. Mert a céljuk már csőp-pet sem felekezeti.

Az egyik őszinte, a másik még csak nem is őszinte. De veszedelmes mind a kettő. Egyformán veszedelmes. S amilyen kárlehel-len üldözői vagyunk a katolikus ultramon-tánoknak, olyan kevéssé vagyunk hajlandók szemet hunyni a kálvinista megtévelyedés (vagy inkább megtévesztés) fölött. Mert mi szabadelvűek vagyunk s ezt a nemzetet a haladás útján semmiféle felekezeti csóvától megriasztani nem hagyjuk. A szabadelvű haladás útját egyaránt tisztán kell tartani a katolikus ultramontánok és a kálvinista ultramontánok veszedelmes betöréseitől. Nem a katolikusoktól és nem a kálvinistáktól. Mert mindnyájan magyarok és a tulnyomó többség itt is, ott is szabadelvű. De azoktól a szenvedélyektől, melyeket a katolikus ultra-montánoknak már sikerült felszítani s ame-lyeknek felszítására a kálvinista ultramon-

TÁRCA

A kinevezés.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Molnár Ferenc.

Hogy az ember a jószág diadalát és az emberi erények kamatozó voltát világosan példázza, csak Bux Ila esetét kell elmondania. Ez az eset Budapesten történt, öt-hat évvel ezelőtt, s kevesen ismerik. Én ama kevesek egyikétől hallottam, akiknek tudomásuk van róla.

Bux Ila Somogygyéből jött fel Pestre, amikor meghalt az apja. Ila — szegény — teljesen magánosan ment haza a temetőből s miután jól kisírta magát, esomagolni kezdett. Az öreg után maradt néhány forint, ezzel vonatra ült és zsebében a tanítónői oklevéllel a főváros felé vette útját. Elhatározta, hogy tanítani fog, lesz egy kis szobája valahol a külső Józsefvárosban s ott fog megőregedni szépen, esőndesen. Férjhezmenésre nem is gondolt, erről nála szó sem lehetett. Ila csunya lány volt; nem az érdekes csunya-közül való, akikre rendszerint akad pályázó, hanem tucat-csunya, amilyen sok jár az utcán, közönséges, kopott — s még mindezek mellett öreg is. Harminchat éves volt Ila. Amit még ebben a korban a férjes asszonyok és a színésznők konzerválni tudnak, azt lenyűtte róla a gond és a munka. Szóval Ila, aki egyébként majdnem értelmes lány volt, nem is remélte, hogy valaha másodmagával fog lakni valahol.

A Fecske-utcában talált kvártélyt, még pedig egy temetőnél, aki éjjel teljesített szolgálatot, s ezért ki szokta adni az ágyát szegény mesterlegényeknek. Ila kedvéért kitétek az egyik

ágyat a konyhába, s itt aludt nappal a temetőr, éjjel a felesége. A kisasszonyé volt a szoba a másik ágygyal s a szegény Ila ezzel meg volt elégedve. Az ablakban muskátli volt, a lámpán egy selyempapír-ballerina függött s a falon egy Mária-kép, hét törrel a szűzanya vérző szive körül.

Az első napon már hozzálatott a kérdezősködéshez. Megtudta, hogy nincs nehezebb dolog a világon, mint a fővárosban tanítónőnek bejutni. Ez majdnem kétségbeesett, de azért szívósan járt tovább utána, tudta, hogy az életéről van szó. És minden nap rémitőbb új adatokat tudott meg. A konkurrencia minden képeletet felülmúl — így hallotta. Miniszterek, főpapok járnak közbe egy-egy ötszáz forintossal állásért. Ha pedig valakinek nincs ily hatalmas protektora, akkor oly szépen kell lennie, mint az igazi Vénusz, s körülbelül az ő véleményét kell osztania a tisztesség fogalmáról. Ilának protektora nem volt; azt jól tudta, hogy nagyon csunya és öreg, ami pedig a tisztesség kérdését illeti, az Ilánál annyit jelentett, mint az élet. Valamint a tisztességet élet nélkül nem lehet elképzelni, úgy nem képzelte el ő is az életet tisztesség nélkül. Erről soha még csak nem is gondolkodott, oly természetesnek találta.

A pénzeske egyre fogyott s az akadályok száduletes gyorsasággal emelkedtek Ila tanítónői pályája elé. Már kilencedik napja járt, tudakozódott, sirt, könyörgött s olvasgatta otthon éjjel tiszta-jeles bizonyítványát, pompás minősítvényét egy kis falusi iskolától, amelyet akkor hagyott ott, amikor apjának az másvikre kellett költöznie. S csak ezekben az okmányokban bizakodott, amelyek tanúságot tettek az ő kiválóságáról, elmondták, hogy Ila jó, Ila türelmes, Ila tudományos, alkalmas, képesített és a többi.

A tizedik nap estéjén azonban egy kis re-

ménysugárral tért haza, éppen akkor, amikor a temetőr szolgálatba indult.

— Jó hír! — mondta neki.

— Mi van? — kérdezte a temetőr, aki szeretettel érdeklődött az ügy iránt.

— Egy kis remény van — felelt Ila, s ez elég is volt az őrnek. Ment ki a temetőbe.

A lány egy igen távoli rokonától jött, az apjának egy unokahugától, aki a Terézvárosban lakott. Özvegy Tölgyiné volt a neve a magányos öreg asszonyságnak, akiről az öreg Bux nagyon keveset, majdnem semmit se beszélt, amíg élt. Homályos életű nő volt ez a Tölgyiné, nagy lakásban lakott, pedig csak egyedül volt. Nem volt senki, aki szerette volna, ha jól tudom: a rendőrség szerette legkevésbé. A katonás öreg asszony uszortát üzött s néha foglalkozott orgazdasággal is, amiért azonban bezárták valamikor régen, tehát ezt le kell számítani. Azonkívül szerelmes pároknak alkalmat szokott adni a találkozáshoz s ezek a párok rendszerint az ő tervei szerint alakultak.

Mindezt nem tudta a jó, ártatlan Ila kisasszony, s az előbb említett kilencedik napon meglátogatta az asszonyságot. Persze, nem ismert rá az öreg néni. Kis gyerekek korában látta utoljára, de amikor megtudta, hogy kiesoda-miesoda, nagyon megörült neki. Kiadta az ordért, hogy tagadják le, ha valaki keresi, rávét adott Ilának, esőkolta, ölelte, majdnem hogy sirt is egy verset. Ila panaszkodott, s ekkor igazán nagy örömmel pénzt akart neki adni.

— Nem ez kell — mondta Ila — nem azért, mintha volna, mert ez sincs, hanem ismeretség kell... Ha tudna valakit, valami képviselőt, akinek van egy kis befolyása...

— Minek, fiam?

— Be akarok jutni a városhoz, tanítónőnek.

nok most tesznek kétes dicsőségű kísérletet. Azért kárhoztattuk mindig a katolikus ultramontanákat s azért kellett megbélyegezni a kálvinista ultramontanákat. A szabadelvű haladás útját azonban nem féljük. Örökösök föltötte a józan nemzet és örökösök az a Széll Kálmán is, akit a katolikus és a kálvinista ultramontanók egyforma buzgósággal szeretnének egy pillanatra magukhoz szédíteni, hogy amikor az egyikhez vagy a másikhoz közeledni látszanék, ezt a közeledést már mint burkot vessék a nyakára. Oh milyen kedves kis manóver ez, mikor a katolikus és a kálvinista ultramontanók egyszerre vádolják, hogy nem akar színt vallani. De hát neki nincs már arra szüksége, hogy színt valljon. A két rendbéli ultramontanóknak volna csak rá szükségük. Éppen azért történt, hogy bár szinte kétségbeesett vállalkozásnak látszik kálvinisták közt ultramontanóknak lenni, még ezt is megcsinálták a Széll Kálmán ellenségei. Mert azt akarták, hogy egy akna helyett ezentul kettő is fenyegetse. Az egyikbe talán mégis belesik.

No, de nem kell féltetni. Széll Kálmán olyan egyenes uton jár, a szeme olyan szűnellenül csügg a szabadelvű célokon, hogy egyik akna irányába se fog tévedni. Aztán meg elég ügyes, hogy két aknát is csak olyan könnyűséggel tudjon elkerülni, mint egyet. Csak a nemzetben ne tegyen kárt az az akna, melyet a kálvinista ultramontanók felekezeti mázzal, de hatalmi céllal raktak a — miniszterelnök törbe ejtésére. Mert Széll Kálmánban nem fog kárt tenni...

BELFÖLD.

Az új miniszter kinevezése. A hivatalos lap mai számának élén közli a király személye körüli miniszter kinevezésével kapcsolatos kéziratokat. A közlés így szól:

Ó császári és apostoli királyi felsége Széll Kálmán m. kir. miniszterelnökhöz és gróf Széchenyi Gyula m. kir. főlovászmesterhez intézett következő legfelső kéziratokat méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

I.

Kedves Széll! Előterjesztése folytán önt a személyem körüli magyar minisztérium ügyeinek ideiglenes vezetésétől ezennel fölmentem.

Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 29-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Csupa elsőrendű bizonyítványom van. A minősítvényem a legjobb, ami csak lehet. És nem megy, nem megy...

Hallgattak, együtt.

— Beszéltek egy úrról — mondta egy kis sirás után a kisasszony — akinek csak egy szavába kerül. A városnál úgy hívják, hogy „alkirály.” Nagyon gazdag, aglegény... — Kicsoda?

Megmondta a nevét.

Megint hallgattak. Aztán megint Ila szólalt meg:

— Azt mondják, hogy ha szép lány, szép asszony volnék, már rendben volna a dolgom. De így...

— Olyanfajta ember?

— Olyan.

A kisasszony egyre sirt, nagyon szomorú dolog volt ez az egész. Az öreg asszony megsimogatta a fejét. Egy kicsit gondolkozott, aztán csak ezt mondta:

— Utána fogok nézni. Tudok valakit, aki ismeri.

Ez volt az a jó hír, amit Ila kisasszony aznap este híven bementett a temetőre. És sokat imádkozott az ágyban, a kép alatt, majd a papiballerinát nézte, mert nem hagyta elaludni a remény. Elhatározta, hogy holnap elviszi mind a bizonyítványait özvegy Tölgyinéhez. Ha annak az alkirálynak ezt a sok kitűnőt megmutatják, s azonfelül elmondják neki, hogy egy becsületes, szegény, jó árva lányról van szó, tán csak megpuhul és besegíti.

II.

Kedves gróf Széchenyi! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére önt Személyem körüli magyar miniszteremmel ezennel kinevezem. Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 29-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Tisza Kálmán Nagyváradon. Tisza Kálmánt holnapra várták Nagyváradra, hogy a biharmegyei kaszinó közgyűlésén előköljön. Tisza ma Czifra Géza kaszinói elnökhöz levelet intézett, amelyben tudtul adja, hogy a közgyűlésen nem előköljön, mivel gyöngékedik és nem teheti ki magát a zord idő veszélyeinek. Kilátásba helyezte azonban, hogy legközelebb Nagyváradra utazik és választói körében pár napot tölt.

A bécsi államtitkár. A Budapesti Tudósító írja: Hogy véget vessünk azoknak a híreszteléseknek, amelyek az ő felsége személye körüli minisztérium államtitkári állásának állítólag tervbe vett betöltéséről szólnak, elegendő arra a körülményre utalni, hogy a képviselőház által éppen mostanában letárgyalt 1900. évi költségvetésben ilyen államtitkári állás költiségei elő sincsenek irányozva. Ebből kivülálgik, hogy ez állás betöltésére mervádo körökben egyáltalában nem is gondolnak.

Az országgyűlési szabadelvűpárt vezetősége felkéri a párt tagjait, hogy a költségvetési törvényjavaslat tárgyalása alkalmából hétfőn a képviselőházi ülésnek már a legelején minél nagyobb számban megjelenjenek.

A jubiláló szabadelvűpárt.

Budapest, március 31.

A szabadelvű párt betöltötte fennállásának huszonötödik évét. Ebből az alkalomból íródtak a következő nyilatkozatok:

A szabadelvű politika irányzata és feladatai alapjukban nem változnak, mert nagy igazságokon és oly epeken alapulnak, melyek örök erejűek.

Széll Kálmán,

Midőn a szabadelvűpártot huszonöt évi küzdelem és kintatása alkalmából üdvöziom, egyszersmind nem tagadhatom el magamtól azon óhaj kifejezését, vajha a szabadelvű-párt mostani tagjai minden mellétkintektől elnézve, szem előtt tartásuk azon tagadhatatlan s a mostani korban ad ocules demonstráló tételt, hogy a jelen szabadelvűpárt szétfosztása vagy elgyengítése egyszersmind sirásójává válának a parlamentárizmusnak hazánk alkotmányában való létezésének. Tudom, hogy egy párt életében gyakran fordulnak elő körülmények s viszonyok, amelyek nem felelnek meg egyéni meggyőződésünknek, vagy izlésünknek, de hisz a párt nem szabad hogy egyéneket szolgáljon, hanem kötelessége a hazát szolgálni

Ilyeneket gondolt, aztán elaludt.

Reggel elvitte az írásait az özvegyhez.

— Itt van minden — mondta. — Kérvény, keresztlevél, oltási bizonyítvány, diploma meg a minősítvény. Es mondassa meg neki drága jó néni, édes, hogy nagyon szegény vagyok, árva vagyok, egyedül...

— De ne sirj mindig — vigasztalta a drága jó néni — ha a mond, hogy lesz, hát lesz. Írás, az nem kell...

Hirtelen hozzátette:

— Vagyis dehogyan nem kell. Minden betű fontos. Add csak ide...

Nézte Ila arcát, hogy nem gyanakszik-e. De a csunya, vénülő kisasszony oly nagy bizalommal, szeretettel nézett rá, hogy szinte elérzékenyítette. Elvette tőle az írásokat, úgy tett, mintha megvizsgálta volna egyiket a másik után, aztán elküldte a kisasszonyt.

— Erigy fiam és gyere el holnap. Majd megmondom, mit izent az alkirály. Már beszéltem tegnap este azzal a bizonyossal, aki szólni fog neki.

Ila hazament, a Fecske-utca.

Délben egy molett, csinos kis nő jött Tölgyinéhez. Egy kis özvegyasszony, aki sokszor látogatta meg a jó öreg néni. Az öreg néni ennek adta oda az írásokat.

— Hát ahogy mondtam — szölt neki — fölmejj hozzá és azt mondja, hogy maga az a Bux Ila. A méltóságos ur nem haragszik a csinos nőkre, lelkem, azért megyen maga. Már a hatás kedvéért is jobb, mert az igazi Bux Ila

s es érdekeknek rendelni alá külön nézetét vagy meggyőződését.

Báró Podmanitsky Frigyes.

Felszólítottván, hogy most, midőn a szabadelvűpárt huszonöt év óta áll fenn, írjak erre vonatkozólag én is néhány sort, nem akartam ezt megtagadni, pedig érzem, hogy ezen pántról és huszonöt év alatt működéséről írni ma mindenkinek nehéz; de talán legnehezebb annak, kinek a képviselőházban tartott beszéde adta a döntő lökést arra, hogy a szabadelvűpárt az akkori két párt nagy részének összeolvadása által megalakuljon.

Azt gondolom, nem igen tagadhatja senki, hogy ez akkor a hazánk igen nehéz helyzetének nyomása alatt kifejezett s országszerte érzelt óhajtsáknak felelt meg, hiszen bizonyítja ezt az, hogy az 1875-iki évi választások a szabadelvűpárt tagjait óriás többségben küldték a képviselőházba, a nélkül, hogy előszakoskodás, hatalommal visszaélés vagy bármi eljárás miatt talán egy-két kivétellel — még csak vádak is emeltek volna.

A kivált 1873-tól kezdve folytonosan meg-megújuló kísérletekről, melyek a pártok egyesítése céljából történtek, nézetem szerint ma még idő előtt lenne szólni, bizonyonnyal többen tettek — részben legalább közvetlenül akkor — följegyzéseket ezekről. Ha majd ezek köztudomásra lesznek hozhatók, fog-nak az előzmények tisztábban állani mindenki előtt. Ezekről ennél fogva nem is szólok.

A fuzió megtörténte után eleinte a parlamentárizmus igaz barátait biztatta az a remény, hogy a szabadelvűpárttal szemben alakulni fog egy alkotmányos konzervatív-párt, így lehetővé válik a fennálló törvény alapján álló két párt váltakozása az ország kormányán.

Meg is indult ez. A konzervatív, de egyáltalában nem reakcionárius, mindenki által becsült báró Sennyey Pál vezérlete alatt kivált egy ilyen párt, de a 75-iki választás után igen kevesen jöttek a képviselőházba. Ezen alakulás igen hamar szétfoszlott, báró Sennyey maga rövid idő múlva ki is lépén a képviselőházból.

Ezután jöttek az ismert különböző pártalakulások, de a kormány vezetése folyton a szabadelvűpárt feladata maradt és erre hárult a kettős feladat, megőrizni bárholonnan jövő támadások ellen azt, ami a meglévőből a magyar államra nézve jónsk bizonyult s a melletti intézményeinket szabadelvű irányban fejleszteni.

Felsorolni mindazt, mi az elmúlt huszonöt év alatt történt, felesleges, rövid néhány sorban nem is lehet. Hasonlítsa össze bárki, mi volt hazánk, nemzetünk helyzete 1875 elején és mi most, és nem fogja eltagadhatni, hogy ugy anyagi, mint szellemi téren nagy előmenetelt tettünk, a magyar állam tekintélye is nőtt, emelkedett.

nagyon csunya, fiam. Itt vannak az írások is, de nem hiszem, hogy nagy szüksége lesz rájuk. És legyen vele nyájás, lelkem, nekem tesz vele szívességet, bátran feleljen, ha kérdezi.

A kis molett mosolygott és elment a szakadozott papirokkal. A kis molett mulatott azon, hogy most ő másként hívják, s vidám oldaláról forgta fel a dolgot. A kis molett különben se törődött a világgal.

Maga az öreg Tölgyiné is izgatottan várta vissza nem nagyon szigorú életű fiatal barátját, olyannyira szeretett volna segíteni szegény Ilán. Estefelé már türelmetlen lett. De hét óra tájban megérkezett a kis hölgy.

— Mi van?

— Mi van. Hát rendben van.

— Mit mondott?

— Azt mondta, hogy biztosan meglesz. Elvitte az írásokat, ő maga fogja beadni.

Mosolygott.

A néni nagyon örült. Összeacsapta a kezét.

— Szegény Ila!

Boldogan gondolt arra, hogy a Bux lánynyal jót tett. Most lesz hivatala, pénze, szobája, csöndes boldogsága.

A kis molett leült a divánra s egy barátja felől kérdezősködött. Aztán megint mosolygott. — Gyönyörűen van berendezve ez a méltóságos ur — jegyezte meg.

Majd utána tette:

— Nagyon kedves ember.

Máspan este nagy örömben bort hozatott

Az En Ujságom

október havában a tizedik évfolyamába lépett. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: **Budaösten, Andrásy-ut 10. szám.**

Bizonyval történtek a huszonöt év alatt mulasztások, sőt tévedések, hiszen emberek állottak az ügyek élén s így ilyeneknek történni kellett. De azért nem tartózkodom kimondani, hogy azok, kik a szabadelvű-párt megalakításába befolytak, mint azok, akik annak azóta hű tagjai lettek és voltak, a hazafiai kötelesség teljesítésének nyugodt érzetével tekinthetnek az elmúlt két és fél évtizedre.

Mit hoz a jövő, annak találgatásába nem bocsátkozom, de meggyőződésem, hogy mindaddig, míg ez a párt az eddigi követett irányban halad, annak tömör együttmaradása a magyar állam érdekében van, s ha valaki annak megbontását akárcsak nemes bekeszeretből elnézné vagy pedig — habár öntudatlanul vagy a legjobb szándékotl is — megmozdításra törekedné, nagy hibát követne el. Pedig egy régi paradox kifejezés szerint, politikában többet ért a hiba, mint a bűn.

Tisza Kálmán.

A szabadelvűség emelte a XIX. század folyamán Magyarországot Európa kulturális közvé és csakis ez fogja megtartani jövőre is azok sorában.

Perczel Dezső.

A szabadelvű eszmék nagy erejének Magyarországon leghatalmasabb bizonyítéka az, hogy a szabadelvű-párt fennállásának huszonötödik évében, számban megerősödve, benső tartalommal megizmosodva lépett be. Ez a tény és az új vezér egyénisége, ki a párt huszonöt éves működése alatt elejétől mostanáig, annak első sorában állott, biztos garanciája a jövőnek.

Dániel Gábor.

Sokan örülnek, még többben félnek annak következményeitől, hogy a szabadelvű pártban vegyestülnek meggyőződésükben tiszta liberális és határozottan konzervatív irányú képviselők.

Én s velem együtt minden komolyan figyelő se nem örül e nehéz helyzetnek, se nem fél attól addig, amíg Deák Ferenc állandóan köztünk levő szelleme körül tömörül a párt zöme és míg tanítványa tartja erős és tapintatos kezében a párt zászlóját.

Széli Kálmán alatt e zászló hamisítatlan szabadelvű jellege nem csökkenhet!

A más hittek csalódnai fognak.

Tallán Béla.

1861-ben mint Deák-párti kezdetem meg képviselői pályafutásomat. Politikailag ma is csak úgy érzek és gondolkozom, mint 1861-ben. Azért is ma, a huszonöt éves jubileumon egyedüli óhajom: bár maradhatnék mindörökké szabadelvűpárti.

Zichy Jenő.

Ila a kvártélyadónak s együtt vacsoráltak a szobában. A temetőr ivott, mint a föld s egyre beszélt. A kisasszony hátradőlt a széken s félig lehunyt szemmel, nagyon, nagyon boldogan mondta el az esetet, úgy, ahogy Tölgyiné megmagyarázta neki:

— Egy rokonomnak van egy ismerőse, egy képviselő... az beszélt a méltóságos urral... egészen biztos. Ő maga adja be a kérvényt. Azt mondják, hogy husz év óta mindenkit kineveztek, akit ő ajánl... Fél akartam menni megköszönni, de a rokonom azt mondta, hogy ezt nem szereti a méltóságos ur. Azt mondta, hogy segíteni kell a szegényen, ha becsület és ha tud. Ez kötelesség. Köszönet nem jár érte.

— Na ja — hagyta helyben az ör felesége.

A kisasszony elhaltogott, s apjára gondolt, aki annyi áldozattal gondolta, taníttatta, szerette az anyja helyett is, kihallgatta a lelkéjét, örült a bizonyítványának. „Szegény jó apa, ha tudná, hogy örülne!” — gondolta, s e gondolatnál gyors egymásutánban sokat pislogott, könnyek jöttek a szemébe. Tele volt örömmel is, bánattal is, büszkeséggel is. Szeretett e pillanatban mindenkit: az embereket, a világot, s különösen a jó méltóságos urat. Megtörülte a szemét:

— Nem igaz, amit beszélnek — szölt. — A tanulást meg a munkát megbeesülük mindenütt. Csak annak kell protekelni, aki nem tanult...

— Das sag ich eben immer — mondta erre a sváb temetőr, miközben kocintottak.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, március 31.

Krüger elnök haditanácsot szervezett s az első tanácskozmány eredménye volt a Brandford melletti ütközet. A boerok ezzel támadólag kezdtek fellépni, bizonyára azért, hogy a holtfáradt bloemfonteini angol tábornyugalanságok — a csata Bloemfonteintől 30 kilométernyire folyt le, — másrészt, hogy kényszerítsék az összes angol hadierők együtt-tartását, hogy így a délkeletről felvonuló kisebb boer csapatok akadálytalanul juthassanak a boer főtáborba Kronstadtbba. Az ütközet heves volt, 6—7000 angollal vette fel a 3—4000 boer és nagy veszteséget okozott az ellenségnek. Ez a támadó fellépés, annak rendszeres előkészítése és a feladat végeztével történt rendes visszavonulás arról tanusodik, hogy a boerok éppen nincsenek megtörve és hogy nagy körültekintéssel készülnek a Bloemfonteini-pretoriai vonal körömszakadtig való megvédésére. Az angolokat veszedelmes nyugalansítja a közeli ellenség, s most már, Londonban is kevésbé rózsásnak látják a délafrikai helyzetet.

(Hírek a csatáról.)

London, március 31.

A lapok a boeroknak Brandfordba való visszahozását nem tekintik a nagy előnyomulás megkezdésének, hanem csupán demonstrációnak tartják, amelynek az a célja, hogy a boerok további előnyomulását megakadályozza. Általánosan azt hiszik, hogy Roberts még nincs elkészülve a további előnyomulásra. Southamptonból ma husz tisz vezetésevel hat száz katona indul el Szent-Ilona szigetére, hogy a négyezer boer foglyot és Cronje tábornokot őrizze.

London, március 31.

A Morning-Post jelenti Bloemfonteintől 29-iki kelettel: Kitchener lord az éjjel törzskarával és három ezer emberrel átkelt a Norwalspontonál vert ideiglenes hidon. Kitchener azt hiszi, hogy a lázadás le van verve.

Köln, március 31.

A katonai körök a délafrikai csapatok legújabb dislokációját nem veszik annak jelül, hogy Roberts további előnyomulást tervez, hanem kiterjedt előőrvonalat akar föllátni, hogy a megszállott területet biztosítsa a Kronstadnál összevont boerok portyázó vállalkozásai ellen. Roberts csak husvét után szándékozik előnyomulni. Müner kormányzó Bloemfonteinben kedd óta tanácskozik Robertsszel.

London, március 31.

Az esti lapok jelentik Bloemfonteintől tegnapi kelettel: Az ütközet, melye a hó 29-én Brandford mellett folyt, délelőtt 11 órától a sötétség beálltáig tartott. A boerok kronstadti parancsnoka 6000 embert küldött, hogy Brandfordot megvédelmezzék. A veszteség mindkét részen jelentékeny. A boer csapatok egy része, úgy látszik, nem vett részt az ütközetben. A harcban részt vett ellenséges csapatok számát 2—3000 emberre teszik.

Brüsszel, március 31.

Krüger egy imént kelt dekrétummal legfelsőbb haditanácsot állított fel, amely a további hadműveleteket intézni fogja. A haditanács tagjai: Botha, Schalk-Burger és Erasmus tábornokok, Villeyoy és Marenille ezredek.

Krüger ma elutazik a kronstadti táborba.

London, március 31.

Laurengo-Marquezéből jelentik, hogy Mafeking bombázása kedd óta nem szünetelt egy percig sem. A városban az ostrom nagy kárt tett.

London, március 31.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Bloemfonteintől: A Karre mellett történt összeütközésnél a boerok három óra hosszat álltak ellent az angolok támadásának és erősen lövöldöztek az egész vonalon. A boeroknak egy Vickers-Maxim-ágyújuk volt az egyik kopjén, amelyvel nagyon hatásosan lövöldöztek az angolokra. Az angol gyalogság erre megtámadta a boerok centrumát, amely a középső kopjén állott. Néhány boert elfogtak. A lovasság megkerülte a

boerok két szárnyát, mire az ellenség visszavonult, de halottjait és sebesültjeit magával vitte. Az angoloknak most természetlő fogva kedvező hadállásuk van, amelyből messzire ellátanak a brandforti sikkágon. Néhány idevaló ültetvényes a boerokhoz csatlakozott, de feleségüket és gyermekeiket az ültetvényeken hagyták, bízván benne, hogy az angolok nem fogják őket bántani.

London, március 31.

Lord Roberts jelenti Bloemfonteintől 30-iki kelettel: Az ideérkezett jelentések mind arra vallanak, hogy az ellenség elhagyja Brandfortot és észak felé vonul. A tegnapi ütközetben nagyobb volt a veszteségünk, mint eleinte jelentették. Két tisz esett, nyolc megsebesült, tíz vagy tizenkilenc katona esett, 159 megsebesült és három eltűnt.

Fokváros, március 31.

Barklywestből jelentik, hogy a boerok ebben a kerületben még mozogódnak. Boetsapnál tábor ütközetek, ugyszintén Windsorton közelében Roxidamnál és a Colingberg-farmnál. Egy kétszáz főnyi csapat Boetsap felé tartva érintette Klappmansfonteint.

London, március 31.

A Reuter-ügynökség jelenti Naseruból a hó 30-ikáról: A boerok csapatai, melyek Plattberget megszállva tartják, erősbitekek kaptak. A bazúttók földjének kormányja 1000-nál több munkást gyűjtött a bloemfonteini katonai hatóságok részére. A bazúttók földjén levő angol rezidens azonban nem engedti utnak indulni a munkásokat, amíg az a veszély forog fenn, hogy a két hadakozó sereg közé juthatnak.

(Vegyes hírek.)

London, március 31.

Az angolok vesztesége március 24-ig, azokat a betegeket nem számítva, akik a délafrikai brit kórházakban fekszenek, 15462 ember, a betegségben meghaltakkal 16.684 ember. Elest 245 tisz és 2346 legény, megsebesült 596 tisz és 8750 legény, boer fogságban van 150 tisz és 3875 legény. Betegségben meghalt 122 tisz és 1103 legény. A súlyosan megbetegedett katonákkal együtt az angolok vesztesége meghaladja a huszertet is. A háború folyamán az angolok 1093 tiszet veszítettek, amibe nincsenek beleszámítva a súlyosan megbetegedett tisztek. Elest 245 tisz, betegségben meghalt 122, megsebesült 596, fogságban van 150.

London, március 31.

A Volkstem írja a következő érdekes epizódot a boer-angol háborúból: Egy Bothma nevű, merész boer ifjú a Manila angol hadihajón volt fogságban száz társával. A hajó Elandslaagteban horgonyzott a simonstowni öbölben, három mérföldnyire a parttól, honnan az erőd ormáról három ágyú torka meredt a tenger sik tükreire. Minden menekülési kísérlet hiábavaló volt. Gyanús zajra, fegyveresörrenésre megdördültek volna az erőd ágyúi, elpusztítva a hajót mindenestül. A boer foglyok már-már beletörődtek sorsukba, ám-bár hírnököknek, (az okát nem írja meg a Volkstem), fontos taktikai okokból okvetlenül el kellett jutnia Pretóriába, híradás végett. Ekkor vállalkozott Bothma a csaknem lehetetlennek látszó feladatra. Alkonyakor, midőn sötét árnyak borultak a tenger csendes hullámzó tükreire, kabinjában kőtelet kötött derekára ruháit batyuba kötve, lebocsátkozott a fedélzetről. A hajó parancsnoka épp a kirendelt örököt pirongatta, nagy zsvaj volt a fedélzeten, alkalmasabb pillanat tehát nem lehetett volna. Egy halk loecsanás s a szökevény a tenger vízében uszott. Három óra múlva partra ért. Épp jókor. A hajón működni kezdtek a villamos-reflektorok és széles sugárkévét szórtak a víz tükreire. Öt perccel később a menekülés lehetetlen lett volna. Bothma egy sziklaoduba osont, ott pihente ki az utnak fáradalmait. Két napig bolyongott étlen-szomjan s csak egyetlen egyszer találkozott ellenséges katonával, ki kérdőre vonta, hogy hova megy? — Lócsiszár vagyok, lovat szállítok az angol lovasságnak; a Kolk-öbölbe utazom, de eltévedtem — szölt Bothma.

Fegyvere nem volt, hát mehetett tovább, Wynbergig, ahol honfitársai titkon kocsi, lovat és pénzt adtak neki. Steltenboschban jelentkezett az angol parancsnoknál.

— Lovakat szállítok — mondá — az angol lovasságnak. S ut-és menlevelet kért.

Toouws Rivernél vonatra szállt s együtt utazott Robertsszel és táborkarával. Mogesfonteinekben ugyan-

MOLL SEIDLITZ POR
Félfülművelés nélküli háztartás minden gyomorbetegségre, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott kelletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítményre kérem az eredeti dobozokban 1 forintért.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, közsvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (mármint) üvegekben 90 krajcárjával kapható. MOLL készítményre kérem.

abban a vendéglőben ebédel, mint az angol tábornokok s ebéd közben az angol lovastisztekkel az angol lovasság lóanyagáról vitatkoztak.

Victoria Westben ismét lóra ült, de Prieskánál megtudta, hogy szökéséről értesült a hatóság s mindezt kőrözik. Szerencsére Wynbergben levágatta bajuszt, szakállt növesztett s így eljutott Olfantsfontaineba a boerok előőrseihez, kik a bátor ifjut örömjongva fogadták.

(Mi lesz a háboru után?)

London, március 31.

Az angol közvélemény tisztában van azzal, hogy Délafrikában a háboru befejeztével a politikai szétszakadás következtében nagy nehézségek fognak előállni. A *Westminster Gazette* erre nézve elég érdekes módon nyilatkozik:

Az ellenoldalon lesz egy egyesült hollandi pártunk, a mi oldalunkon lesz két vagy három angol párt, amelyeknek érdekei igen könnyen konfliktusba keveredhetnek. Itt vannak a natáli angolok a föderációra irányuló terveikkel, amelyekben a Fokgyarmatnak alárendelt szerep jutna; itt vannak a fokföldi angolok, akiknek helyi érdekeikre kell ügyelniük, végül itt vannak a pénzes angolok — a rhodesiek és utlanderek — akik arra gondolnak, hogy az északi kizsákmányolják és a Transvaalal való kereskedést oly módon szabályozzák, amely a Fokgyarmatnak aligha volna teljessége szerint. E pártok mindegyikének fontos érdekeket kell megóvnia és végtelenül nehéz lesz olyan megoldási módot találni, amely az egyes pártok közt nem okoz elidegenedést. Mind a három párt megegyezik abban, hogy a hollandusok ellen drasztikus rendszabályokat kell alkalmazni. Szemére fogják vetni a kormányt, hogy az egyenjogúsításnak formuláját az angol gyarmatok már e háboru kiűrése előtt, mint jogosulatlant, elvetették, és hogy az angoloknak, valamint a hollandusoknak lojalitását az öngazgatási joggal felruházott hollandi gyarmatok alapítása erősen veszélyezteti. A gyarmatosok tehát intézkedéseket fognak sürgetni a választói jog korlátozására. Amde az angol kormányt az a két dolgot kell szem előtt tartania. Az első az, hogy a Natalban és a Fokgyarmaton lakó hollandusok szintén angol alattvalók és hogy az ő óhajataikat, mintán az utóbbi zavaroknál lojálisan viselkedtek, szintén figyelembe kell venni. Meggondolandó aztán, hogy a faji ellentét és a politikai válaszfal az angolok és a hollandusok közt, valószínűleg a kisebbségben levő angolok hátrányára továbbra is fennmarad, ha oly intézkedéseket teszünk, amelyek a hollandusokat mint pártot tartják össze az angolok elleni harcban.

A *Globe* azt követeli, hogy azoktól a hollandusoktól, akik a fölkelésben részt vettek, a választói jog mindenkorra elvonassék.

(Az oroszok rokonszenve.)

Péterváry, március 31.

A *Journal de Saint-Petersbourg* a délafrikai helyzettel foglalkozva a következőket írja:

Politikusok, akik célszerűnek tartották, hogy a tizenkilencedik század végén fajharcot idézzenek fel, nagy feladat előtt állanak, mielőtt az egyik faj teljes uralmát megalapíthatják a másik fölött. Ha a háboru megkezdődött, akkor sokszor azt szeretik mondani, hogy elkerülhetetlen volt és előbb vagy utóbb ki kellett törnie. Hozzáteszik, hogy jobb volt a háboru olyan időben megkezdni, mikor az ellenség még nem volt olyan erős, hogy a győzelmet kétségségesen tehesse. Néhány londoni lap azt állította, hogy Transvaal már régóta készült erre a háborura és az angol elemet ki akarta szorítani Délafrikából. A pretoriai vezető körök szándéka azonban ugy látszik nem terjedt így messzire, bizonyos, hogy Krüger csak Jameson betörése után tette meg az intézkedéseket országta szabadságának a megvédelmezésére. Megtette tehát azokat a katonai előkészületeket, melyeket az okosság parancsolt és látható, hogy milyen helyesen cselekedett, midőn a nemzeti hadsereget tőle telhetőleg abba a helyzetbe hozta, hogy az angol csapatoknak ellent állhasson.

A kínai reformpárt manifesztuma. Nemrég megírtuk, hogy a kínai császárné egész Ázsiában üldözött a kínai reformpárt embereit, sőt nemrég Sziamba hadihajókat küldött az elfogásukra. Egy mai londoni táviratunk végre tisztá képet ad ennek a kínai reformpártnak törekvéseiről. A párt manifesztumát közli ma a *daily Press*, egy hongkongi angol lap. A manifesztum lényege a következő:

Nagy forradalom készül Kínában a mandzsuk usurpációja ellen. A lázadás magvait széles földön vetették el és már gyümölcsei is teremnek. Majd minden tartományból, de majd minden idegen országból is, ahol testvéreink laknak, kedvező válaszokat kaptunk.

Az 1900. és a következő évek folyamán Kína nagy változást fog megélni, amelyet Isten kegyelmeivel az idegen hatalmak örömmel fognak fűződni és amely a nagy kiterjedésű Keletre jótékony hatással lesz. Emberek vagyunk és tudjuk, hogy nehéz a munka, és hogy a bevezetés csupa fáradság és csalódás. De mi 400 millió emberből álló nemzet vagyunk, talán még nyereség, amde a vasérből lesz a finomított acél is. Összes vezéreink a külföldön nevelkedtek és Angliában, Japánban és Amerikában sok befolyásos barátunk támogat bennünket.

A mandzsuk uzurpációja óta a nép mind mélyebb és mélyebb korrupcióba süllyedt; hogy az ő gyermekek ötleteiknek eleget tegyen, a tudatlan és arrogáns császárné Ösrégi birodalmunkat az örvény szélére juttatta és Kuang-Szűnek letele és rossz asszony gonosz befolyásának utolsó kifejezése. Jogos-e, hogy a császárság fölött egy asszony uralkodjék, aki személyében és politikailag minden tekintetben rossz, — avagy a birodalom nem számhatná rá magát, hogy végre föltámaszkodjék az iszapból, amelyben most a politika evickél?

Kétszázötven esztendőig vártunk és szervezkedtünk; az ifju császárnak alkalmat nyújtottunk, az ég azonban az övegy császárné által megmutatta nekünk, hogy a mandzsukot ki kell irtani. Így hát elhatároztuk, hogy az ég szavának engedni fogunk, az átkozott nemzedéket gyökerestől kiirtjuk, és végül utját egyengetjük a szabadságnak, egyenlőségnek és reformnak.

Az olasz képviselőház elnöke lemondta. Hétfőig csend lesz a Monte Citórión és csendes volt a mai ülés is. Az obstrukció egy percig győzelmes mondhatja magát, mert a mai ülésen Colombo elnök és az alnökök lemondta tisztségükről. Ezt Palberti alnök jelentette be, mert Colombo elnök meg sem jelent a házbán. Az ülés, amelyre az a lemondás volt a szenzációja, rövid és csöndes lefolyású volt. Giolitti békés szellemben beszélt s körülbelül ezt mondta:

— Ebben a percben főképp egyetértésre van szükségünk. A legutóbbi napok szomorú eseményei nem mulnak nyoma nélkül. Azt tanuljuk belőlük, hogy Olaszország a mérsékelt haladás útján zavartalanul meg akar maradni és hogy ezt az országot nem lehet a törvény és szabadság elhanyagolásával kormányozni.

Sacchi radikális képviselő csatlakozott Giolitti véleményéhez, Pelloux miniszterelnök pedig arra kéri a Házat, hogy hétfőn válaszzák meg az új elnököt. Ezt egyhangulag elfogadták. A többség a régi elnököt akarja újra megválasztani. Ily körülmények közt ez idő szerint nem lehet szó kormányválságról. Mint egy római táviratunk jelenti, az egész országban nyugalom uralkodik.

Egy éjjel érkezett római táviratunk jelenti:

A mai ülés után az alkotmányhü ellenzék és a szélsőbaloldal gyűlést tartott. Az alkotmányhü ellenzék Biancherit jelölte az elnökségre s a szélső baloldali is vele fog tartani a választáskor.

A többség még nem állított jelöltet, de valószínű, hogy a képviselőház egyhangulag fogja megválasztani Biancherit, ami nagyon megkönnyítené a kibékülést a pártok közt.

HIREK.

Budapest, március 31.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Március 31-én új előfűze és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.

— Személyi hírek. Vilmos császár április 2-án meg fog jelenni a Szégyény osztrák-magyar nagykövét és neje által adandó ebéden. — Darányi Ignác földművelésügyi miniszter április hó 3-án másnév hivatalos elfoglaltsága miatt a rendes heti kihallgatást nem tarthatja meg. — Rakovszky István, az állami számvevőszék elnöke influenza folytán több nap óta ágyban fekvő beteg. Állapota most már jobbra fordult s remélhető, hogy néhány nap múlva elhagyhatja a szobát.

— A trónörökös inkognitója. Ferenc Ferdinánd főhercegről azt írja egy tatali lap, hogy március 27-én Tatán járt. Bruckból érkezett oda szigorú inkognitóban. Az állomáson környékbeli gazdaemberek várták tarka lovakkal. mert a trónörökös — azért jött,

hogy négyes fogathoz négy egyforma tarka lovat vásároljon. Vett is, még pedig nem négyet, hanem hatot s fejedelmi bőkezűséggel adta meg mindegyiknek az árát. A vásárlás után egy tatali fiakkoron a szárnyszegével a városba hajtattot s rövid sétákozás után betért ebédre az Esterházy-vendéglőbe. Mielőtt a délutáni gyorsvonathoz kihajtott, egy szivaros boltban képes levelezőlapokat vásárolt. A trónörökös Tatáról Bécsbe utazott.

— A krasznaorkai emléktábla. Gróf Andrássy Dénes uradalmának tisztviselői részére 260 ezer korona tőkével nyugdíjalapot létesített. Az uradalmi tisztikar a nagylelkű adományt meg akarja hálálni s elhatározta, hogy az uradalom központján, a krasznaorkai vár alján fekete gránitból készült emléktáblával örökíti meg e nevezetes eseményt. Az ösrégi várral szemközt húzódo szomolnok uti mellett fekvő sziklában helyezik el az emléktáblát, melyet a legközelebbi napokban lepleznek le ünnepélyesen.

— Wlassics miniszter betegsége. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter egészsége — mint örömmel értesülünk — Meránban teljesen helyreállt. A miniszter azonban utokúrára Brixenbe vagy Abazaiába megy, ahonnan közvetlenül busvét után hazatér és átveszi minisztériuma vezetését.

— Szász Károly köszönete. Szász Károly református püspök, aki a minap vesztette el feleségét, a súlyos csapás idejében megnyilatkozott részvét meghálálása céljából a következő sorok közlésére kérte föl lapunkat:

Feljejtethetetlen drága feleségem — édes jó anyánk — váratlan elhunytá alkalmából, százan és százan, kiket hozzánk rokonság vagy barátság fűz és a megboldogulthoz a szeretet, tisztelet és hála köteleke osatolt, kerestek föl bennünket közelből és távolból, élő szóval és írásban, mely részvételüknek őszinte kifejezésévol.

A velünk együtt érzett fájdalomnak ebből a szívreható megnyilatkozásából vizsgálatást és erőt igyekeznünk meríteni mélyeségsz gyászunk, pótolhatatlan veszteségünk elviseléséhez. Kötelességünknek érezzük tehát most — még sajtó szívvvel s megtört lélekkel bár, de Isten akaratában keresztényekhez illően megnyugodva, megemlékezni azokról, kik jó lelkük sugallatától ösztönözve, bánatunkat enyhíteni törekedtek.

Aldja meg az Isten mindazokat, kik részt vettek a mi fájdalomunkban s fogadják szívesen megszorított szívűből fakadó hálás köszönetünket.

Budapestben, 1900. március 24.

Szász Károly és családja.

— A belga király szombetege. Brüsszelből táviratozzák, hogy Lipót belga király szombaja valamivel javult. A király a jövő hétfőn Wiesbadenbe utazik, ahol Pagenstecher orvos fogja gyógykezelnéi.

— A boer fővezér — magyar ember. Joubert halála után tudvalevőleg Krüger elnök vette át a boer csapatok vezetését. Jobbkeze és a valóságos hadvezető azonban Botha tábornok lesz, ki egy beszerce-naszódmegyei jómódú földműves embernek a fia. Botha a közös hadseregben is szolgált, ahol főhadnagysáig vitte. Művelt, kellemes modoru, ügyes embernek ismerték. Legutoljára Zágrábban szolgált, ahol a legelőkelőbb társaságok is szívesen látták. Könnyelmű életmódja miatt azonban kénytelen volt a katonai szolgálatból kilépni. Sok viszontagság után Transvaalba jutott, ahol csakhamar tág tere nyílt tehetőségének.

— Százéhszerez keresztapa. A német császár az a közkezdelt ember, aki immár százhat gyerek-nél vállalta el a keresztapáságot. A minap vett részt a százhatodik keresztelón. Németországban most éppoly divatban van keresztelőkön a császár, mint Angliában egykor a walesi herceg, aki hetvenötödörös keresztapa. Ujabbban azonban az angolok jobban szeretik Cecil Rhodest, aki negyvenhat gyermeknél vállalta el eddig a keresztapáságot.

— Egyházi zene a Mátyás-templomban. A Mátyás-templomban április havában a következő egyházi zeneművek kerülnek előadásra az ünnepi istentiszteletnek alkalmával: 1-én délután 10 órakor: Orlando Lasso „Ort Toni” miséje; 8-án, virágvasárnap 10 órakor délelőtt Bogisich Mihály „Gregorian” miséje, 11-én, nagy szerdán délután 5 órakor Lamentációk és a Miserere. 12-én 9 órakor Iranek Gábor győri székesegyházi karnagy C-dur miséjének Kyrie és Gloriaja, továbbá Karsch Ferenc esztergomi székesegyházi karnagy A-moll miséje, offeratoriuma Swupper Alfréd esornai egyházi karnagy „Dextera domini”-je. Délután 5 órakor Lamentációk és miserere, április 13-án nagypénteken 9 órakor esztona miséje, a passióval, amelyet magyarai Juhász Ferenc és Kretschky Károly énekelnek, továbbá Palestrina „Popule meus”-a és Vavrincez Mór „Vexille regis”-e, valamint „Ecce quomodo”-ja. Délután 5 órakor Pergolese és Astorga „Stabat mater”-elől egy résznek kerülnek előadásra. Nagyszombaton 9 órakor Beliozay F-dur miséje, a délután 6 órakor tartandó feltámadásnál Vavrincez „Te Deum”-át, „Tantum ergo”-ját adják elő. Husvét első napján 10 órakor Schubert Ferenc G-dur, másnap Vavrincez D-dur, 22-én Horák D-moll s 29-én Prosd F-moll miséje kerül előadásra.

— **Új rend az iskolákban.** Mától kezdve sokkal kellemetlenebb dolog rossz tanulónak lenni az iskolában, mint eddig. Ma lépett életbe a kuluszminiszternek az a rendelete, amely szerint aki a második szemeszter végéig valamely intézet rendes tanulója volt, magánvizsgálatra csak külön miniszteri engedéllyel mehet. Eddig tudniillik olyanformán segítettek a bukkottak magukon, hogy kiharadtak az iskolából, beiratkoztak magántanulónak valamelyik másik iskolába s aztán átcsuszáltak valahogy a magánvizsgán. Az se lesz ezután lehetséges, hogy aki a nyilvános vizsgán már három tárgyból elbukott, az visszalépjen a vizsgától s aztán magánvizsgán reparálja ki a dolgát. Ezután az, aki három tárgyból a vizsgán megbukott, az akár lép vissza a vizsgától, akár nem — megbukott. S szigorubb lett ezután a javító vizsgálat is.

— **Bismarck és II. Vilmos.** Apró indiskréciókból épül föl az igaz történet. Elum János ilyen természetű indiskréciókkal szeríti a német történetírókat. *Emlékezés Bismarckról* című imént megjelent művében elmondja a történetét annak, hogy miképpen lett Bismarck kegyvesztett II. Vilmos előtt. *Blum* szörszerint idézi Bismarcknak erre vonatkozó szavait: 1890. március 14-ikén arról értesített a feleségem, hogy Bleichröder bankár, akivel barátságban voltam, sürgősen beszélni óhajtat velem. Nyomban rendelkezésemre állottam, mert bárhogyan viselkedett is a közéletben, velem szemben mindig okos, tisztességes, becsületes embernek mutatkozott. Ő levette a vállaimról anyagi gondjaimat, amennyiben az állami ügyekből származó gondjaim között fölmentett attól, hogy magam gyümölcsöztessem a pénzemet. Szóval: én csak köszönettel tartozom neki. A jelzett napon azonban Bleichröder nem üzleti ügyekben keresett föl, hanem hogy kihallgatást eszközöljön nekem nálam dr. Windhorst képviselő számára, aki ez ügyben hozzám fordult. Bleichröder kijelentette, hogy magával is hozta a képviselőt.

Bismarck ekkor elfogadta a képviselőt és beszélgetések csupán a körül forogott, hogy az új ülészekben a centumpárt minő magatartást fog követni, és viselkedéséről minő megadományokat kér a kormánytól. Windhorst az 1870-iki törvény életbeléptetését sürgette, a mire Bismarck nyomban kijelentette, hogy ez a követelés exorbitans és elfogadhatatlan. Ezt a beszélgetést, természetesen meghamisítva, a császár fülebe juttatták. Azt mondotta a császárnak, hogy Bismarck hívatta Windhorst képviselőt Bleichröderrel és pedig nem másért, mint hogy benne és pártjában támaszt találjon a vele ellenkező nézetben levő császár ellen. Ha Vilmos császár megvárta volna a reggeli lapokat, amelyek izgatott cikkeiben tárgyaltak Bismarck beszélgetését (a valódit) Windhorsttal, akkor láthatta volna, hogy a hírvivők csúnyán felültették. Mert ha a képviselő és a vaskancellár között létrejött volna valami megegyezés, akkor a centumpárti lapok bizonyára mélységesen hallgattak volna. De a császár másképp cselekedett.

A hamis hír vétele után — folytatta Bismarck — hozzám küldte a császár Lucanust, a személye körül miniszterium főnökét, aki a következőket tolmácsolta előttem:

— Ő felsége azt követeli tőlem, hogy ezentul jelentést tegyek neki, mielőtt bármely képviselővel értekeznék.

— En azt feleltem: Kérem, méltóztatassék ő felségével közölni, hogy az én házammal senki sem rendelkezhetik. Erre március 15-én megjelent nálam maga a császár. Még ágyban voltam, de a császár nyomban kívánt velem beszélni.

Gyorsan felöltöztem és jelentkeztem uram előtt. Ő izgatottan kérdé tőlem, hogy mit jelentsen Windhorsttal folytatott tárgyalásom? En azt feleltem, hogy nem tárgyalás folyt köztünk, hanem békés megbeszélés. Erre a császár hivatkozott jogaira, nevezetesen, hogy neki joga van tudni, ha kancellárja pártvezérekkel tárgyal. En így feleltem a császárnak:

— Nem engedek senkinek felügyeletet a képviselőkkel való érintkezésem és küszöböm felett.

— Akkor sem, — szöjt izgatottan a császár — ha én önnök ezt mint walkodója parancsolom?

— Akkor sem, felség, — feleltem — császárom parancsa feleségem szalonjánál véget ér.

Ehhez még hozzátettem:

— Csupán csak azért vagyok hivatalban, mert I. Vilmosnak megígértem, hogy szolgálni fogom unokáját. Szívesen visszavonulok. — Egy nappal ezután Bismarck megszűnt kancellár lenni.

— **Daroulé perkoltséget.** A Franciaország területéről száműzött Daroulé még nem számolt le

végleg hazája igazságszolgáltatásával. Néhány nap előtt kapta meg azt az írást, amely jelzi, hogy az államnak 24.491 frankkal tartozik perkoltségek címén. Úgyvédje kísérletet tett, hogy ebből az összegből valamit lealkudjon, de ez nem sikerült.

— **A postáskisasszonyok orvosa.** A francia posta igazgatója igen finom gondolkodású ember lehet. Legalább erre vall az az intézkedése, amelyről párisi levelezőnk ma értesít. Ajánlatára a miniszter dr. Bertillon Karolin urhölgyet, akinek orvosi diplomája van, kinevezte a párisi postás- és táviró-kisasszonyok orvosává. Eddig férfi-doktor járt hozzájuk, de miután most már női doktor is van, a francia postáskisasszonyok nem lesznek kénytelenek a doktor ur előtt szégyenkezni.

— **Fügefalevél.** A belga hatóságok újabb a német lapokkal versenyre kelnek a közérköltőség túlzott megvédésében. Különösen a brugesi államügyész jeleskedik abban, hogy híres francia munkákat lefoglaltat és jönevű belga írókat „pornografikus írások terjesztése” címén törvényszék elé állít. A minap lefoglaltatta Camille Lemonnier „Ádám és Éva” című könyvét, amely Párisban a legfinnyásabb kritikuskok elismerését vívta ki, valamint Georges Elhoud egy regényét és Octave Mirbeau világírói munkáját „Jardin des Supplices”, amelyből Párisban három havi megjelenése óta közel 20.000 példányt adtak el. Mindezeknél külön dolgok is csinált a brugesi államügyész: lefoglaltatott egy könyvet, amelyet Felicien Rops gyönyörű rajzai díszítenek és megbizta a brugesi járdőrőfőnököt, hogy kutassa ki nevezett Felicien Ropsnak illetőségét és lakóhelyét. Szegény Rops már régen meghalt és nem sejtette, hogy saját hazájában egykor milyen különös megtiszteltetésben fog részesülni.

A fügefalevél-rend lovagjai sorába szegődtek a tiroli honatyák is. Az innsbrucki tartománygyűlés mai ülésén Riccabona és társai interpellációt nyújtottak be, amelyben a sajtótörvény szigorú alkalmazását kéri a vallást és erkölcsöt veszélyeztető sajtótémlekre és a szubjektív eljárás megindítását kéri. Mindebből látható, hogy a lex Heinze apostolai iskolát csinálták az összes klerikális vidékeken.

— **Halálozás.** Szekeres János szerbiai válpüspök, a roznyói székesékpálpalánagyregposztja és püspöki helynökélete 82-ik és papságának 58-ik évében elhunyt Roznyón. Tegnap temették el a székesegyház sírboltjába. A szertartást Indrőkócs János megyei püspök végezte.

Mohár Pál, a satoralja-njhelyi főgimnázium igazgatója, ma Közegen meghalt negyvenhat éves korában.

— **Rotschild báró afféréje.** Párisból jelenti tudósítónk: gróf Lubere antisermita gyűlölködéssel teli sértő levelet írt Rotschild Róbert bárónak, aki a gróftól párbajra hívatta ki. A huszonhárom éves gróf Lubere erre azt felelte, hogy báró Rotschild még fiatal s ennélfogva nem hajlandó vele párbajt vívni. Báró Rotschild, aki husz éves, tegnap sértő levelet írt Lubere grófnak és így valószínű, hogy a gróf lovasias elégtételt fog adni a fiatal bárónak.

— **Adományok a F. M. K. E.-nek.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület (Nyitra) újabb a következő adományokat kapta: Gróf Esterházy János alapítványa 200 K. Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 100 K. Hódmezővásárhelyi Népbank 10 K. Nyitrai Népbank 20 K. Szolnoki Mezőgazdasági Takarékpénztár 20 K. Rimaszombati Takarékpénztár 10 K. Ráckevei Takarékpénztár 10 K. Altdéli Takarékpénztár Debrecen 10 K. Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár 10 K. Bajai Takarékpénztár 20 K. Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank 10 K. Gyöngyösi Takarékpénztár 10 K. Hódmezővásárhelyi Kaszinó Egyület 10 K. Pápai Takarékpénztár 20 K. Szentesevidéki Takarékpénztár 10 K. Belházy Imre apátjelbános alapítványa Körmöcbánya 296 K. Nagymihályi Takarékpénztár 10 K. Debreceni Első Takarékpénztár 20 K. Külső-Szolnokmegyei Takarékpénztár Szolnok 20 K. Egy társaság 5 K. Összesen: 821 korona. Az elnökség ez uton is köszönetet mond a nagylelkű adakozóknak.

— **Ahol becsukták az iskolát.** Svájcban van egy csöndes kis falu. Ausserblum a neve. Összesen 60 lakosa van. Ebben a kis helységben harminket év óta nem kötöttek házasságot s a falu legfőtalabb embere tizenhét éves. Tavaly még iskolába járt ez a fiú, de miután az idén már minden tanulmányát befejezte, egy szép napon becsukták az iskolát. Most várni fognak, amíg valami gyerek születik s öt évvel ezután újra elkezdik működését a tanító.

— **Felolvasás.** A Deutsch Jakob Egyesület ma társas estét rendezett, amelyen dr. Kunoss Jenő, a kitűnő orientalista, A Kelet világából címmel tartott érdekes felolvasást. A díszes közönség zajos tetszésben honorálta az illusztris felolvasást. Kivülé közreműködtek még: Faragó Márton, dr. Szegő Adolf, Fekete Miksa. A felolvasásokat társas vacsora követte.

— **A magyar ipar kerékkötői.** Újra kaptunk néhány levelet, amikben arról van szó, hogy mi a legalkalmasabb mód arra, hogy maguk a gyárosok teljesen elvegyék a kedvét a publikumnak attól, hogy magyar iparcikkkel lássa el a szükségleteit. Egy szárszeregi mérnök ugyancsak a brasiói posztógyárakra panaszodik. Hazai szövetből akart tavaszi ruhát csináltatni mazának, de képtelen volt elérni azt, hogy szövetmintákat kapjon a gyárakból. Mások más gyárakra panaszolnak. Most még panaszolnak, aztán megszokják ezt az indolenciát s nem alkalmatlanoknak többé olyan gyárban, amely figyelembe se veszi a levelüket. Néhány budapesti s egy váci cég pedig arra oktat ki bennünket, hogy egy öltözetre való ruhát nem is lehet közvetlenül a gyárból megszerezni, mert a gyártól tisztességtelenség volna az, ha konkurenciát csinálna azoknak a kereskedőknek, akiknek az áruit eladja. Ezt magunk is tudjuk s nem is azt panaszolják fel a levélírók, hogy nem kapnak a gyárakból szövetet, hanem azt, hogy nem kapnak szövetmintát és hogy még válasza se méltatják őket a gyárak.

— **A bécsi orvosi egyetem halottja.** Bécsből táviratozzák nekünk, hogy dr. Gruber József, a tudományos filgyógyászat megalapítója, ma ott 73 éves korában meghalt. Halálával egyike dőlt sírba azoknak a férfiaknak, akik a bécsi orvosi egyetem világhírét előmozdították. A filgyógyászatról irt műveivel uttórró munkásságot fejtett ki és e világ minden részéből köréje gyűlt tanítványok a szemléltető előadás mesterét tisztelték benne. Csehországban született és 1855-ben promoválták doktorrá, 1870-ben egyetemi rendkívüli tanárrá nevezték ki és három évvel később a filgyógyászati klinika igazgatója lett. Özvegye, két leánya és fia dr. Gruber Rudolf orvos gyászolják elhunytát. Fiát Londonból hívták haza ravatalához.

— **Házasság.** Kreuzbruck Zdenko, a hirneves sportember s urlovna, ma tartotta esküvőjét Sopronban Sándorffy Irén kiasszonnyával.

Fellner Mór bécsi nagykereskedő eljegyezte Nagyváradon Spiegl Ida kiasszonyt.

Goldberger Gyula, külföldi gyárak budapesti képviselője, eljegyezte Winter Cecília kiasszonyt Budapestről.

— **Mit kell tudnia a haditudósítónak?** A világ első riportere, Forbes Arbibald, aki tegnap Londonban meghalt, számos veszedelmes háboruban vett részt. Hogy mit kell tudnia a jó haditudósítónak, azt így definiálta:

— **Az ideális haditudósítónak ösmernie** kell az összes európai nyelveket, de ezenkívül egy esomó ázsiai és afrikai nyelvet is. A zsráftól kezdve a patkányig minden állaton kell tudnia lovagolni, egy hétég alvás és táplálék nélkül ki kell bírnia, fúradáságot nem szabad ismernie, ki kell találania a esata végét, még mielőtt befejezték volna. Szakács, sebész, szabó és sok más legyen egy személyben. Félnie pedig soha sem szabad!

— **Vöslau magyarság.** Egy körlevél jutott ma a kezünk közé. Vöslau furdó küldte szét Magyarországra. A körlevél több fejezetben ismereti Vöslau furdót, de kissé furcsa magyarsággal. Az első fejezet címe: *Altudós.* A harmadiké: *A többi gyógyítási segélyek.*

„Vöslau — mondja a körlevél — 260 méter tengeri magasságban fekszik. Már tizenkettedik században bizonyítvány meg okiratban a furdóhely neve jelenik meg és nemes Fousele vagy Veuselo és Veusel vezeték neveire kötteti magát. De a hely kicsiny és inkeltente érdemlő eddig nem volt; Mintán 1783. évben Fries birodalmi gróf birtokába áment és ennek a genáialis pezúdy ember tetszőtös nyári ilése lett, akkor érdeket nyert.”

Egy forrásról szólva így ír: „Első rangu jóességet képezvén, eredetről nagy erővel bugyogzik fel, rövid patakban susogó hullámmal felső nagy részbe folyván, melyben mint tükörben a esinos tájkép tükrözdik.”

Ilyen stílusban van írva az egész körlevél. De legalább magyarul van ... már annyira, amennyire.

— **Kifosztott órázle.** Goldstein Béla óras és ékszerész Baross-utca 95. szám alatt lévő üzletében az éjjel betörők jártak. A tolvajok a házunk Gólyautca felé néző oldalán egy pinceraktárba hatoltak be és onnan az úvárra lopództak. Itt ezután kifosztották az ékszerüzlet ajtaját és mintegy 600 korona értékű ékszeret elloptak. Azután ugyanazon az uton, amelyen jöttek, tovább állottak. Az üzlet tulajdonos csak ma reggel vette észre a betörést. Jelentést tett a rendőrségnek, amely erőlyesen nyomozza a betörőket.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és beajstromoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

— **Két író.** *Hugo Achel Leonhard és Fritz Lemermeyer* bécsi írók ma, amint Bécsből telefonon jelentik, öngyilkosságot követtek el. Nagyon modern írók lehetnek, még az öngyilkosságuk módjában is bizonyos szeccsesszios törekvés nyilatkozik meg. Más ember, aki a régi költőkkel tart, a halál órájában félre vonul s csendben, titokban végzi el önmagával ezt az utolsó, örök eszendőséget hozó leszámolást. A két író barát, közös szobában, egymás jelenlétében vetett véget életének. Az első lefeküdt a földre, tükröt tartott maga elé s aztán keresztül vágta a nyakát. A másik végig nézte ezt a rettenetes halált, aztán felvágta ereit. Mikor a felnyitott erekből már pattakozt a vér, átvászorgott a Leonhard felesége szobájába, ott hírdül adta, hogy mindketten öngyilkosságot követtek el, aztán lerokkadt. Az első meghalt, Lemermeyer pedig most vívódik a halállal. Öngyilkosságuk oka valószínűleg az, hogy irodalmi sikereikkel nem voltak megelégedve.

— **Egy naplóból.** Egy nagykereskedő parasztember, *Gönci Ferenc* megölte az apósát, *Pécsi Sándort*. A nagyváradi esküdtársak a jövő hónapban fog itélni felette. Téli éjszakán, mikor *Gönci* felesége és gyerkei lakodalmában voltak, három hosszú órahosszat ült *Gönci* az asztalnál, belebámult a gyertya fényébe s lelkében rettenetes harcok dúlását figyelte. Aztán határozott. Odament az öreghez, lefogta, betömte a száját, megszorította a nyakát, megfojtotta. Ez a paraszt nem volt egészen paraszt. Elromlott művész volt, egyike azoknak az embereknek, akik nagyokat is tudnának alkotni, ha erkölcsi szabályok kötnék meg a zsenijüket. *Gönci Ferenc* naplót is vezetett, melyből sokat megmagyaráznak a következő sorok:

Napló.

Gönci Ferenc

írta 1896. január 25-én.

... A tél mostoha és hideg napjai unalmasabb teszik az embert... Azon gondolatokra serkentenek az unalom órái, hogy mivel az Isten elrejtette előlünk a jövőndőt, tekintsek vissza a múltba s írjak valamit az én elmúlt életem történetéből... Milyen is volt? Születtem és élek. Sokat kellett és kell ma napig is szenvednem az én apósom házában. Huszonhét év alatt nem láttam, hogy apósom egy jó könyvet fel vett volna olvasni, vagy pedig egy unoka előtt egy reggeli vagy esti imádságot elmondott volna. Sőt még engemet is oly sokszor zavart, midőn az Isten házába akartam menni, hova ő csak úgy ment volna, ha kimenőbe is és bemenőbe is egy fél meszely pálinkát osztogattak volna az ajtófélen.

Íposomnak minden lépése oda mutat, hogy azon kis örökséget, melyet a szülőktől örökölt, föleméssze, miként a gyertya önmagát. Énevelem és családommal azért folytatja az örökös vizsgálódást, hogy annál több oka legyen elpazarolni vagyonát. Saját füleimmel hallottam: Csak téged tehetnének el, te nyomorult, majd rájok húzám ezekre az ajtókat, eladnám minden vagyonomat, és zsebre tenném az árárt. Az ilyen és ezekhez hasonló sok meggondolatlan szavai oda irányulnak, hogy saját akaratából akar az inség és nyomor örvényébe taszítani.

A Napló utolsó lapján még egy költemény is van. Egy koldus áldást mond az alamiznaadó fejére:

Áldja meg az Isten az év minden napján
Azt az igaz szívet, aki akkor örül,
Ha szegény szeméből egy csepp könyvet törül.
Aki ma dusszardag, holnap szegény lehet,
Éhezve kereset könyörülő szívet,
Neki is fájhat még, ha a szíve vérzik,
Kopogtat, kopogtat, sehol meg nem értik...

— **Válás után.** *Virjakk Margit* 16 éves cipőtűzőn tegnap este a Körtemető-úton, a Baross-utca sarkán marólungot ivott s eszméletlenül összeszeesit. A szerencsétlen fiatal leányt az keserítette el, hogy az anyjától — akit nagyon szeretett — el kellett válnia, mert a szegény asszony kénytelen volt szülőgályába állni. A súlyosan sérült leányt a Rókus-kórházba vitték.

— **Uj aranybányák.** *Londonból* jelentik, hogy a Behring szoros sibiriai partján nagyon gazdag arany-ereket fedeztek föl.

— **Merénylét egy jegyző ellen.** *Egyéből* táviratozták, hogy Reesken orozva leölték *Kutka Győző* segédjegyzőt, aki súlyosan megbesbesült. A merénylőt elfogták. *Miskovics* egri vizsgálóbíró Reeskre utazott és ott vallatásra fogva a gyilkost, kitünt, hogy a segédjegyző a szocialista bujogatásoknak lett áldozata.

— **Márciusi tél.** Hőfűvásról, zivatarról és jég-esőről érkezik hír mindenünnt. Az időjárás szeccselye influenzával jár, utját állja a vonatoknak és — mint a soproni távirat jelenti — primadonnákkal is kikezd. Ma még rendkívüli a dolog, de holnap már megvan a létjoga, mert a márciusi téből áprilisi idő lesz...

Csáktornáról írják, hogy ott férdig ér a hó, melyben szánók is járhatnak. Fokozza a bajt a szél, amely egyre új, s mely valószínűleg hófűvást csinál. A hó elég kárt csinált máris, mert súlyánál fogva nem egy gyümölcsfát roppantott össze eddig is.

Esterháza egészen el van temetve hóval s az emberek nem tudnak kimenni az utcára.

Nagkanizsa előtt a vonatok megakadnak a hóban s nem tudnak tovább menni. A győr-soproni vonalon hóekérek járnak a vonatok.

Sopronból táviratozták: A győr-soproni vonaton a déli vasut vonalán megakadt. *Miss Mary Halton* is ezen a vonaton utazott. Nyolc óra hosszat vízszelgette az utasok nyílt pályán. *Miss Halton* ennek következtében táviratoztott, hogy fellépését esütörtökre halasztja.

Bécsben tegnap reggel óta szakadatlanul tart a havazás. A vidékről hózivatárokat jelentenek. A vonatok közlekedése sok helyütt egészen megakadt.

Prágából táviratozták, hogy ott tegnapelőtt éjszaka óta szakadatlanul esik a hó. Tegnap a városban és a vidéken félig-meddig lehetséges volt még a közlekedés, ma reggel óta azonban a városban egy villamoson, mint a lövasuton teljesen szűnietel a forgalom. Vidékről is nagyon kevés kocsit jött be a mai vasárra. A Prágába érkező vasutak mind késnek.

— **Az ügyvéd gyilkosa.** *Nyuly Mihály*, aki tegnap bosszúból meggyilkolta dr. *Horváth Mihály* ügyvédet, ma délután fél kettőkor vitték át a vizsgáló-bírószághoz. A gyilkos egyenes, feszes magatartással jött le a lépcsőkhöz a másik emeleten lévő zárkából és olyan eleganciával lépett be a tolonkosiba, mintha valami elegáns fogaton sétakocsikázásra indultna. A rendőrségnél ma ismételte, hogy cseppet sem bánja tettét, mert *Horváth* megérdemelte sorását. Az alkotmány-utcai fogházban *Kisfaludy* fogházfelügyelő vette át és a személyazonosság megállapítása után magáncellába zárta.

Az ügyfél kapcsolatban annak a kijelentésre kérték föl lapunkat, hogy *Kovács Magdolna*, a merénylő *Nyuly Mihály* unokahuga, jelenleg férjezett *T. E.-né* ismerősei körében most is köziszeletnek örvend. A szülei sem tagadták ki életmódja miatt s az örökösödési pert — amely a gyilkosságnak indító oka volt — *Nyuly* idézte fel.

— **Zarándoklat Romába.** A magyar nemzeti zarándoklat április 24-én indul Romába *Vasary Kélos* hercegprímás és tíz püspök vezetése mellett. A zarándoklatnak országos jellege lesz, amennyiben a hercegprímás által kinevezett bizottság a püspöki kar által jóváhagyott terv szerint rendezi s benne az egyházmegyék hivatalosan képviselve lesznek. A zarándoklat bizottságának irodája a krisztinavárosi plébánián (Budapest I. kerület) látja el az előzetes munkálakat, oda kell küldeni a jelentkezéseket április 10-éig, ugyanott kaphat ki-ki részletes felvilágosítást. A jelentkezők máris nagy számmal vannak, még pedig nemcsak az egyháziak részéről, akik természetesen megragadják az alkalmat, hogy a szent év alkalmából a pápa előtt hódolatokat bemutathassák, hanem a világiak, sőt a nép köréből is. A zarándoklat egyik fő pontja a lateráni bazilika magyar isteni tisztelete lesz. Ebben a templomban nyugszanak a Szent István koronáját küldő II. Szilveszter pápa hamvai; itt tehát a magyar királyság megalapításának 900-ad éves jubileumi ünnepe is egyesül az általános jubileumi ünneppel. A pápa április utolsó napjainak egyikén fogadja a zarándoklatot. A Rómában való tartózkodást akár tíz napra, akár öt napra tehetik a résztvevők, akiknek a rendezőség alkalmat nyújt, hogy szintén mérsekelt áron Nápolyba, vagy akár Lorettóba és Milánóba is elmehessenek. A jegy visszafelő 45 napig lesz érvényes és az Olaszországban bárhol megszerezhető. Kétségtelen, hogy ez lesz a legimpozánssabb zarándoklat, mely Magyarországból újabb időben Rómába járt.

— **Öngyilkos katona.** *Nádai Alajos* 22 éves 32-ik gyalogezredbeli közlegény tegnap este a Mester-utca 43. szám alatt lévő házában főlölte magát. A szerencsétlen fiatal ember szerelmes volt egy szép leányba, aki azonban nem halgatta meg. Ez annyira elkeserítette a szerelmes katonát, hogy abban a házában, amelyben kedvese lakik, fűbe lőtte magát. A mentők haldokolva vitték a helyőrségi kórházba.

— **Az egészséges kávé.** Egészséges és kellemes üdítő ital a kávé, úgyelünk kell azonban a kávé beszerzési forrására is, mert mint minden kelendő cikkkel, ugy a kávéval is sok visszaélés történik. A Budapesti Kávémagazin a raktárából kiszolgált kávéfajokért a legnyomogabb garanciát vállalja el.

— **Píperszerek.** A női szépség ápolása sok gondot ad a hölgyvilágnak. A legáltalánosabb és hatásukban legkínzóbb píperszerek a *Schaeffer* Róza-féle gyártmányok. Hirdetési rovatunk erre nézve bővebb felvilágosítást ad.

(x) **A Zoltán-féle oszlamájolaj** tápereje, könyvnyű emészthetősége és teljes szag- és íznelkülisége miatt örvend nagy kelendőségnek. Üvegeje 2 korona. *Zoltán B.* gyógyszerárban Nagy-Korona- és Hold-utca sarkán.

(x) **Linhart Vilmos festő műtermében készítenek** Arcképeket, szentképeket, gobelin-dekorációkat, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és szupadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Egger mellpasztillája gyorsan és biztosan hat** köhögéssnél, rekedtségnél, elnyúltságosodásnál. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Doboza 50 kr. és 1 frt (próbadoboz 25 kr.). *Fő- és szétküldési raktár: Nádor-gyógytár Budapest, Váci-körút 7. sz.*

(x) **A prágai házikendő orvosilag kipróbált,** melegen ajánlott szer, mely gyuladással sebeknél és daganatoknál mint fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyuladást elűző, hűsítőleg, gyógyítólag a legjobban eredménytel alkalmazzatik, miert is már mindenütt mint kitűnő házi szert tartják. Ezt *Fragner A.* gyógyszerárára Prágában készíti és az itteni gyógyszerárakban is kapható. (Lásd a hirdetést.)

Atzél Béla temetése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 31.

Ma délután kísérték örök nyugalomra báró *Atzél* Bélát. A Parkklub földszinti nagytermében adták meg a végítzestéséget a klub megalapítójának. A díszterem tele volt virággal, koszorúval és sűtőt ciprusokkal. A gyászompával ékesített ravatalos teremben három órától kezdve gyűlekeztek politikai és társadalmi életünk kitűnőségei, a Nemzeti Kaszinó, az Országos Kaszinó, a Női Kaszinó, a Parkklub, a Budapesti Ujságírók Egyesülete, az Otthon-Kör és egyéb egyesületek tagjai. A klub előtt rengeteg közönség gyűlt össze. A virágos koporsó fejenél foglaltak helyet a gyászoló család tagjai, báró *Atzél* Elemér, az elhunyt fia, báró *Atzél* Péter, gróf *Hugonay* Béla és neje. A gyászoló özvegyet ágyba döntötte a csapás és így nem vehetett részt a temetésen. A ravatal körül sorakoztak talpig gyászban a Női Kaszinó tagjai. A gyöngédkedő miniszterelnök titkárával képviseltette magát a temetésen.

Pont négy órakor vonult az *Entreprise* tisztjelnek sorfala közt a papság dr. *Várdy* Árpád apátkanonok és *Tóthfalussy* Béla erzsébetvárosi plébános-szal az élén. A szerartást *Várdy* apát végezte nagy segédlettel. A beszentelés után az énekkar *Göndöcs* karnagy vezénlye mellett gyönyörű gyászadalokat énekelt. A gyászadalok után *Beöthy* Ákcs, a Park-klub igazgatója, mondott megható beszédet.

— *Ima*, ezekben a termekben, — fejezte be beszédét — amelyeknek minden zegét és zugát betöltötte tevékeny egyéniségeknek életnyilvánulásaival, ahol járt-kelt, rakoztatott, tervezgetett, megeresztette szemellenék réppentyűit: — most itt fekszik ezen a ravatalon némán, csendesen... egy porladó halott. Az ő nyilvános életének körfutása, ahonnan kiindult, oda tér vissza. És hogy az elentét a véges emberi akarat s a sors végtelen hatalma közt mentől kirívóbb legyen — ő, aki faradalmat nem ismert, innen indul ki örök nyugalomra.

Dr. Wekerle Sándor, az *Országos Kaszinó* nevében mondott bucsubeszédet.

Engedje meg nekem — ugymond — a tisztelt gyászoló közönség, hogy mielőtt küzdelmes élet után utolsó útjára bocsátanók, az Országos Kaszinó nevében és megbízásából röviden én is bucsut vegyek elhunyt jelesünkől. Milyen megilletődve álljuk körül ravatalát, melyet lerójuk tisztelőitöknek, hálás kegyeletünknek adóját azok, kiket oly melegen érzett, kiket oly kitartással faradozott: barátai, ismerősei, közelállói. De méltatlanok lennénk emlékezéshez, ha csak egy szűk kör nevében helyeznők az elismerés babéraját ravatalára, mert ő több volt, mint egy szűk körnek barátja, jóakarója; a közélet bajnokát kell gyászolnunk benne, aki csendes magánkörben ütötte föl műhelyét, de ebben a nagy társadalomnak munkálta érdekeit, ennek világította meg eseményeit. Ideálként küzdött; a társadalmi körökben rejtő nagy erők felkeltése, egyesítése, hatványozása, léha kedvtelésektől idegen, férfias és erős nemzedéknek biztosítása, a nagy magyar társadalomnak erőssé, hatalmasá, honzóvá tétele volt az ideál, melyért lelőnek nemcsak honvédek, erejének teljes megfeszítésével, egész odaadással munkált, fáradt, küzdött. Nem kétkedve, nem félszívelvel, hanem egész lélekel, határozottsággal, kitartással szolgálta eszményeit, példát adva, hogy egész lelkünket tegyük azokra az ideákra, amelyeknek szolgálatába szegődünk. Egész ember veszett el benne! S azért ma, midőn lezáruló koporsója előtt, újra átgonodjuk, átérzük működését, ne csak baráti rokonszennvel, hanem a közéletnek ideálként küzdő bajnokát minden magyar ember részéről megillető mély tisztelőnek nyilvánításával vegyük bucsut hamvaitól s örizzük meg emléket az „egész ember” példájának s igazságát azoknak az ideáloknak, melyeknek egy élet küzdelmet szentelte. Legyen áldott az emlékezet!

A Parkklubban bevégzett gyászszertartás után

INGYEN FÉNYKÉPET

kap mindenki, aki **HABERFELD** és **KOVÁCS** úri- és nődivat-áruházában Váci-körút 33. sz. alatt felezi szükségletű úri- és női- ingek, galérok, kékzölök, nyakkendők, nap- és esernyők, blúzok és keztyűkben. 10 korona értékű árú vásárlásánál 6 darab művészes-kivitelű fényképet 20 korona bevásárlásnál 6 darab művészes-kivitelű Cabinet fényképet adunk. 1. illetve 2. korona felülfizetés mellett,

a Stefánia-utról a Csömöri-utra térve megindult a menet a kerepesi temető felé. A menetet díszbe öltözött lovas rendőrök nyitották meg. A gyászmenet eleje már rég a temetőben volt, mikor a vége még a pályaudvar környékén jött. A temetőben Várady Antal preláts kanonok rövid imát mondott, mely után leeresztették a koporsót a sírba. A főváros által adományozott díszsírház a Deák-mauzóleum közelében a XXVIII-ik, úgynevezett díszsorban van — hol nemrég elhunyt jelesünk Csemegi Károly, Kozma főgyógyász, Szilágyi Sándor stb. nyugsznak.

Ibsen Henrik.

Felolvasta: *Brandes György.*

Hölgyeim! és uraim!

A nyelv, amelyen önköz szólok, nem az önk nyelv és nem is az anyém. Bevallom, nem nagyon szeretem a német nyelvet, hiszen, ha jól tudom, önk sem nagyon kedvelik. De hát ez egyszer mégis élnem kell vele, mert utóvégre is az a fődolog, hogy megértsük egymást! Csak harminc éves koromban tanultam meg és noha tökéletesen bírom, a kiejtésem bizony fogyatékos. Ezért nem frázis, ha elnézésüket kérem.

Ibsen Henrikről, a nagy íróról, akit önk is ismernek és méltányolnak, akarok egy óra hosszat, vagy a meddig önknek tetszik csevegni. Mi absztrakte, nem mint esztétikus, hanem inkább mint régi, meghitt, gyermekkori ismerőse, mondhatnám barátja.

(Ibsen külseje.)

A külsejével, azt hiszem, nem kell hosszasan foglalkoznom, ismerik mindnyájan: látásból vagy legalább a fényképéről. Torzonborz ősz szakállt visel, longó, hosszú haja szintén hófehér. Feje nagy, homloka magas, aca szarkasztikus komoly. Amúgy is rendkívül keskeny ajkai annyira összeszorítja, hogy alig láthatók. Arc kifejezését nagyon nehéz leírni; a legjobban szeretném hamarjában megfesteni az arcképét, úgy körülbelül *Velasquez* modorában.

Két arckifejezést figyeltem meg. Az egyik jellemző, jóságos mosolya, amely azonban csak nagyon ritkán ragyogja be arcát; a másik, éppen ellenkezőleg, kemény, rideg, elzárkózott, majdnem féltelmes arckifejezés. Nagy társaságban sohasem mutatja az elsőt, amint hogy egyáltalán nagyon rideg és szigorú a külvilággal szemben. Csak négysem közt olvad fel. Társaságban szótlan, mintha a saját gondolat-kincsét őrizné. Viselkedésének jellemzésére felhozhatok néhány esetet.

(Jacobsen szobra.)

Körülbelül tizenkét éve egy levelet kaptam *Kopenhágából*, amelyben felkérnek, hogy felhasználva egy bizalmas együttlétem Ibsennel, bírjam rá, írnia nevét egy felszólítás alá, amelyvel adományokat akarnak gyűjteni *Jacobsen* mellszobrára.

Ibsen szokott bizalmatlanságával fogadta ajánlatom és megkérdezett, kik vannak a bizottságban.

— A legnevesebb dán, svéd és norvég írók.

— Dán írók? Példán!

— Hát elsoroljam a neveiket?

— Igen.

Felsoroltam valamennyit.

— És a svédok közül?

— Azokat is elsoroljam?

— Azokat is.

Azokat is elsoroltam.

— Hát a norvégok?

Azokat is elsoroltam; köztük *Strindberg*et.

— Ugy! *Strindberg*! Ahol *Strindberg* van, ott én nem lehetek. *Strindberg* kifigurázta Nórát!

— Kérem, hiszen ha önknek kifogása van *Strindberg* ellen, nem is keressük, jogosult kifogás-e; törölni fogjuk a listából.

— Ne töröljék! Ha egyszer gondolták rá, akkor én már nem veszek részt a mozgalomban.

És Ibsennek mulik, hogy *Jacobsen*nek még ma sincs mellszobra.

Néhány évvel később meglátogattam Ibsent, az íróasztala fölött ott függött *Strindberg* arcképe.

— Hiszen ez *Strindberg*?

— Az. Miért csodálkozik ezen?

— Hiszen néhány év előtt, mikor gyűjtést akartunk indítani egy *Jacobsen*-szoborra, még borzasztóan haragudott rá?

— Hja, — felelte nevetve — ezt már elfelejtettem!

Hogy mennyire rideg, elzárkózott természetű, még jobban jellemzi a következő eset.

(Diszbedé Krisztiániában.)

Egyszer Ibsen átutazóban, néhány napig Krisztiániában tartózkodott. Legrajongóbb hívei megkértek, bíráim rá, jelenjék meg egy tiszteletére rendezett ebéden.

Felkrestem és rövid bevezetés után megkérdeztem, hajlandó volna-e velem és néhány ismerősömmel együtt ebédelni.

— Kik azok az ismerősök?

Megneveztem egynehányat.

— Tudja mit: hagyja otthon az ismerőseit és ebédeljünk kettesben; sokkal jobb szeretem.

— De hiszen ha uton van sem ebédelhet mindig egymagában, vagy négy szemközti. Hányszor ült már table d'hôte-nál? Amit külföldön már annyiszor megtett, megteheti egyszer Krisztiániában is!

Hosszas rábeszélés után végre beleegyezett. De kikötötte, hogy abban a szállólában jövünk össze, amelyikben ő lakik. Májhova nem megy.

A kijelölt napon, legnagyobb reméltetlenségre, rendkívül nagy társaság verődött össze a szálló disztermében, mert a legtöbb jelenkötőt, társadalmi állásánál fogva nem utasíthattam vissza.

Pontban két órakor felmentem Ibsenért.

Alighogy beléptem, nekem tartott:

— Mi az? Ön irakkban van?

— Igen, én frakkban vagyok, ön pedig, amint látom, ingujjban.

— Eh, ne tréfáljon, nekem nincs frakkom!

— Iszonyu! Pedig mondhatom, az egész társaság már ég a vágytól frakkját megpillantani. Egyáltalán mindenki csak a frakkjára kíváncsi. Ibsen frakk nélkül! Nem is érdekes.

— Már megint guayoldók! Azzal ugyan keveset segít a bajomom.

Nagy nehezen sikerült a lépcsőig vonszolniom. Ott megint megállt.

— Hányan vannak?

— Ugy... körülbelül... azt hiszem... huszonötön lehetnek.

— Huszonötön! Ön engem törbe csalt! Nem megyek le!

Milyen pillantást vetett rám, mikor meglátta az egész vendégsereget! Leült és nem szólt egy szót sem. A vendégek iránta érzett tiszteletből szintén hallgattak. Halotti csendben folyt a lakoma.

Idő előtt hordattam fel a pezsgőt és köszöntőt mondattam Ibsenre, az északi irodalom titánjára, utótrőjére, hírlünk megalapítójára.

Ibsen ülve maradt és mikor az utolsó éjjen is elhangzott, mérgesen dörmögte a szakállába:

— Ez ellen a köszöntő ellen sok kifogást tehetnek, nagyon sok szó fér hozzá, nagyon sok! De nem szölok semmit.

Constance Bruncky, Krisztiánia legelső színésznője felkérte az ebéd folyamán a mellette ülő urat, köszönné meg nevében Ibsenem azt a sok gyönyörű szerepét, melyet szerencséje volt eljátszhatni.

Ibsen mogorván hallgatta végig ezt a köszöntőt is, majd így felelt:

— Először is jegyezze meg magának asszonyom, hogy én egyáltalán nem írok szerepeket! Másodszor pedig egész életemben nem foglalkoztam még gondolattal sem öt percig egy színésznővel!

Jeges csend követte szavait és ebben a kínos hangulatban ért véget az ebéd.

Alig keltünk fel az asztal mellől, Ibsen hozzám sietett, melegen szorongatta a kezemet és így szólt:

— Nagyon szép ebéd volt. Nagyon mulatságos. Nagyon jól éreztem magam!

És ezt komolyan mondta.

(Ibsen ifjúsága.)

Ibsen szülei nagyon jó módú emberek voltak, míg apja váratlan csapások következtében fizetőkép-telen lett és Ibsen kénytelen volt gyógyszerészségé-nek szegődni. A társaságból, melyben addig forgott, kinézték; déciássé volt. *Rómába* menekült; majd *Münchenben* élt több évtizeden át valóságos remete életet. 1865. óta testi-lelki jóbarátom. Legkedvesebb emlékeim 1871-ből datálódnak, amikor heteken át nagybetegem fektüdtem *Rómában* és *Drezdából* sürűn kerestél fel vizitáló sorával. Talán szerénytelen-ség részéről, ha azt mondom, hogy ez a levélváltás nem jelentéktelen szerepet játszik az északi irodalom történetében. Ibsen akkoriban rettenetes pesszimista volt. Sajnálkozni egyáltalán nem tudott senkin, amint hogy

mindmáig is csak nagyon ritkán férközött a részvét szívéhez.

Emlékezem, egyszer fiatalos szentimentalizmus-sal, elpanaszoltam neki, hogy nincsenek barátaim!

— Ön azon kesereg, hogy nincsenek barátai, — felelte. Örüljön! Ezt a fényűzést kevesen engedhetik meg maguknak, nem azért, mert sokat kell érték tenni, de mert irántuk való tekintetből sokat nem te-hetünk meg!

Még több fényes mondására emlékszem fiatal-korából, így például egyszer azt írta, hogy nem külső, nem szociális revolúciók kellene, hanem a szellem revolúciója!

Én akkoriban, a fiatalság hevében nagyon együtt éreztem vele, azóta megokosodtunk, lehűltünk mind a ketten; ma már akarjuk karöltve felforgatni a világot.

(A Nóra modellje.)

Bizonyára érdekelni fogja önöket, ki volt a Nóra modellje. Személyesen ismertem: egy fiatal, nagyon tehetségtelenné norvég írónő, keresztnevén *Laura*. Laurából lett Nóra. A fiatal asszony állandó levelezésben állott Ibsennel és folytonosan panasz-kodott, hogy gondok terbelik. Egy napon kiderült, hogy váltót hamisított a férje nevére, hogy — új bu-torokat vásárolhasson. Ebből az esetből írta meg Ibsen Nórát.

Sok érdekes apróságot közölhetnék még önk-ke Ibsen életéből, hiúságáról, melylyel az érdemje-lein csügg, a hosszú háboruskodásról, melyet leg-nagyobb ellenfelével *Björnstjerne Björnsonnal* folyta-tott és amely nagyon romantikus módon ért véget. Ibsen fia beleszeretett *Björnstjerne* leányába és el-vette feleségül. Sokat mondhatnék még arról is, hogy írja a darabjait, hogy meríti mindig a saját vagy a környezete életéből témáit és hangulatait. De már elég soká vettem igénybe türelmüket.

Csak még egyet.

Tapasztaltam, hogy különösen külföldön sokat belemagyaráznak a műveibe. Így például *Prágából* kaptam egyszer egy levelet, melyben azt kérkezik, hogy *Solness építómesterben* *Hilde* a katolicizmust sze-mélyesíti-e vagy pedig a protestantizmust. Persze azt feleltem, hogy egy közönséges két lábán járó norvég lányt személyesít.

Igaz, hogy sok munkája hemzseg az allegoriák-tól, sőt nem egy egészen allegória, de ezek magya-rázataira most nem akarok kiterjeszkedni.

Utolsó négy drámáját Ibsen már honi földön írta, 1891. óta otthon él, otthon dolgozik, egy nép szeretettől könnyezve. Kívánom, hogy éljen és hogy dolgozhasson még sokáig!

Ezt az előadást tartotta *Brandes* ma este a *Lipótvárosi Kaszinó* disztermében, ahol rendkívül díszes hallgatóság gyűlt egybe a tiszteletére. Egy kedves incidens zavarta meg a felolvasást. *Brandes* hirtelen odafordult a pódium közelében álló urakhoz, és felkérte őket, szíveskedjenek az asz-talára helyezett giesshüblt palaekből a dugót ki-huzatni, mert, — bocsánatot kér feledékenységeért, de nincs nála dugóhúzó!...

A felolvasást társasvacsora követte, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el az illusztris vendég tiszteletére.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Népszínház. *Kontí József* jól ismert operett-jének, *Az eleven ördögnek*, a reprizét érték meg ma este a Népszínházban nagyrészt új szereposztással. *Letorrier vicomteot* *Amon Margit*, *Mariannát Z. Bárdi Gabi*, *Hermint* *Bojár Terka*, *Pomponiust* *Kovach Mihály* játszotta. A kedves és vidámenű *Kontí*-operettnak a felelevenítése jó ötletnek bizonyult, mert a közönség a tánc-operett felé hajló izlésnek a mai korában is a legjobban fogadta a régibb formák közt mozgó operettet, a maga mesterkéletlen és ko-résbé rafinált műveltében. *Kontinak*, mint zeneszer-zőnek, még azzal a bókál is tartozunk, hogy muzsi-kájának keveset ártott az idő, s ma is szíve-sen hallgattuk s velünk együtt a közönség is, a multból édesen visszacsengő melodáit. A mai repriznek különben az új szereposztás adott na-gyobb érdekességet s ebben az új szereposz-tásban első sorban *Amon Margit* kisasszony vi-comte *Letorrier*-je érdekelt bennünket a legjobban. *Amon* kisasszony nem egészen ismeretlen előttünk. Két évvel ezelőtt a *Budai Színház*ban töltötte be a szub-

rett-szerepéket s már akkor alkalmunk volt beszámolni apróbb-nagyobb sikereiről. Most a szeptemberi színpadról került a Népszínház kötelékébe s az alföldi metropoliban, ha jól tudjuk, „ünneplétt primadonna”-számba ment. Ámon kisasszony, — ezt mindjárt mai első debüt-je után megmondhatjuk, — minden körülmelegítő közti a legjobbjaita operetterők közül való, amelyek ma a vidéki színpadokon találhatók s így csak természetesen találjuk, hogy a Népszínház a maga ensemble-jába szerződtette. Ámon kisasszonynak, mint mondani szokás, megvannak a maga kvalitásai. Ezek közé tartozik első sorban egy formás kis termet, egy örök-mosolygó szubrett arc s az a bizonyos elevenség, amit szubretneként temperamentumnak szokás nevezni. Jó hangyanagnak sinez híjjával, különösen a mi a hangja erejét illeti. Ha mindehöz hozzávesszük, hogy otthon éri magát a színpadon, akkor felsoroltuk mindazokat a kvalitásokat, amelyek Ámon kisasszonynak rendelkezésére állanak, hogy neki induljon annak a nem könnyű feladatnak, hogy az ország első operett-színpadán az — első közű küzdje fel magát. Mai első debütje után bajos lenne eldönteni, hogy nagyobb karrierjének ezen az utján meddig fog eljutni? A mérték, amelylyel mi az ugynevezett „ünneplétt primadonnákat” mérjük, mindenesetre egészen más, mint amilyen a vidéknek bár elsőrangú színpadain is s azért nem fogja rossz néven venni tőlünk a fiatal művésznő, ha ebbeli ítéletünket, éppen az ő érdekében, még függőben tartjuk. Hogy azok közé az első pillanatra megígéző és művészetök isteni varázsával mindeneket leigázó divetek közé nem tartozik, azt nyíltan bevallhatjuk, — de, hogy a fejlődés útjára lépve, sokat tanulva és még többet felejtve, nem küzdhetné fel magát a jelentősebb primadonnák közé, éppenséggel nem állítjuk. Tehát várunk és most már csak a fiatal művésznőtől magától függ, hogy meddig kell várunk. Mai „nagysebásu” fogadtatásában, amely ünneplésnek is bevált volna, (két-szer kellett kinyitni a vasfüggöny kis ajtaját), sok volt az elismerés mai alakításáért, de még több az előleg arra a jövőre, amelynek mi is kíváncsian nézünk elébe. A többi új szereplő közül Z. Bárdi Gabi ma este mindenkit meglepett eleven, szinte tulpajkos játékával, amelylyel ugyszólván dominálta a tért. Határozottabb „primadonna-allűröket” még alig láttunk tőle, mint ma este. Csak nem a „versenyben” felcsigázott ambíció dolgozott benne?... Bojár Teruska, aki szintén egyik „jövendő reménysége” a Népszínháznak, ma este egy egészen passzív kis szerepe volt kárhoztatva, de ebben is kedves volt — kedvetlensége dacára. Kovács Mihály Pomponiusa tele volt azzal a humorral, amely csak ugy árad ebből a pompás komikusból. A repriz egyik fénypontja különben Németh Dosperrieres-je volt. Klasszikus szerepe volt mindig s annak maradt meg máig is. Szirmai, mint Tibulle, Ujvári, mint Grevin és Csatai Zsófi, mint Veronika magukhoz méltóan játszották. Solymsiné kedves volt Margot szerepében. Az est, mint már említettük, zaj dolgában egészen elsőrendű volt s Ámon kisasszonyt, Koutit és a többi szereplőt sokszor hívták. (M—s.)

Hírek a Nemzeti Színházról. Molnár Gyula Homokzútonyok című három felvonásos vígjátéka pénteken április 6-án kerül először színpadra. A darab szereposztása a következők:

Tornay Tade — Ujházi, Zsuzsanna — Helvey, Vezekényi Achilles — Zilahy, Szendroy Melinda grófnő — Csillag T., Líány Géza — Irányi, Líányné — Cs. Alszeghy L., Fejér Ákos — Dessz, Litkovszky Adolár — Nádai, Nánessy — Egressy, Adorján — Helényi, Genesik — Latabár.

Zigány Árpád Shakespeare című öt felvonásos verses színművéből megkezdtek a próbákat. A darab első előadását április 27-re tervezik. A főszerepeket Pálfi, Gyenes, Mihályfi, Beresényi, Somló, Gabányi, Zilahy, P. Márkus E., Hegyesi M. és R. Maróthy Margit játszzák. — L. Fái Szeréna, mint uőnan szerződtetett tag, április 12-ikén lép fel először, mint Magdolna, Várdi Iskariótájában.

Jászai Mari a Vígsházban. A Vígsházban jelenleg a Phaedraból fojnak az előkészületek. A címszerepben Jászai Mari lép fel először, mint a Vígsház tagja. A művésznő hétfőn, április 2-ikén vesz részt a darab rendelkező próbáján, mely alkalommal az igazgatóság és a személyzet ünneplően fogják fogadni. A darab bemutatója április közepe táján fog megtartatni. A korhű díszletek és jelmezek már nagyban foglalkoztatják a Vígsház műtermeit. A Phaedra-előadásokra a nagy érdeklődésre való tekintettel már holnaptól, vasárnaptól kezdve lehet előjegyezni a Vígsház pénztáránál és a jegyirodáknak.

Hunyadi László. Erkel Sándor karmesterei pályájának negyven éves fordulóját, április 7-ikét, a

Magyar Királyi Opera azzal ünnepli meg, hogy Hunyadi László adatja elő. Az előadást a jubiláns fogja dirigálni.

A Valtón-család. Lavedan nagy sikert aratott színműve, melyet a második és harmadik előadásán is nagy közönség nézett végig, a jövő héten két esti előadásban kerül színpadra a Vígsházban és pedig kedden és pénteken; vasárnap, április 8-án pedig délutáni előadásban, mérsékelt helyárak mellett.

Egyetemi ifjak matinéja. A radikális egyetemi ifjak április 8-ikán virágvasárnapján délelőtt 1/11 órákor a székes fővárosi Vigadó összes termeiben a Mensa academica és a tehnikus étköz javára matinét rendeznek. A matiné műsorában Jászai Mari, Kúy Klára, Bojár Teruska, Inkey Gizella, Geyer Steffyke, Eötvös Károly, Brody Sándor, Szirmay Imre, Németh József, Gábor József, Stanjounits Jenő, Tarnay Alajos működnek közre. Meghívóval szolgál a rendező bizottság, Nemzeti szálló (Váci-utca 9. I. em. 5.)

Ábrányiné Pécsétt. Pécsről telegrafalják: Ábrányiné Wein Margit ma kezdte meg vendégszolgálatát az itteni színházban. Szulamithot énekelte rendkívüli sikerrel. A nagy és előkelő közönség minden felvonás után 10—12-szer tapsolta ki. Ábrányiné ezuttal először adta Szulamithot; hétfőn a Kornevilli haragok-ban játszik.

Klakk a Vígsházban. A Vígsház vezetősége a következő sorok közlésére kért bennünket: Tekintetes Szerkesztőség!

A „Valton-család” legutóbbi bemutatójáról megjelent egy-két kritika szükségesnek találta konstatálni, hogy azon a vígsházi premieren klakk működött. Ezzel, a színházat bántóan gyanúsító, de teljesen téves kizésszel szemben van szerencsénk kijelenteni, hogy a közönség ítéletének befolyásolásra irányuló ily izléstelen törekvést a Vígsház igazgatósága és művészi személyzete sohasem utanzott. Eltekintve attól, hogy a Vígsházban megrendelt tapsokara nincs szükség, az igazgatóság sokkal jobban becsüli a Vígsház közönségét, mint hogy bármiféle klakot megtűrtön és többre becsüli a művészeit, mint hogy róluk bármilyen klakszervezést feltételezen.

Budapest, 1900. március 31-ikén.

Kiváló tisztelettel

a Vígsház igazgatósága.

A csillag fa. Goldfaden négyfelvonásos keleti daljátékának bemutatóját péntekre, április 6-ikára tűzte ki a Népszínház igazgatósága. A csillag fa nyolc képből kerül előadásra. A darabban előforduló óriási csoportjelenetek szükségessé tették, hogy a Népszínház énekkarához jelentékeny statisztériát szerződlesse, amire nézve az igazgatóság két fővárosi színésziskolával már megállapodásra is jutott. A csillag fa lesz a Népszínház ezidei kilencedik premijereje. Jegyeket az első három előadásra hétfőtől fogva lehet váltani a Népszínház elővételi pénztáránál, valamint a színházjegyirodáknak.

Blaža Lujza az Arany kakasban. A Vígsház igazgatósága tekintettel arra az érdeklődésre, amely az Arany kakas című népszerűvált kacagató bohózat iránt még mindig mutatkozik, hétfőre, április 2-ikára ismét ezt a kedvelt darabot tűzte ki előadásra. Szikra Julis fogadóné szerepére az igazgatóságnak sikerült Blaža Lujzát megnyerni, aki már néhányszor óriási sikerrel játszotta ezt a szerepet az Arany kakasban.

Hangverseny. A Mária Dorottya Egyesület ma rendkívül látogatott hangversenyt rendezett, amelyen Pekár Gyula nagy sikerű felolvasást tartott. Márkus Aranka operanékesnő, gróf Zichy Géza Yvette-heringjét és a Tannhäuser belépő áriáját énekelte csengő hangon előkelő előadással. A fiatal művésznőt ifjabb Ábrányi Emil kísérte zongorán diszkrét finomsággal. Horváth Attila zongoraművész pedig briliáns technikával és művészi interpretálással játszott néhány klasszikus darabot. A hangverseny nagy és díszes közönsége zajosan megtapsolta a közreműködőket.

A Vígsház-Részvénytársaság közgyűlése. A Magyar Vígsház-Részvénytársaság április 8-án délelőtt 11 órákor a Vígsház épületében tartja VI-ik évi rendes közgyűlést, melynek napirendje a következők:

1. Jegyzőkönyvi hitelesítő kinevezése. 2. Az igazgatóság jelentése. 3. A felügyelő bizottság jelentése. 4. Az 1899. évi mérleg, nyereség- és veszteségszámla megállapítása. 5. Felmentvény az igazgatóság és felügyelőbizottság részére. 6. Gróf Széchenyi Béla és Széll Kálmán igazgatósági tagok lemondása.

A vakok matinéja. A vakok országos intézete javára Daniella Malvina operanékesnő, a berlini Kroll-színház volt tagja, április 16-án, husvét hétfőn déli fél 12 órákor matinét ad a Royal-szállóban. A jeles művésznő jótékonykodó matinéja iránt fővároszerte nagy az érdeklődés. Jegyeket a Royal-szálló irodájában lehet váltani.

Egy vidéki igazgató keservei. A veszprémi megyei Szentgálon Nyitra Gyula szintársulata működik jelenleg. Az igazgató panasza szerint az előadásokat eddig a doktorokon kívül más nem látogatta, a szentgálai ugyanis azt mondják, hogy nekik buk-fenc kell... A műpártoláslról egyébként ékesen beszél a bucsuelőadás színlapja, mely így hangzik:

Nagy érdemű közönség!

Midőn a mai előadás becses körükből távozzunk azon kérésel járulunk önökhöz, hogy:

legalább ebben az egy előadásban tegyék meg azt hogyha egy szerény kis magyar szintársulatot a sors annyira üldöz, hogy kénytelen ide jöni legelmezni inét.

Vizsgálásul, azonkívül hogy ma egy elvezetes estét szerezzünk igérjük azt is, hogy:

többé nem csak hogy nem alkalmatlankodunk, de figyelemzetni fogjuk minden pályatársunkat is ara, hogy:

inét távol tarcsa magát.

Ha nem is műpártolástól de legalább laza emberbaráti szeretetből csak ez egyszer áldozzanak a magyarszínésznek kiváló tisztelettel a Társulat.

Színpad kerül:

MÉRT NEM HÁZASODIK MEG A SÓGOR.

Kitűnő mulattató salon vígjáték 1 felvonásban Balázs Sándortól.

Ezt követi:

A PLÉBANUS SZAKÁCSNÉJA.

Mulattató kacagató bohózat, Ny. Gy.

Felvonások között víg Monologok.

Kezdeté 1/28 órákor.

Helyárak: 1-5 hely 40 kr. II-ik hely 20. Álló és gyermek-jegy 10.

Tisztelettel a Társulat.

Az An der Wien-színház új gazdát kapott. Ma vette át egy konzorcium, amelynek élén Simon, Strauss János sógora áll. Schönener kisasszony élete fogytáig évi 15.000 forint járadékot fog huzni a társaságtól.

Hírek a Kisfaludy-Színházról. A Kisfaludy-Színház husvét első napján nyílik meg Ibsen-nak Mire feltámadunk című legújabb darabjával, amelyet Góda Géza fordított. — Az igazgatóság megszerezte Milleckernek a viccedmirális című operettjét, melyet magyar színpadon eddig még nem adtak. Az operett verseit Makai Emil, a darab prózai részét Kövessy Albert fordította. — Még a szezon első hetében kerül színre Váli Miksa Kapuzárás előtt című vígjátéka. — A Kisfaludy-Színház igazgatója szerződtette Bojár Elzát, aki szép hangjával és énektudásával már több hangversenyt feltűnt.

Magyar karmester külföldön. Lichtenberger Emil, aki az országos magyar királyi zeneakadémiában végezte tanulmányait és három év óta a kölni városi színháznál mint karmester működik, ez év szeptembertől kezdve a rigai operához szerződtött karmesteri minőségben. Lichtenberger Emil Kölnben számos nagy operát tanított be és dirigált. Az ottani lapok mindig elismeréssel irtak alapos képzettségéről és jeles tehetségéről.

Színházak műsora. Nemzeti Színház. Vasárnap délután: Menem. Este: Fra Girolamo. Hétfőn: Egy szegény ifjú története. Kedden: Komédiások. Szerdán délután: Velencei kalmár. Este: Virágfakadás. Asszonyok. Csütörtökön: Hamy dalai. Pénteken: Homokzútonyok (elsőszor). Szombaton: Homokzútonyok (másodszor). Vasárnap délután: Faust. Este: Homokzútonyok (harmadszor).

Magyar királyi Opera: Hétfőn nincs előadás. Kedden: Tannhäuser (Strassern Eugenia vendégfelléptével). Szerdán: nincs előadás. Csütörtökön: Aida (Signorini Ferenc vendégfelléptével). Pénteken nincs előadás. Szombaton: Hunyadi László (Erkel Sándor 40 éves művészi jubileumára). Vasárnap: A troubadour (Signorini Ferenc vendégfelléptével).

Vígsház. Vasárnap délután: Pajkos férjek. Este: A Valtón-család. Hétfőn: Az arany kakas (Blaža Lujza vendégfelléptével). Kedden: A Valtón-család. Szerdán: Pajkos férjek. Csütörtökön: Napoleon öcsém. Pénteken: A Valtón-család. Szombaton délután: A színésziskola vizsgálójával: Angolians. Este: Szeccszó. Vasárnap délután: A Valtón-család. Este: Pajkos férjek.

Népszínház. Vasárnap délután: Kurucfurfang. Este: Eleven ördög (Ámon Margit második felléptével). Hétfőn: Eleven ördög. Kedden: A gymesi vadivág. Szerdán: Eleven ördög. Csütörtökön: Szép Heléna. Pénteken: A csillag fa (elsőszor). Szombaton: A csillag fa (másodszor). Vasárnap délután: Fejhő Klári. Este: A csillag fa (harmadszor).

Magyar Színház. Hétfőn: Szulamit (L. Komáromi Mariska felléptével). Kedden: Az anyaföld (L. Komáromi Mariska felléptével). Szerdán: és csütörtökön: Kleopatra (Ábrányiné-Wein Margit vendégfelléptével).

MORT

hatásában fellépül a összes eddig létező szereket; nemcsak a poloskát, hanem a pótkét is kezeség mellett véglegesen kúrja. A „Mort” legeszközlebb fojtó sem hagy hátra, tehát a legfinomabb butorok és tapétákban is bátran használható. 1 üveg 20, 40, 60 és 1 frt 25 kb. Kapható: **Majthényi-féle drogueriában** IV. Egyetem-utca 11., továbbá minden fűszer-és drogueriá-üzletben.

Pénteken: Az anyaföld (L. Komdromi Mariska felléptével.) Szombaton: Kleopatra (Abrányiné-Wein Margit vendégfelléptével.) Vasárnap délután: Az asszonyregiment. Este: Kleopatra (Abrányiné-Wein Margit vendégfelléptével.)

Leoncavallo a Telefon Hírmondóban. A magyar királyi Operaházban ma este Leoncavallo híres operáját, a *Bajazzokat* adják. Az előadás a Telefon Hírmondó összes állomásain is hallható lesz. A Bajazzok után a *Coppélia* ballet kerül színre, melynek zenéje szintén hallható lesz a kagylókon keresztül. Az operaelőadás után a rendes katonai és cigányzenét közvetíti a Hírmondó egész 11 óráig.

Beszéd Erkel Sándorhoz.

Elmondta: Gróf Keglevich István intendáns.

Budapest, március 31.

Színhely: a Magyar Királyi Operaház első emeleti cukrázda-helyisége. Idő: ma délelőtt. Jelen vannak: gróf Keglevich István intendáns, mögötte *Gamauf* titkár, aki két okmányt tart a kezében, az Operaház összes művészei, karaszemélyzete, zenekar tagjai és hivatalnokai. A terem közepén áll Erkel Sándor főzeneigazgató, akéhez az intendáns a következő beszédet intézi:

Amikor egy jellemes, derék férfi megválasztja élet pályáját, s erőt idejét közélnak szenteli, nem teszi azt anyagi haszonért, vagy hiúságból, nem pénzért, ordóért; még kortársainak elismerésére sem számít feltétlenül, hanem fáradozásának jutalmát első sorban abban a tudatban keresi és találja, hogy legjobb tehetsége szerint a kitűzött cél felé haladt, eredményeket ért el s általa hazájának s kortársainak hasznára volt; ezt a jutalmat meg is találja, ezt nem veheti el tőle senki és semmi.

Szerencsés kivétel az oly férfi, aki eszményekért, hazafias célokért fáradozva, nemcsak eredményeket ér el, hanem törekvéseinek elismerését, honfitársai szeretetét is tapasztalja, akit kortársai megértének és méltányolnak.

Ebben a kivételes szerencsében részesült egy társunk, ki negyven év előtt kezdte meg pályafutását a magyar zeneművészet terén; nem az első volt ő, aki családját nevével örökösül vette hazai művészetünk könyvébe, de a lángeszű atyja által megörökített névnek fényt meg fokozta, mint nagy atyjának méltó és erős fia. Működik ő negyven év óta szakadatlanul s odaadással fáradozik a magyar művészet szolgálatában: az édes atyja nevéhez fűződő tradíciót megértette, nagy atyja halhatatlan műveinek legméltóbb interpretátora lett; de e mellett nem maradt egyoldalu, hanem európai műveltség színvonalára emelkedve, a klasszikus s a modern zeneirodalom gyönyeit is szeretettel karolta fel, lángoló lelkesedéssel közölte azok szellemét, szépségét, értelmét, miáltal a magyar közönség műérzékét, ízlését emelte s nagyra fejlesztette.

Hogy mivel tartozik intézetünk Erkel Sándornak, azt nem szükséges fejtegetnem.

Midőn Erkel Sándor kiváló, eredményes működésének 40-ik esztendeje ma telelik, összehívtam önöket s azért kértem a megjelenésre, hogy együttesen üdvözljük Erkel Sándort, mindnyájan fejezzük ki neki elismerésünket, köszönetünket: kívánjunk neki hosszú életet, jó egészséget, vídamságot. De fel kívántam használni a mai napot arra is, hogy ne csak a multról, hanem a jövőről is beszéljünk.

Aki 40 évi eredményes munkálkodásra tekintet vissza, annak joga van a pihenésre.

De vannak férfiak, akiknek nem szabad nyugalomba vonulni.

Ilyen Erkel Sándor, mert reá a magyar művészetnek, a magyar operának mindig szüksége lesz; olyan férfi ő, aki nem a mindennapi munka végzésével használhat legjobbat, mert néha-néha a vezénylő pálcával, tanácsosai, figyelemzetéssel vagy éppen csak pár szóval, sőt pusztá jelenlétével sokkal több hasznót tud tenni, mint kisebb emberek minden jóakarattal dacára folytonos fáradozásukkal.

Azért előterjesztést és javaslatot tettem a magyar királyi belügyminiszternek, hogy Erkel Sándor a főzeneigazgatói címmel s kellő ellátással éltefogytáig megmaradjon az Operaház kebelében, hogy működésével, tanácsával továbbra is támogathassa az intézetet és vezetőségét.

A miniszter helybenhagyta a javaslatot s jóváhagyását adta ahhoz, hogy Erkel Sándor főzeneigazgatói címmel örökös tagja maradjon az Operaháznak.

(Keglevich István gróf intendáns int *Gamauf* titkárnak: a titkár átnyújtja az intendánsnak a kinevező okmányt, az intendáns meg átnyújtja az ünnepelt Erkel Sándornak. Az intendáns folytatja beszédét.)

Gratulálom kell még ünnepelt barátunknak ahhoz a kifizetéshez is, hogy jubileuma alkalmából intézetünk legfőbb vezetője, a m. kir. belügyminiszter és miniszterelnök, méltányolva kiváló érdemeit, levélben üdvözölte őt.

(Az intendáns ismét int a titkárnak és felszólítja, hogy oltassa fel Széll Kálmán belügyminiszter levelét. (!) *Gamauf* titkár oltas.)

Nagyságos főzeneigazgató ur!

Tudatában azon közhasznú működésnek, melyet Nagyságod 40 évi szolgálata alatt a hazai zeneművészet ápolása és fejlesztése körül kifejtett, készséggel ragadom meg az alkalmat, hogy e nevezetes évfordulón részéről is melegen üdvözöljem.

Ezen alkalomból szinte örömtöremre szolgál, miszerint közölhetem Nagyságoddal azon elhatározásomat, mely szerint jóváhagyásomat adtam ahhoz, hogy főzeneigazgatói címének megtartása és évi 10.000 korona tiszteletdíj mellett az Operaház örökös tagjává neveztessek ki.

Midőn ezt szerencsekívánataim mellett Nagyságoddal tudatom, egyszersmind annak az óhajtatásomnak adok kifejezést, hogy habár az Operaház első karmesterei állásával járó terhes feladatok végzése alól — egészségi állapotára való tekintettel — nagyrészen fel is mentetted, még hosszú ideig azon helyzetben leend, hogy a tővörös zenei életében tevékeny részt vehet, környezve az egész zenevilág és nagyközönség őszinte tiszteletével s becsülésével.

Budapest, 1900. évi március hó 28-án.

Széll, s. k.

(*Gamauf* elhallgat és visszalép. A művésztársak, akik a belügyminiszter szavaiból a művészet oly szép megbecsülését érzik ki, igaz örömmel éljenek. Ezután az intendáns a következő szavakkal fejezi be a beszédét):

Kívánom ezzel, hogy a gondviselés tartsa meg nekünk még számtalan éveken keresztül e jeles férfit erőben, egészséggben és friss szellemben; s a miniszter, magam és önbök nevében kérem, ne menjen nyugalomba, hanem maradjon közöttünk, a meddig él!

(Zugó éljenzés. Erkel Sándor kezét szorit az intendánsal.)

— A folytatást lásd *Az Operaház tanácsosa* című alábbi cikkünkben.

Az Operaház tanácsosa.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 31.

1898. augusztus 6-ikán Hans Richter, a bécsi Operaház karmestere, külföldön élő jeles hazánkfi, miután megelőzőleg kilépett a magyar állampolgársági kötelékből, mint új osztrák állampolgár letette a hűségi esküt *Lueger* polgármester kezébe. *Lueger* üdvözölt szavaira Hans Richter szörül-szóra ezt válaszolta:

— Mindig jó osztráknak és jó bécsinek érzetem magamat és egész életemben csak a császárváros dicsőségét hordoztam szívemen!

— Hát jól van, — gondoltuk — ismét elvesztettünk egy külföldön élő jeles hazánkfiat és némi gunynyal emlékeztünk vissza nagyon sok „volt” magyarra, aki itthon ünnepeltette magát, külföldön letagadott, és azután évek multán mégis visszatért haza „magyarnak.” *Goldmark* talán az egyetlen világhíru ember, aki néhány év előtt, amikor külföldön való hosszú tartózkodása következtében elévült volna magyar állampolgársága, az illetékes hatóságnál jelentkezett, hogy megújítsa.

Sokaknak fáj, hogy Hans Richter, aki valahányszor Budapestre jött, mint magyar szenvedte át az ovációkat, *Lueger* előtt kijelentette, hogy ő mindig csak a császárváros dicsőségét hordozta szíven.

Akkor intézte hozzá *Abrányi* Emil a következő költeményt:

Hans Richter.

Ha engemet külföldre vinne sorsom:
Mindaddig, míg lezárul a koporsóm,
S ha mindjárt ott künn ötven évig élnék —
Nincs benne mód, hogy én hazát cseréljek.
Nem bírna rá kinos, hírnév, semmi sr.
De ön, Hans ur, más iskolába jár.
Hazáját szépen elcseréli ön,
És Budapestre dirigálni jön.

Igen, Hans Richter, Isten szép világán
Nincs nép olyan, — ha még oly nagynek látnám,
S ha még oly bőven tömné is a számat:
Hogy odaadjam érte a hazámat.
Hű volnék hozzá, míg a szívem dobban,
Szeretném mindig... és legeslegjobban,
Ha idegbenben élnék. Ámde ön
Mihozzánk már csak dirigálni jön.

Ha fiaim volnának idegbenben,
Be' osztrákká nem ők tennék engem,
De én nevelném magyarokká őket!
Reosillik itt is a hasznos erőket.

Van itt is munka, van sokféle pálya,
Utját a becsvagy itt is megtalálja.
De önnek, Hans ur, más az elve. Ön
Osztrák lesz s hozzánk dirigálni jön.

Ha én levelném, mint egy nyűt ruhát,
Magyar miveltem' Ausztriába'... hát
Nem mutogatnám magamat e népnél,
Akit otthagytam eszűnyán a faképnél.
Ha megvettem, akkor egyelőre
Kerülném és nem várnék tapsot tőle.
De önnek, látom, bagatell ez! Ön
Hazát cserél és dirigálni jön.

Hát jó. Csak jöjjön. Dirigáljon nálunk.
Türelem nép ez. Bosszút itt nem állunk.
Nézzen ránk bátran, gőggel a szemében.
Mi a magunkét majd lesütjük szépen,
Hogy benne könnyet, vagy szégyent ne lásson.
De mindamelllett volna egy tanácsom;
Ha nemskóra Budapestre jön,
A *Ráköczy*-t ne dirigálja ön!

Mert attól tartok, a *Ráköczy*-nőta
Nem hódol önnek! Valamennyi kóta
Daocni fog, mint egy rebellis század:
Mind tómbol, mind sír, mind ön ellen lázad!
Hiába int, hiába dirigál:
Örült zavarban szétfut, szeretszál
S elsőpri önt a szörnyű hang-özön —
A *Ráköczy*-t ne dirigálja ön.

Leírhatatlan volt ebben az országban a nagy költő lángoló főlháborodásának a hatása és a gyújtó költeményért, amelynek maró szatirája és hazafias tüze ezek érzését tolmácsolta, számtalan telegramban és levélben mondtak köszönetet.

Ma egyszerre két hirt kaptunk. Az egyik Bécsből jött és így szól:

Bécs, március 31.

A *Fremdenblatt* jelentése szerint a főudvari ester elfogadta Richter Jánosnak az udvari karmesterei állásról való lemondását és az udvari zenekar vezetésével *Hellmesbergert*, az új udvari alkarmestert bizta meg.

Ime, elszakadt az utolsó művészi kötelék is, amely Hans Richtert Bécshez fűzte. Miután kilépett az udvari Operaház kötelékéből és letette a *filharmóniai hangversenyek* vezetését, most végül az udvari karmesterei állásáról is lemondott.

A másik hirt a Magyar Királyi Operaházból kapjuk.

Megirtuk mai számunkban, hogy *Káldy* Gyula, az Operaház igazgatója junius harmincadikán nyugdíjba megy és hogy helyébe jó *Mészáros* Imre zenekari igazgató, akiről már évek előtt vetjük észre, hogy erre az állásra aspirál, a mikor újságcikkeiben a Magyar Királyi Operaház vezetésének helyes módját mondta el, mintegy programbeszédül az intéző körök számára. Egvébiránt eddig csak azt bizonyította be, hogy a hivatalos adminisztráció teknikai részéhez ért, de mindenki előtt nyilvánvaló volt, hogy ő művészi egyéniségét egy európai színvonalra törekvő műintézet élére tartalmazhat való vezérül állítani — abszurdum.

Érezte ezt Keglevich István gróf is. Gondolt is egyet, tett is olyat, aminek a párját az egész világon nem találni. Gróf Keglevich István, aki ropantul szereti maga körül a fejedelmi etikettet, — ma is a titkárváral olvastatta föl beszéde közben Erkel Sándor előtt Széll Kálmán belügyminiszter levelét, — az Operaházhoz egy tanácsost szerzőtetett. Egy valóságos belső titkos tanácsost!

És pedig Hans Richter személyében. A nagy művész, akinek Angliában való elfoglaltsága és a valóban méltánylandó pénzügyi szempont lehetlenné teszi, hogy Operaházunknál a reá nézve szerényen dotált igazgatói állásra aspiráljon, ezental évenként Budapestre fog jönni néhány hónapra, hogy egyes előadásokat, esetleg egész *Wagner*-ciklusokat dirigáljon, — azonfelül pedig kötelezte magát, hogy *Mészáros* igazgatónak művészi dolgokban tanácsokat fog adni.

Hát szó sincs róla, *Mészáros* Imrere ráfér majd a jó tanács, pláne, ha ezt olyan zseniális művész adja, mint amilyen Hans Richter. Megengedjük, hogy Hans Richter nem szorul a Magyar Királyi Operaházra, a mikor az év néhány szabad hónapjára tetőt keres magának. De föltétlenül bizonyos, hogy a Magyar Királyi Operaháznak nem szabad Hans Richtert szorolni, aki tintetü élet-val dobla el messzire magától magyar állampolgári mivoltát, elfeledvén, hogy pályája dicsőséges kezdetét Budapestnek köszöni. Mit is tudhat rólunk, — hogyan is érezhetne most egyszerre velünk az a férfi, aki *Lueger*nek azt mondta, hogy egész életében csak a bécsi császárváros dicsőségét hordozta szíven?

De tegyük föl, hogy ezentul a magyar székfőváros dicsőségét fogja szíven hordozni, — és kérdjük, kérdjük alázatosan és rimánkodva mindenkitől, aki erre válaszolni tud: hogy bárhol ezen a világon hol és melyik színházban van r. b. t. a-? Művészi tartalmál szolgálhat-e egy színháznak az a körülmény, hogy egy világot járó művész megígéri, hogy művészi dolgokban tanácsokkal fogja ellátni az ezekhez bevallottan nem értő adminisztratív igazgatót?! Expresz levelekben és telegrafice? Miféle önvallomás? Minő szegénységi bizonyítvány? Minő megalázás!

És ki lesz végül felelős a művészi igazgatásért? Aki a tanácsot adta, vagy az, aki kapta? És ha csak jó tanács kell, hát ahhoz a pártalánul megalázó eszközökhöz nyulunk, hogy idegen, másuttal élő művésztől kérjük? Hát nincs-e magunknak itt egy nagy művésznök, legalább is olyan nagy, mint Hans Richter, — nincsen-e — Erkel Sándorunk?!

Ah igen, Erkel Sándor! Ime az ígért folytatása a fentebb közölt Beszéd Erkel Sándorhoz című cikkünknek: Tessék csak elolvasni abban a beszédben, mint licitálja magát lefelé az intendáns, amikor arról van szó, hogy mit vár ezentul Erkel Sándortól.

Az ilyen férfi — ugymond — segítségére lehet a műintézetnek élete fogytáig

néha-néha vezénylő pálcával,
tanácssal,

figyelmzeteléssel,
vagy csak éppár szóval,
sőt puszta jelenlétével is.

Mikor az intendáns beszéde elhangzott, néhány rövid szóval válaszolt Erkel Sándor, ez a szófukar, öntudatos, hatalmas művész, aki ellenes szereplésnek csak tűri, mint az áldozat, a maga sajátos, torzborz udvariasságával az ovációt, — és akinek bizonyára megvan a véleménye arról, hogy az a színház, ahol ő működik, rászorulna Hans Richter tanácsára. Aki Erkel Sándort és kedve szavajárását ösmeri, tudja, hogy mennyi humor van ebben az intendáns hosszú beszédére adott rövid válaszában:

— Eddig is teljes igyekezettel szolgáltam az Operaház ügyét, — és ez a buzgalmam nem lankad, ha tölem jüna, akár negyven esztendő múlva sem.

Erkel Sándor tehát tud is, akar is dolgozni. Tanácsot adni is. Jót.

Aggodalommal nézünk az Operaház bizarrnak ígérkező jövőjébe, amely egy idegen művész v. b. t. t.-i működésétől függ. Ez az intézmény még sehol se vált be, mert még sehol se próbálták meg.

De gróf Keglevich Istvánnak reformjai közül mindenesetre a legfurább.

A Budapesti Tudósító jelenti:

Gróf Keglevich István intendáns értesülésünk szerint Kády Gyulát, az Operaház igazgatóját megromdált egészségének helyreállítása végett sajtó kérelmére a folyó évi április 1-től bizonytalan időre szabadságra a művészeti igazgatás teendőit helyettes igazgatói címmel Mészáros Imrére bízta.

Mától, április elséjétől kezdve — minő omni-nózus dátum! — már rászorul a Magyar Királyi Operaház, illetőleg Mészáros Imre Hans Richter tanácsára!

MŰVÉSZET.

□ A magyar művészet Párisban. A magyar festők ék szobrászok méltó módon lesznek képviselve a párisi világkiállításon. A művek nagy része már megérkezett Párisba és a rendezés munkájával a minisztérium Márk Lajos és Áriahik Dániel festőművészeket bízta meg. A magyar és horvát művészeti csoport katalógusát dr. K. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály vezetője most állította össze, aki e műben megírta a magyar művészet történetét is. A katalógus, amelyben számos remek illusztráció van, francia nyelven a jövő héten jelenik meg és a párisi kiállítás látogatói ingyen fogják kapni. A kiállítás megnyitására Lippich osztálytanácsos is Párisba utazik.

□ László Fülöp sikere Rómában. László Fülöp római sikereiről hosszabb jelentést hoz a Politikai Értesítő, amelyből átvesszük a következőket: Még a múlt év december havában történt, hogy Fraknói Vilmos püspök arra kérte a szent atyát, engedje meg, hogy a magyar egyház és királyság kilenosaázados évfordulója alkalmából őt egy magyar festőművész a magyar nemzet számára lefesthesse. Midőn hajlandónak mutatkozott a püspök kérését teljesíteni, Fraknói a legkiválóbb magyar katolikus arcképfestőt László Fülöpöt szólította föl, aki kész örömmel vállalkozott arra, hogy XIII. Leót az Országos Képtár részére megfesse. XIII. Leo február és március

hó folyamán hat izben tilt a művészek. A kép már készen áll s általában úgy itélük itt meg, hogy nemcsak a pápa egyetlen jó arcképhez jut Magyarország, hanem ebben egyszersmind egy oly műremekhez is, mely az egész világ figyelmét magára fogja vonni. XIII. Leo arcképe Rampolla bíboros államtitkár szintén most készült arcképével együtt március 29-én állította ki László a római magyar történelmitézetben. Ő szentsége a művész iránti legmagasabb megelégedésének jelül a kiállítás reggelén IX. Pius lovagrendjét küldötte meg Lászlónak. Ezen a napon az örkváros egész előkelősége megjelent megcsodálni a magyar művész alkotását. Ott voltak a többi között: a svéd és norvég trónörökösne, Cambridge hercege, Trani grófné, Rampolla, Vanuelli, Farati del Drago, Borghese, Chigi, Aldobrandini, Doria, Colonna, Rospigliosi, Odescalchi, Reusz hercegek, Kinszky, Zichy, Eerchtold, Schönborn, Haugvits stb. grófok, Revertera és Pasetti osztrák-magyar nagyköveteik, a német, spanyol, belga, svéd követek és személyzeteik, számos főpap, tudós, művész és laptudósító. Az összes megjelentek számát mintegy 600-ra lehet tenni. Ezek közül az elismerés, a dicsőség legbecesebb pálmáját kétségkívül a spanyol festő-akadémia igazgatója Villegos nyújtotta a magyar művészeknek, aki összes növendékei élén ezekkel a szavakkal jelent meg László előtt: Meghajtom fejemet az ön fényes tehetségének alkotása előtt.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Magyar Szalon. A Magyar Szalon áprilisi száma érdekes tartalommal jelent meg. A szabadelvű párt huszonöt éves jubileuma alkalmából a párt vezérfehérja, Széll Kálmán, báró Podmaniczky Frigyes, Tisza Kálmán, Perczel Dezső stb. irtak a szabadelvű pártól, amelyet különben képekben is bemutat a Magyar Szalon. Hevesi József szép cikknek kívül számos érdekes cikk van a lapban.

○ Művészvilág. A Rudnay György szerkesztése alatt álló Művészvilág új évfolyamának megjelent az első száma. A lap szövege érdekes, a szép képek művészi kivitelűek.

○ Honi ipar. Kéthetenként megjelenő társadalmi folyóirat indult meg Honi ipar címmel; a lap főszerkesztője Lord Albert, felelős szerkesztője Sugár Ottó.

FŐVÁROS.

(*) Jégtelepek. A főváros külső területén, a Rákospatak mentén s az alsó-rákosi réteken levő jégtelepek ellen a tisztai főorvos nemrég előterjesztést tett, hogy azok megszüntetendők, mert az ott termelt jég fertőzött. A gróf Festetics-féle birtok bérletje erre hivatalosan bebizonyította a bak eorologiai intézet bizonyítványával, hogy az Erzsébet-ut mentén levő Festetics-birtokon termelt jég tiszta, egyáltalán nem fertőzött s arra hivatkozva, hogy bérletje még öt évig tart s így a fővárosnak ez az intézkedése pörre vezetne, illetékes helyen elállottak ennek a jégtelepek megszüntetésétől, mert tekintettel voltak arra is, hogy ily módon ezer munkás vesztene el keresetét.

SPORT.

*. Bajnoki verseny. A magyar athletikai szövetség április hó 28-án és 29-én rendezti kard- és vitor-bajnoki versenyét a Nemzeti Lovardában illetőleg a fővárosi Vigadó nagyertermében. A versenyen részt vehet minden magyar honosságú gentleman amatőr vívó, a hadsereg tisztjei és tisztjelöltjei közül is csak a magyar honosak. Vívómesterek a versenyen nem vehetnek részt. Mindkét fegyvernemben a bajnok aranyérmét, bajnoki oklevelet és „Magyarország kard- (illetőleg vitor-) bajnoka 1900-ban” címet nyeri. A kórvívásban résztvevő összes vívók elismerő oklevelet kapnak. A nevezés, melynek díja 10 korona, határnapja április 21-én este 7 óra. A nevezések és tétek Gaspár Arthur, a M. A. Sz. vívószakosztálya h. előadójának címére (Budapest, VIII. Nagyvárosterület 20. szám.) küldendők, aki a versenynevelő összefüggő kérdésekben felvilágosítással szolgál.

*. Sport hírek. Schosberger Lajos igen jó hároméves Kortal, mint a „Sportéletben” olvassuk, a Nemzeti Hazafi-díjban indul először. — Remet és Rózi mind a ketten indulnak az Egyedi-istállóba a Przewit handicapban. — A. B. C. a legjobb kétévese a Herbert Reeves-istállónak. Az Abonnet—Marie Therese ménről csodákat beszélnek. — Helfgottot nem Charlie belga urovas, hanem Frank Hesp üli az alagi nagy akadályversenyben. — Polonus lett egyszerre ismét a Trial stakes favoritja 2 1/2 oddszal. Kara 3 : 1-on áll. — A Sportélet Rákosi díj — Przewit handicap pályázatára 379 pályamunka érkezett be. Ebből a Rákosi díj jelöltjei közül Sylvesterre 99, Juniusra 90, Eregyre 67, Bokrosra 36, Ufalura és Remévre 21

szavazat, a Przewit crackjei közül Tip-Topra 71, Deaf & Dumbra 47, Or Durra 39, Anuskára és Canterburyra 30, Irota 25 szavazat esik. A többi szavazatok megoszlának. A legújabb pályázat a hároméves nagy handicap, Nemzeti Hazafi-díj és Trial stakes etalálójának van kiírva.

*. Nicholson Budapestén. Az idei footbaall-szezonnak mindenesetre egyik elsőrangú eseménye a holnap tartandó nemzetközi ladarugó mérkőzés az I. Vienna Football Club és a Budapesti Tornaklub I. csapatai között, amelyen a bécsiak részéről J. M. Nicholson, Anglia válogatott első csapatjának legjobb védőjátékosa is részt vesz. Mindenképp jó világot vet a B. T. C. versenyzőinek képességeire az a körülmény, hogy a I. Vienna Football Club — mely csak nemrég győzte le a Cricketteket a Challenge Cup vandordíjért való nagy mérkőzésben, — a B. T. C. ellen legjobb játékosából alakult csapatot küldte, nehogy a jeles magyar csapat esetleges győzelmé csorbát ejtsen a győzhetlenség nimbuszával körülvevett nirveükön. Így is rendkívül érdekes küzdelemre lesz kilátásunk a remélhetőleg a vasárnapi mérkőzés eredménye szegyet nem hoz legjobb csapatunk eddig mindig diadalmas szereplésének. A mérkőzés vasárnap délután 3 órakor kezdődik a csömöri-úti versenypályán.

*. Kerékpárverseny. A Fővárosi Kerékpár Egylet április 8-ikán a cinkotai ország-ut 9, 6 kilométer kövénél rendezi az idei első országúti versenyt. Az 50, 30, 20 és 10 kilométeres számokból álló versenyeken az ország legjobb kerékpáros-versenyzői, köztük Beimler E., Prenner, Greiner, Papp Ferenc, Katzer vesznek részt és előreláthatóan erős küzdelemre és szép eredmények várhatók.

*. Alagi jegyek. A közönség elkerülheti a pályaudvarnál a jegyváltás kellemetlenségét. Az alagi versenyre szóló belépőjegyet a vasúti jeggyel együtt ugyanis megválthatja Breuer nővéreknek a Podmaniczky-utca és a Teréz-kört sarkán levő dohánytöszdájében.

*. Az alagi versenyek és a Telefon Hírmondó. A Telefon Hírmondó, melynek útján értesül a sportközönség leggyorsabban a versenyek eredményéről, a mai alagi versenyek eredményét már a kora délutáni órákban tudatni fogja mindazoknak, akik nem mennek ki Alagra. A mai versenyek eredményét 5 órától 1/4-ig és 6 órától 1/4-ig olvastatja fel. Minden felolvasást riadójel előz meg.

Az első start.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 31.

Holnap elvállik végre, a miről napok óta beszélnek a budapesti kávéházakban, hogy igazán olyan jó-e Sylvester, mint a milyennek a beavatott tipemberek regélik, hogy csakugyan Matura indul-e Remény pacemakerjének és nem Bokros, és hogy vajjon Eregy valóban olyan rosszul ugrik-e, hogy minden gátnál előbb orra bukik s csak aztán, elmaradva bálna utána a többi, nálánál tehetségesebb ugró kollégáinak. Mindezek a lovak a Rákosi-díj jelöltjei s mindegyikről mesél már sokat hetek óta a turfáma. Az egyik pompás triall csinált odahaza, a másik rosszul evett, a harmadiknak nagy még a téli bundája — mint a hozzáértő turfmanek magukat kifejezik, — mivel hogy a késői téli miatt nem végezhetett elég munkát. A kire pedig egyéb rosszat nem kenhetnek a rossz nyelvek, arra kisütik, hogy roarer, rogue, s más egyéb betegsége van, ugy hogy ha igaza lenne Budapest valamennyi „beavatott” turfemberének, akkor holnap bizonyosan egyik 16 sem nyerné meg a rákosi gátverseny 10,000 koronáját.

Az első nagy versenyt az esztendőnek ennek dacára is meg fogja valamelyik 16 nyerni. Hogy Sylvester-e, vagy Junius, Remény-e vagy Eregy, hiába okoskodnak rajta a tipéhes turfmanek; mindegyikről lehet jót-rosszat egyaránt mondani, mindegyiknek van is chancea, nincs is, ugy, hogy a bookmakerek teljesen a helyzet magaslátán vannak, a mikor favorit hijján három lóra is négyezeres osztalékot kínálnak. Sylvester ellen tavalyi közepes futásai, mellette a mostani jó hírek szólnak. Junius nagyon jó lenne, de a terhe nagy; Remény nem elég klasszis, de jól ugrik, Eregy elég klasszis, de nem jól ugrik — tudja isten, mi minden argumentumot balmoznak össze még holnap délutánig a sportsmanek, amíg a start-esőngettyű el nem némitja a tipelőket, hogy pár perc múlva a rákosi-díj nyerőjét üdvözöljék.

A négy fentebb tisztelt jóraaváló lovon kívül legalább még négy kevésbé tisztelt, de nem kevésbé jóraaváló 16 jelenik meg holnap az első nagy verseny startjánál. Ezek már outsidersok és pedig a distingváló sportsmanek szerint „komoly” outsidersok és „vad” outsidersok. Így Formosát méltán tartják komoly outsidernek, mert hajdan jó lovak előtt kanterezett nagyversenyekben, a vad outsidersok sorában pedig Matura és Esthajnal a legvadabb, a két legkevésbé fogadott crack. Csakhogy az nincs megírva sehol, hogy a legvadabb outsider szerepet nem játszhatik egy versenyben és így Maturáról sem olyan egészen bizonyos, hogy ő lesz a segítőtársá Reménynek, lehet, hogy Remény lesz kénytelen neki segíteni. Matura, ha outsider is, nem egészen bolond

tip, mert tavaly egy olyan istállófut, ki soha versenyben még nem lovagolt, csaknem elsőnek vitte be a célhoz igen jó lovak előtt. Azt hisszük ezek után, hogy a Geist-szinek most is szerepet fognak a rákosi gátversenyben játszani, káplár ur *Csompora Reményvel*, és *Sheybal Maturával* nem lesz a legutolsó közt. A favoritok közül *Sylvester* ajánlatosabb *Junius* előtt, mert gátversenyben elvégre az ugró talentum is számít valamit.

Nem lesz még holnap érdektelen az Anatóle-akadályverseny sem, itt *Tartuffe*, *Troubadour* vagy *Vessély* uralhatja a legnagyobb siker reményében a nehéz akadályokat.

A holnapi versenynap legreményteljesebb alakjai ezek:

- I. *Serdar* — *Dreher-istálló*.
- II. *Corvinus* — *Aj! Aj! Aj!*
- III. *Sylvester* — *Geist-istálló*.
- IV. *Geist-istálló* — *Féé*.
- V. *Tartuffe* — *Troubadour*.
- VI. *Esterházy-istálló* — *Diva*.

TÖRVÉNYSZÉK

Idill a gyorsvonaton.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 31.

A budapest-kolozsvári gyorsvonat nagy zakatolással fordult be Kőbányára, aztán hirtelen zökkenéssel megállott. A kalauz álmosan kiállt a állomás nevét. Senkise nem mozdult, az utasok álmosan heverték a kocsi pamlagain. Hirtelen az egyik másodosztályú kocsi hangos kiabálás hallatszott. Valaki azt újságolta, hogy a szomszéd kupében nyakon ütöttek egy urat. Valami útsz. Hogy miért?

— Lopott. Az utitársának a zsebében kotorászott.

— Ki az?

— Egy budapesti fakereskedő. *Papp Arnoldnak* hívják. Egy segesvári mézárólegényvel jöttek egy kupében. Aludtak reggelig is itt az állomáson csatant el a pofon.

Az állomásfőnök azonnal telefonált a központba, hogy legyen résen a rendőrség. Zsebtolvajt vizsgálnak. A vonat aztán csak Budapesten áll meg, ahol *Kádár Péter* már vérszomjasan várta a zsebtolvajt s rögtön vállatára is fogta.

Ráfogta, hogy ő az a zsebmetsző, aki három nappal eelőbb egy kereskedőtől haterzer forintot lopott s mivel nem volt hajlandó ezt a csekélységet magára vállalni, háromszor arcul ütötte a fiatal embert. Aztán keltette a büntársát s sikerült letartóztatnia egy konstaniánypolyi bankárnak a fia. Mehemednek hívják s Lipcsében jogot hallgatott. Önnét jött el hozzánk. Hogy rendőri intézményünkkel is megismerkedett ezen a kiránduláson, csak általános ismereteinek válik hasznára. Mehemed tagadta, hogy *Papp Arnoldot* valaha csak látta volna, de azért addig nem ocsátották szabadon, amíg a lipcei egyetem rektoriától nem érkezett meg az értesítés, hogy a fiatal ember kifogástalan uriember. *Papp Arnoldnak* még aznap sikerült magát igazolnia s csupán összeverve sikerült elhagynia a rendőrséget. A rendőrség áttette az iratokat a járásbíróhoz, amely a fülke valamennyi utasát megidézte, hogy valamiképpen megállapítsa, vajjon *Papp Arnold* csakugyan rászolgált a hentes pofnjára. A henteslegény a kihallgatáson sokkal szelidebbnek mutatkozott s semmit sem akart bizonyosan tudni. A többi tanu sem látott semmi olyant, ami *Papp Arnoldra* nézve kompromittáló lett volna.

Papp Arnold ezek után *Kádár Péter* detektívet hivatalos hatalommal való visszaélés címen feljelentette. A detektívet vád alá is helyezték. A mai tárgyaláson a vádlott így adta elő az esetet:

— A predeal-brassó-kolozsvári vonalon jártam pár nappal eelőbb s tizenegy zsebmetszőt fogdostam össze. Harmadnapra behozták hozzám *Papp Arnoldot*, akit azzal vádoltak, hogy utközben el akarta lopni az egyik utas óráját. *Papp Arnold* nagyon racionálisan viselkedett. Még a kalapját sem akarta letenni. Erre aztán én vettem le a kalapját s csodálkozva láttam, hogy *Kohn A.* név van a bélelőre nyomva. Ez még gyanúsabbá tette előttem a fiatal embert, mert lehetetlennek tartottam, hogy valaki Kőnhől Pappra magyarosítsa a nevét. Nem mondom, hogy a vallatásnál erősebb kifejezést nem használtam, de bántani nem bántottam. Azért helyezték ki a vasúthoz, szót nyomatékkal *Kádár*, mert jól tudok bánni a közönséggel. (Nagy derűtlenség.)

Papp Arnold azt valija, hogy szánja-bánja ugyan, de nem tehet róla, hogy azelőtt *Kohnnak* hívják. Ő egyébiránt megmutatta az iratit is a detektívnek, de *Kádár* ur azt mondta, hogy azok is lopottak. Aztán úgy folytatódtak a vallatás, hogy há-

romszor is arcul ütötte s a fülét is megráncigálta, hogy kiserkedt a vére.

Szabó bíró: Önt avval gyanúsította a detektív, hogy a haterzer forintot is ön lopta el. Hogyan támadt ez a gyanu?

A panaszos: Néha hallucinálnak az emberek.

Most *Winter Ferencet* hívták a törvényszék elé, aki nagyon össze-vissza ember benyomását teszi. Mindössze annyit mondott, hogy ő is látta, mikor *Kádár* pofozta a panaszost.

Dr. Vázsonyi (a magánpanaszos képviselője): Nem beszél ma *Kádárral*?

A tanu: Nem én.

Dr. Vázsonyi: Pedig én láttam, hogy visszavonult *Kádárral* a tanuk szobájába s ott beszélgetett vele. Meg is tudok rá esküdni.

A tanu (bambán): Nem emlékszem rá.

Mivel *Nesztor Lőrinc* tanu nem jelent meg, az ügyész a tárgyalás elhalasztását indítványozta. A védő ellenzte az ügyész indítványát, de a törvényszék a tárgyalást az elmaradt tanu beidézése végett elhalasztotta.

§§ **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter *Krausz József* ökörmezői járásbírói eljegyzőt az ökörmezői, *Horváth József* huszli járásbírói eljegyzőt a huszli és *Szentel Kálmán* dunavecei járásbírói eljegyzőt a dunavecei járásbírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízott állandó helyettesül rendelte ki.

§§ **Kioserőt fényképek.** A kuria a minap érdekes határozatot hozott. A vádlottat okirathamisítással vádolta az ügyészség, mert egy talált villamos vasuti bérletjegyről letépte a fotográfiát s a magáét ragasztotta a helyére. A kuria elfogadta az ügyészség vádját s a vádlottat okirathamisításban mondogta ki bűnösnek.

§§ **A Közvágóhíd bámulól.** A télen két tolvajt fogott el a rendőrség, amint a közvágóhíd ingóságait éneik idején kezelték. Mind a ketten, *Knoblich Gusztáv* és *Vas Gyula*, azzal védekeztek a rendőrségnél, hogy ők már rég kiváncsiak voltak a közvágóhídra, ezért látogattak el éjszaka a nevezetes helyre. A törvényszék ma *Knoblich Gusztávot kiléce havi*, *Vas Gyulát pedig dr. Gleichman Lajos* délelme után hat havi börtönrre idélte.

§§ **Rablógyilkos cseléd.** Mikor a váci-körtüi gyilkosság áldozatát *Benkner Lipótné* a temetőbe vitték, ugyanakkor szállította át a rendőrség *Kotász Zsófiát* az ügyészség fogházába. Ügyében *Fuscari Gyula* vizsgálóbíró vezeti a vizsgálatot. Ma négy órán keresztül hallgatta ki a cselédleányt, aki tetteinek minden részletét beismerte. Hétfőn a szobaurakat hallgatja ki a vizsgálóbíró s minden jel arra mutat, hogy a bűnügyben már a nyár folyamán megtörték a főtárgyalást.

§§ **Egy rókáról két bört.** *Szentey István* pósta-szolgá két évvel eelőtt éjjel tájban az Üllői-úton bandukolt, miután reggeltől éjfélig jól bepálinkázott. Az Üllői-úton összeküldözött *Botos István* rendőrről és köcsönösen jól eldöntögetvén egymást, *Botos barmadmagával* becipelte *Szenteyt* a kapitánysághoz. A rendőrök vallomása szerint *Szentey* „nem baltamzattott”, de anyai bizonyos, hogy mielőtt *Szenteyt* hazaszállították, jó munkába került, míg lemosták az arcán meg-ludt vért. *Szentey* a rendőrt hivatalos hatalommal való visszaélés miatt jelentette fel, de az eljárást beszüntették. A rendőrség viszont „éjjeli osendháborítás, hamis név bemonadása és a rendőri cselémény” miatt pénzbüntetésre ítélte *Szenteyt*, akit az ügyész ma ezenfelül hatóság elleni erőszak bűntete miatt akart néhány évre bescuktatni. Az *Erdődy* András elnökleje alatt tartott főtárgyaláson *dr. Halom Deszö* védő kimutatta, hogy a vádúeli cselémény miatt a rendőrség *Szenteyt* már elítélte és noha az ítélet csak kihágásra szólt, egy rókáról két bört nyuzni nem lehet, mondjá a védő. A törvényszék elfogadta a védő álláspontját és *Szenteyt* fölmentette.

Nyiltér.

Legjobb eredménnyel kezeltetnek idült

(krónikus) betegségek dr. Palócz fizikai és diétetikai (természetes) gyógyítómódokra berendezett intézetében, Budapest, Kerepesi-út 10. sz. Prospektus ingyen. Idézás mérsekelt.

Cszuzos, idegzésbás, kösvényes bántalmakban szenvedők ne halasszák gyógyításukat nyárra, mert a **Szt.-Lukácsfürdőben** a **TÉLI KURA** a legnagyobb tökélyvel van berendezve és élnék látogatott-ságuk örönd. Prospektus díjmentesen küld a **Szt.-Lukácsfürdő** részvénytársaság Budapestben.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Új, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker *asthma*, *szif.*, *vese*, *gymor.*, *bél*- és *hólyagbántalmaknál*, *deg.*, *vér*- és *bőr*bajoknál. Biztos védelem *szélhűs*, *korai vakság* és *olmezzavar* ellen. Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legrövidebb bajoknál. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. egyet. orvosudor
rendel naponta intézetében V. Váci-körtü 18. Házon kívül is kezel; meghívására vidékre is megy.

Kleinoscheg-Elysée

a Szegjobb Beszögö

Sterthal Salamon egy saját, valamint fia **Bernát** és az összes rokonok nevében fájdalomtól szívtel jeleníti, hogy törőn szeretett drága neje, a legjobb hitves, anyja és rokon

Sterthal Salamonné

született **Fischl Jenny** urnő

pénteken, 1900. évi március hó 30-án, d. e. 11 órakor, életének 44-ik és boldog házasságának 22-ik évében hosszú szenvedés után örökre lehunytá szemeit.

A drága megboldogultnak földi maradványai vasárnap, folyó évi ápril hó 1-én, délután 3 órakor, fognak a halottas házból (Belváros, Hunyadi-utca 8. sz.) örök pihenőre kísértetni.

Nyugodjék békében! Örök áldás lenjen porai fölött!
Temesvárott, 1900. évi március hó 30-án.
Fischl Louis D. mint testvére. **úv. Dristal Fischl Emma** mint nagynéje. **id. Sterthal Adolfné** szül. **Steiner Teréz** mint néneje. **id. Sterthal Adolf** mint nagybátyja. **ifj. Sterthal Adolf**, **Rosinger Lajos**, **Schwarz Ferenc**, **Sterthal Arthur** mint sógorai. **ifj. Sterthal Adolfné** szül. **Steiner Etelka**, **Schwarz Ferencné** szül. **Sterthal Mari**, **Sterthal Arthurné** szül. **Sterthal Irma**, **Fischl D. Louisné** szül. **Gyarmathi Dora** **Berta** mint sógor-női és az összes rokonok.

Köszörik szíves meilőzése köréit.

Az

„ÜSTÖKÖS“-t

a legkedveltebb magyar élelapt a „**Budapesti Napló**” **magán-előfizetői** (ide nem érte tehát a kaszinókat és hasonló egyleteket, kávéházakat, vendéglőket és hírlapirodákat, közvetítő könyv-árusokat) **kedvezményes áron**, azaz negyedévre 4 korona helyett

3 koronáért rendelhetik meg.

Az előfizetés a „**Budapesti Napló**”-éval együtt is beküldhető.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének) a választmánya tegnap választotta meg a tisztviselőit. Ez alkalommal a **Jankovich István** halála folytán megüresedett igazgatói állásra, nagy lelkese-déssel **Vajkay Rezső**t választotta meg. A többi állásokat az eddigi tisztviselőkkel töltötték be.

(A Demokrata-Kör) ma este tartotta az évi közgyűlést, amelyen a Kör tagjai nagy számban jelentek meg. **Vázsonyi Vilmos** elnök megnyitó beszédé után **Körmenő** Gyula terjesztette elő a Kör mult évi működéséről szóló jelentést, amelynek tudomásulvétele után **Freisch Miksa** bemutatja a Kör mérlegét. E szerint a jövedelem 6760 forint s a kiadás 6688 forint volt. A választás eredménye szerint elnök: **Vázsonyi Vilmos** lett; tarselnökök: **Gaal Karoly**, **Leitner Adolf** és **Szemesi Vilmos**; tükár: **Körmenő Gyula**; pénztáros: **Freisch Miksa**.

TÁVIRATOK.

Nagy-Szeben, március 31. A görög-keleti fő-egyházmegye egyházi zsinata április 16-án ül **Össe Nagy-Szebenben**.

Bécs, március 31. Ma este 6 felségénél udvari ebéd volt, amelyen több méltóság, kamarások és más személyiségek voltak jelen.

Páris, március 31. **Gallifet** hadügyminiszter a hadügyi bizottságban kijelentette, hogy a szabadsá-golt katonák újból való behívásáról szóló törvény-nek meg kell előznie a két évi szolgálati kötelezett-ség behozatalát.

New-York, március 31. A **New-York Herald** jelenti: **Venezuelai** kormányhivatalnokok jelentése szerint március 23-án **Ciudad-Boivárnál** **heves ütközet** volt, amelyben a **filkeli** **ereséget** **szenvedtek**. Vesztésük 223 halott és 80 fogoly volt, azok közül pedig temérdek foglyvert és lövő-szert vesztettek el. A kormányesapátok csak cse-kei vesztéseket szenvedtek. A fölkelők 1200 em-berrnyi haderővel visszavonulóban vannak az or-zság belsöje felé.

Stockholm, március 31. A király *Adelberget, Laens-Gefteborg* eddigi tartományi főnökét és az országgyűlés első kamarájának tagját földművelésügyi miniszternek nevezte ki. Ezt a miniszteriumot Svédországban most kreáltak.

A bécsi községtanács.

Bécs, március 31. Ma ismét két liberális városalya lépett ki a községtanácsból. Valószínű, hogy ennek következtében fel fogják oszlatni a községtanácsot és kiírják az új választásokat, annál is inkább, mert április 27-én lejár *Strobach* alpolgármester mandátuma s az új községi statutum értelmében az alpolgármester választásához legalább száz szavazat kell, holott most mindössze 92 tagja van a községtanácsnak.

A Szélső Kelet veszedelme.

London, március 31. Oroszország Koreától engedélyt kér arra, hogy Mazimpóban csapatokat szállíthasson partra. Az orosz flotta mozdulatai jenyegyek. Korea követeli, hogy a hatalmak lépjenek közbe. Tokióban a hadügyminisztériumban értekezletet tartottak. Japán már négy hete el van készülve Oroszország ez eljására. Február 22-én már parancsot kapott négy hadihajó, hogy Jokosukából Kurebe menjen, a honnan Koreát tizenkét óra alatt elérhetik.

London, március 31. A *Times*nak jelentik Szjoulból 29-iki kelettel:

Néhány nappal ezelőtt *Pavlov* orosz ügyvivő azt kívánta, hogy Korea az If-sziget nyugati részén lévő és a mazimpói kikötőt domináló Atkinson-Pointnál új területet engedjen át az orosz gőzhajózási társaságnak közénraktárukat vagy egyéb célokra. Hogy Japán ne támaszthasson ellenkötvetelést az If-szigettel szomszédos területre nézve, azt kívánta *Pavlov*, hogy Korea más hatalmasságnak semilyen formában ne engedje át a *Kojedo*-vagy *Karado*-szigetnek valamely részét. Tegnap *Pavlov* kihallgatáson volt a császárnál és bizonyos meg nem nevezett, de sojtéthé okokból megváltoztatta előbbi követeléseit és Atkinson-Point helyett más területet kért a mazimpói kifosztásos határon belül, amely követelés ellen kifogást tenni nem lehet. Ugyanakkor még egyszer ismételte azt a követelést, hogy más hatalmasságnak ne engedje át a *Kojedo*-sziget valamely részét. *Pavlovnak* az az eljára — mondja tovább a *Times* — hogy Oroszország részére az If-szigetet követeli, amelynek nagy stratégiai jelentősége van, mert a Koreába vivő utat dominálja és felelősen van *Vladivostok* és *Port-Arthur* között: szükségképpen ellentétlást idéz föl *Japánban*, ahol Oroszországnak azt a koreai politikáját, amelyet *Pavlov* követ, egyre fokozódó bizalmatlansággal kísérik.

Jokohama, március 31. A japáni lapok azt állítják, hogy az orosz hajóraj meg *Cseumulpon* van és valószínűleg *Mazimpóba* megy, hogy kiértesítse Oroszország követeléseinek teljesítését. Azt hiszik, hogy ha Korea enged, *Japán* hasonlóan *Koncessziókat* fog követelni a koreai partvidéken.

Olasz bor a haditengerészetünkben.

Zára, március 31. (Tartománygyűlés.) *Bianchini* amiatt interpellál, hogy a haditengerészet kizárólag olasz borral fedezze szükségletét, bár a dalmát borkereskedés erősen pang. A helytartósági alelnök válaszában rámutat a pangás enyhítése végett tett intézkedésekre.

Trojanovics (szerb) a *Szrbki Glas* című folyóirat egy cikkének konfiskálása miatt interpellál, amely cikk a boszniai kormányának Dalmáciában való szerbellenes befolyása és a dalmáciai szerbek lojalitásának meggyanúsítása ellen szól. A tartománygyűlés ezután a tartományi iskolaalap költségelőirányzatát tárgyalta.

A Delagoa-vasút ügye.

Lisszabon, március 31. *Beirao* külügyminiszter fölolvasta a kamarában azt a berni táviratot, amely a kormánytól közli a delagoai vasút ügyében hozott választott bírósági ítéletet és kijelentette, hogy a kormány azt a kártérítési összeget, amelynek megfizetésére ítélték, rövid idő alatt belső vagy külső kölcsön fölvétele nélkül fogja megfizetni.

Meggyulladt vonat.

Wladikawka, március 31. Grosnyj és Aleshan-jurt állomások közt egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal, mely utóbbinak petróleumot szállító kocsjai meggyulladtak. A két vonat mozdonyvezetője, a postahivatalnokok és számos utas életét veszlette.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 31. A pénzügyminiszter megengedte, hogy a bécsi közlekedési vállalatok bizottságának 1900-ban kibocsátott 4%-os részletrvényei a hivatalos árfolyamalapban jegyzettsenek.

Berlin, március 31. (*Gabonapiac*.) *Argentina* nagy arányú gabonaszállításai egyáltalán nem hatottak az irányzatra és nem akadályozták meg az árak némi

javulását sem. Buza és rozs ára esőndes forgalom mellett csaknem változatlan maradt. Az idő szép.

New York, március 31. (*Értékűzede.*) Váltó Londonra 4.82 $\frac{1}{2}$ %. Váltó Párisra 5.18 $\frac{1}{2}$ %. Váltó Berlinre 95.—. Ezüst 59 $\frac{1}{2}$ %.

New York, március 31. (*Terményűzede.*) *Zárlat* *Gyapot:* New Yorkban helyben 9.10 $\frac{1}{16}$ (9.10 $\frac{1}{16}$). Áprilisra 9.20. (9.27). júniusra 9.16. (9.22). New-Orleansban helyben 9.1/4. (9.1/4). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphában 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsír:* Western steam 6.70. (6.75). Rohe és Brothers 7.—. (7.—). — *Tengeri irányzata* igen tartott. Márciusra —. (—). — Májusra 44 $\frac{1}{2}$ %. (44 $\frac{1}{2}$ %). Júliusra 44 $\frac{1}{4}$ %. (44 $\frac{1}{4}$ %). — *Buza* irányzata tartott. Piros őszi helyben 80.7 $\frac{1}{2}$ %. (80.1/2). Szeptemberre 74.—. (74 $\frac{1}{2}$ %). Márciusra —. (—). — Májusra 74.—. (73 $\frac{1}{2}$ %). Júliusra 73.7 $\frac{1}{2}$ %. (74.1/2). *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 2.3/4. (2.3/4). — *Kávó:* fair Rio 7. sz. 7.3/4. (7.3/4). Áprilisra 6.40. (6.40). Júliusra 6.40. (6.45). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor:* 3.2 $\frac{1}{2}$ %. (3.25%). — *Olaj:* 32.60. (32.60). — *Néz:* 17.59. (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 31. (*Terményűzede.*) *Zárlat* *Buza* irányzata gyenge. Márciusra 66 $\frac{1}{2}$ %. (66.7/2). Májusra 66 $\frac{1}{2}$ %. (67.1/4). — *Tengeri irányzata* tartott. Májusra 38.5 $\frac{1}{2}$ %. (38.5/2). — *Zsír:* Márciusra 6.32. (6.35). Májusra 6.37. (6.42). — *Szalonna* short clear 6.77. (6.90). — *Sertészsír:* Februárra —. (—). — Májusra 11.55. (11.70). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

V. D. Orosháza. Mindentudók nem vagyunk s így vannak kérdések, amelyeknek pontos és lelkiismeretes megválaszolása érdekében, szakértő forrás-hoz kell fordulnunk. Így történt az ön levelével is. Fogadás eldöntéséről lévén szó, a legilletékesebb fórumhoz, a *Magyar Mérvők és Építész-Egylet* elnökségéhez fordultunk, ahonnan éppen ma kaptuk meg a választ, a mikor az ön panaszos levelét olvastuk. Ez az eljárás pedig éppenséggel nem bizonyítja azt, hogy a rovatvezető nem kezeli lelkiismeretesen a szerkesztőséghez érkezett kérdéseket. A *Magyar Mérvők és Építész-Egylet* elnökségének válasza a papirosanyag dolgában különben a következő:

Papirosanyagot Amerikában már évek óta akarnak használni vasuti célokra, de végleges eredményt nem mutathatnak fel az e téren véghezvit kísérletek, úgy hogy Európában a vasutak idegenkednek a papirosanyagból készült vasuti alkotórészek kipróbálásától. Eleinte a vasuti kocsik kerekének a telet készítettek papirosanyagból, s az ily keréktetek Európában is használatba vettek, de aztán a legtöbb helyen ismét kieserültek az ilyen papiros-teketelek, mert nem lehetett teljesen megbizni a tartósságukban. Azóta amerikai lapok utján arról is lehetett hallani, hogy egész kerekék, sőt sineket is készítenek próbaképpen, nagy nyomással összesajtolt papiros anyagból, de ezekről biztosabb adatokat nem találunk a szaklapokban. Az egész kérdés tehát a kísérletezés stádiumában van még. Az összesajtolt papirosanyag kezdetben nagyon szilárdnak mutatkozik, de a későbbben benne beállható struktúra-változástól tartanak, és ezért nem merik az ily készítményeket a vasutakon általában alkalmazni, amennyiben a vasutakon az üzem-biztonság megóvása a legfőbb dolog.

A választért böküldött két koronát a Budapesti Újságírók Egyesülete segélyalapjának adtuk.

Nem specialista. A követelés véleményünk szerint túlmagas. A tavolság a város belsejében, valamint azon körülmény, hogy segítőtől a felügyén vagy nem, közbübs a tiszteletdíj nagyságára nézve. Ha valamely nagyobb beavatkozás az orvos részéről nem történt, 4 koronás tiszteletdíj látogatásonként számítva elégséges. Ha erre kerül a dolog, majd a bíróság dönti el, vajjon a követelés jogos volt-e s nincs-e túlmagasan kiszabva. Az ejteli látogatásokért mindig nagyobb tiszteletdíj jár. Ez a tiszteletdíj Budapestre vonatkozólag van megállapítva. Lehet, hogy Bécsben egy-egy látogatás díja 2 koronával nagyobb. De még ez esetben sem jön ki az ön által megjelölt összeg. Szóval, ne fesszen s bizza a követelés jogosságának megítélését a bíróságra. Mi sokalljuk azt.

S. F. Eger. Nem lehet már a dolgon segíteni. Besoroztak három évre, önkéntes tehát többé nem lehet.

Lonca. A kenőcsöt figye, ha nincs értelmes anyag benne, használhatja. A szeplő ellen nincs orvosság. A lilomját so nem használ, se nem art.

Szerencse. I. Igen, gyógyítható. Mindenesetre konzultáljon a baj ügyében egy szakértő orvosnarral. 2. Orvosságok, vizurák, jó levezetőn való tartózkodás után gyógyítható. 3. Többi kérdéseire is csak igennel válaszolhatunk.

Gaga ur. Nyírbátor. Szíves kívánsága értelmében jártunk el.

Club-kávéház asztaltársasága. A felvevő a b-mondott ultimót is, a játékot is felírja, ha az ellejelek valamelyikre renonceot ad.

B. F. Ha megakarja magyarisítani a nevét, fölösleges a hivatalos névkizigazítás hosszadalmas procedurájához fordulnia. A névmagyarosítást mindig a születési és az illetékesi bizonyítványok alapján engedélyezi a helyügyminisztérium. Vegye ki tehát a hibás anyakönyvi kivonatot s az ennek alapján kiállítandó illetékesi bizonyítványt s folyamodjék bátran a névmagyarosításért. Meg is adják.

119.442. számú beregszászi előfzetés. 1. Igen, lehet — ha semmiféle iskolája sincsen — a honvédelmi miniszter engedélyével, föltéve, hogy egyebekben elég intelligenciával bír. 2. A honvédelmi miniszterhez. 3. A latin kivételével a könyvek körülbelül megfelelnek középiskolánk tananyagának. 4. Kérelmére magyarul is leheteti, de közönségesen németül folyik a vizsga valamelyik kadétiskolán, egy vegyes bizottság előtt.

P. F. Málhelek. Szívesen válaszolunk, ha megírja, mire. Mert a levelét nem kaptuk meg.

119.563. sz. előfzetés. Ha kérvényét az egyévi önkéntesi jogaim végett beadta, ugy ne féljen, hanem álljon március 29-én a sorozó bizottság elé, ahol az önkéntesi jogaim megállapítva és ön sorozás alá véve lesz. Az nincs sehol sem megírva, hogy külön behívót kapjon; a védőköteles egyuttal az előre kihirdetett napon jelenkezni, vagy elmaradását igazolni köteles.

Radna. I. Nem tudjuk, hová való születésű. 2. Azért nem hivatalos jelöltje a szabadalví pártnak, mert amikor fölépett, az orsz. szabadalví pártnak volt már ott hivatalos jelöltje. Kettő pedig nem lehet. 3. Azt a könyvet nem ismerjük, nem is hallottunk róla soha semmit.

17.248. sz. előfzetés. Normális vizeletben nem mutatható ki a közönségesen használt kémszerekkel cukor. Újabb kutatások szerint, 0.05%- fölül kimutatható, cukormennyiség körosnak mondható, habár e tekintetben az orvostudósok között nincs még határozott megállapodás.

A. E. M. Munkács. Arról persze nem tehetünk, ön a levélre választ nem kapott. De ismételtük, hogy a folyamodványok a Hirsch-féle kamatnélküli kölcsönért, dr. *Weinmann* Filöp kir. közjegyzőhöz (VI., Andrássy-ut 6.) címzendők.

Sarca. Ez sajnálataunkra nem közölhető. Több új szint tegyen a paletájára és kevesebb konveniót s aztán bizonyára kapunk öntől olyan kéziratot is, amit kiadhatunk.

S. F. Inkább szaklapba való. A mi publikum meg se értené, annyira elvont a cikk tárgya.

Egy krakéroi asszony Csik-Gyimes. Ezuttal nem krakéreskedett, hanem a tiszta igazságot mondta. Magyarországon zsidó nemzetiség nem létezik, csak zsidó felekezet. Ez különben annyira talhaladott álláspont már, hogy vita tárgya nem is lehet.

Hivatali. Győr. I. *Perár Gyula* csak az irrodalommal foglalkozik. Feszli Géza ellenben a polgári életben posta és táviró főtitk. 2. Az illetőség a mervadó. 3. Az igazgatóságnál (VI. Andrássy-ut 75.) megtudhatja. 4. Kivánságát lehetőleg teljesíteni fogjuk.

Cs. A. Szász-Régen. Igaza van annak a szempontnak is, amelyen ön áll, azonban ipart pártolni csupa szivességből nem lehet. Nem bírja meg a zsebünk. Sokkal jobb tehát, ha kemény igazságokat mondunk, mintba legyezgetjük a hibáinkat.

Dr. E. Sasvár. Képtelenség most ilyen akcióba fogni. Az idő nem alkalmas reá s a nyomorúság mindentelő olyan nagy, hogy közvetlen közelében találja az ember a szegénységet, amin segíteni kell. Talán ott a környéken segíthetne Doktor ur valahogy azon a szegény asszonyon.

B. E. Szatmár. Az ezredes hivatalos katonai címe és megszólítása a honvédségnél: *Ezredes ur*, a közös hadseregnél: *Herr Oberst*. A magánérintkezésben a *méltóságos ur* címzés illeti meg.

L. V. Budapest. Tehetséges kis munka. A formája azonban még tökéletlen. Méltóztassék a próza néhány mesterét olvasgatni s majd sokat tanul belőlük arra nézve, hogy hogyan kell írni.

117.927. számú hű előfzetés. Temesvár. Úgye kényes ügybuzalma nem volt elég nagy, aminek következtében bizonyos itt elő nem sorolható veszélyeknek tette ki magát. Most már csak a honvédelmi miniszter ur segíthet a baján. Bővebb felvilágosítást kérjen a Dominke János-tele katonaiügyi irrodában (VII. Kerepesi-ut 6.) alatt. Ugy tudjuk, ott hasonló ügyekkel is foglalkoznak.

S. E. Hogy kinek volt oka megsértődni? Egyiküknek sem. Az ilyen haragot csak azért tartja az ember, mert jól esik utána kibékülni. Hiszen mind a ketten alig várják már a kibékülés percét, és mégis akadékoskodnak. Mire ezek a sorok napvilágot látnak, már nem lesz szüksége a tanácsunkra.

S. L. Budapest. I. Fümedban van es, es kir. hadi tengerészeti akadémia is, kereskedelmi tengerészeti akadémia is. 2. *Büchner:* Anyag és erő című művét 2 forint 50 krajczáért megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

MÓKA BACSI MESEI.

Az üveg király.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény ember, annak volt egy erős, dolgos fia. Mikor ez a fia már megemberkedett, azt mondta az apjának:

— Édes apám, elmegyek egy kicsit a világba szerencsét próbálni, hátha megsegít a jó Isten.

— Na jól van, édes fiam, azt mondta az apja, hát csak menj.

Avval nagy keszerves könnyuhullajtások között el is bucsuztak egymástól, aztán a legény utnak indult.

Ment, mendégelt árkon-bokron, hegyon-völgyön keresztül, utóljára beért egy rengeteg erdőbe. Nagyon el volt már fáradva, hát leült egy fa alá. Amint itt üldögél, messziről keszerves nyögést hallott.

— Ejnye, — gondolja magában, — mi nyöghet itt olyan keszervesen? Meg kellene nézni.

Avval fölkel a fa alól, ment a nyögés után, ment egy álló óráig, utóljára mit látott? Egy szegény ló feküdt a földön, az nyögött olyan keszervesen. Megsajnálta a legény és megkérdezte:

— Mi bajod, te szegény ló? Mért nyögsz olyan keszervesen?

— Az az én bajom, te jó legény, hogy a hátsó bal lábamban egy üveg nyil van. Itt fekszem már Isten tudja mióta, de még nem akadt olyan irgalmas lélek, aki kihuzta volna.

— Ha csak az a baj, azt mondta a legény, majd kihuzom én.

S mindjárt ki is huzta. Alig hogy kihuzta, fülgrött a ló és olyan szép lett, de olyan szép, hogy egész csoda és azt mondta a legénynek:

— Készönöm, hogy ezt tetted velem; de meg is hálálom. Tedd el azt a nyilvesszőt, akit kihuztál belőlem; majd megkeressük az ijt is, akiből belém lötték. Új föl rám, nem kell többet gyalog menned.

A legény kétszer se mondatta magának, fölült a lóra, aztán mentek, mentek sebesen, mint a forgószél, vagy még annál is sebesebben. Amint jávában mennek, egyszerre csak fölkiált a legény:

— Ejnye, de fényeset látok ott a bokorban!

— No, akkor csak szállj le rólam, azt mondta a táltos, aztán vedd föl.

Jól van, leszáll a legény, oda megy a bokorhoz, hát egy tiszta üveg ij volt ottan. A táltos elnyeriette magát örömben:

— Csak vedd föl hamar! Ez az az ij, akit vel engemet meglöttek. Nemsokára hasznát veszzük.

Aztán megint fölült a legény és nyargaltak, nyargaltak, hogy csak úgy zugott bele a levegő. A legnagyobb nyargalásban hirtelen megállt a táltos ló s amint megállt, a legény hallja, hogy nem messze tőle valaki nagyokat sóhajtoz.

— Ejnye, mi lehet ez? Mi lehet ez?

Körülnéz, hát egy fa alatt egy gyönyörű leány áll, de olyan gyönyörű, hogy különbet még a piktör se festhet. Jobban megnézi, akkor látja, hogy a feje fölött meztelen kard lóg le a fáról, a kardon pedig föl s alá egy mókusz mázszik s valahányszor lefelé mászik, a kard mindig beleugrik a leány fejébe. Attól sóhajtozik olyan nagyokat.

— Jaj, azt mondja a legény, hogyan állhat az a szegény lány ugy a kard alatt?

— Ó, azt mondja a táltos, hát nem látod, hogy az a lány kőből van? Fogd hamar az ijt, tedd bele a nyilvesszőt, aztán lödd meg vele a mókust.

A legény szót fogadott, célba vette a mókust és ugy eltalálta, hogy egyszerre holtan fordult le a kardról.

Abban a szempillantásban nagyot sikított örömben a kőbálvány s amint sikított, hófehér galambbá változott, elröpült és röptében csak annyit kiáltott le:

— Gyertek utánam az üveg várba!

A legény azt se tudta, hová legyen a nagy csodálkozástól. Váltig kérdezte a táltost, hogy mondja meg, mi volt ez, de biz a táltos csak annyit mondott:

— Majd megtudod az üveg várban; most pedig ne legyen más gondod, hanem vedd le azt az üveg kardot a fáról, ott van a földön a hüvelye is, abba dugd bele, aztán kösd az oldaladra és ülj föl rám.

A legény megvette, amit a táltos mondott, aztán repültek, sebesen, mint a forgószél, vagy még annál is sebesebben. Röpültek három nap meg három éjjel, egyszerre csak ott volt előttük az üveg vár.

No iszen csodálkozott a legény, mikor ezt meglátta. Üveg volt ennek a várnak a fala, üveg volt a tejeje, az aajtaja, az ablaka, mindene. De ha csodálkozott az üveg váron, még jobban csodálkozott, amit az üveg várból hallott. Valaki ugy jajgatott, ugy ordított benne, mint akit éles késsel szurkálgatnak.

— Mi lehet ez? Mi lehet ez?

— No majd azt is megtudod mindjárt, te jó legény. Most már szállj le rólam, aztán menj be az üveg várba.

Bemegy a legény az üveg várba, hát az udvaron üveg kutyák vannak, benéz az istállóba, ott üveg lovak állnak, benéz a szinbe, hát ott minden kocsi, minden hintó csupa üveg. Fölmegy az üveg lépcsőkön, benyit az első szobába, ott üveg inasok bámészkodnak, benyit a másodikba, ott üveg szobalányok ácsorognak, benyit a harmadikba, negyedikbe, ötödikbe, hatodikba, ott is minden, de minden csupa üveg.

— Uram s én Istenem, gondolja magában, micsoda egy helyen vagyok én?

Amint ezt gondolja, megint hallja a nagy ordítást, jajgatást. Onnan jött ki a hetedik szobából.

Benyit, hát mit lát? Egy üveg székben egy

üveg király ült, üveg korona volt a fejében, üveg pálc a kezében, az ordított olyan keszervesen. Odamegy hozzá a legény, megkérdezi:

— Főlséges üveg király uram, mért jajgat olyan keszervesen?

— Hogyne jajgatnék, édes fiam! Iszen nincs ember, akinek nagyobb kinja lehet! Nézd, mekkora darázs van a hasamban, ki akarja rágni.

— Hát aztán nem tudék a baján segíteni?

— Dehogy tudnál édes fiam, dehogy tudnál, amíg a darázsnak az anyja, a kardos pók életben van. Azt pedig nincs hatalom, ami el tudná pusztítani.

Azonban csak megszólal valami a szoba tetefében:

— Hogyne volna! Hogyne volna! Csak huzd ki te legény a kardodat, aztán, ha lejön a kardos pók a kanapéra, menj neki, vágd vele.

Főlnéz a legény, akkor látja, hogy az a fehér galamb röpököd a szobában, amelyik a kővé vált leányból lett; az szól hozzá.

Nézi, merre a kanapé, hát ott látja az egyik sarokban. Üveg királyné ült rajta, de alig látszott az emberi formája, mert tetőtől talpig pókhálóval volt behuzva.

Odamegy a legény, tépi le a pókhálót a királynőről, de amint tépi, jön ám le egy förtelmes pók a padlásról. Minden lába helyén kard volt és amint jött lefelé, egyre vagdalkozott.

Megijedt a legény az utálatos féregtől, de hamar elmúlt az ijedtsége. Eszébe jutott, mit mondott neki a fehér galamb, kihuzta a kardját és neki vágott a póknak.

Csak hogy nem hiába volt ám a póknak is kardja. Vissza-visszavágott és olyan zörgés-zörgés, olyan csattogás támadt a nagy viaskodásban, hogy két mérföldre is elhallatszott. Viaskodtak egy óráig, de bizony a legény nem tudta az utálatos pókot kipusztítani a világból.

Mikor már azt se tudta, mit csináljon, lekiált hozzá a galamb:

— Ne a lábát vágd, csak e fejére olozz!

Hej, megörült a legény a biztatásnak, jól megeloizta a fejét, aztán neki vágott a kardjával és ugy eltalálta, hogy egyszerre kettőbe lett a teste. Vége volt a kardos póknak.

Alig hogy vége lett a kardos póknak, nagy dobogással, robogással jött be a táltos. Ezer szerencse, hogy jött. Eppen akkor röpült ki a darázs az üveg királyból s rá akart szállni a legényre, hogy beleereszse a fulánkját és megölje. Meg akarta bosszulni az édes anyját.

De bizony nem bosszulhatta meg. A táltos neki rugott s ugy megrugta, hogy mindjárt holtan esett le a földre.

Abban a szempillantásban, mikor vége lett a darásznak is, akkorát csattant, mintha száz ágyút süttöttek volna el. A legény a nagy csattanásra ijedtében behuntya a szemét s mire kinyitotta, nem volt ott többet üveg vár, hanem aranyos, gyémántos kastély, nem volt ott többet üveg király, üveg királyné, hanem igazi király

— Gyengül.

Majd betakarta megint és Csenke néni szépen megigazította a paplant. Mintha attól féltene, hogy meg fog fájni. Aztán az areát nézték. Szegényke eszméletlenül, lehunty szemmel lélekezett, lassan, mélyen, nagyon esőndesen. Ezt nézték. Es Csenke néni hirtelen megint sirva fakadt, ma már talán századszor. A doktor nem is vizsgálta.

— Jolika, Jolika — sirta — édes, szép, kis Jolika...

Aztán megtörtülte a szemét és fájdalmas mosolyal mondta:

— Tegnap még azt mondta: „Édes Karolin néni, adja ide a virágotam, hadd szagolom meg.” Odaadtam neki és ugy örült a szentem...

Megint sirt. A doktor hallgatott. S ekkor a nagy esőndben hallatszott, amint Csenke bácsi az ajtó előtt suttogta:

— Erre... erre tessék.

Halkan nyílt az ajtó és Éva jött be. Lábujjhegyen, nagyon lassan ment Csenke néni felé és megozólkota. A doktort alig látható, komoly főhajással idővözlte. Érezte, hogy most már nem szabad kérdezeni, hogy jobban van-e a beteg. Csak szerényen oda kell állani a többi közé, hallgatni, várni, komolyan. És bólogatni kell a fejével, amikor elmondanak valamit Jolánról, amit tegnap vagy tegnapelőtt mondott, jelentéktelen, apró eseményeket, amelyekben az főérdekesség és egyetlen érték, hogy a Jolán akkor még élt és beszélt. Így kezd a halál közeldével értékessé válni minden, aminek köze van a bucsuzóhoz.

— Menjünk le — suttogta Csenke bácsi s erre lementek mind, csak a Csenke néni maradt ott. De még a közepén se voltak a lépcsőnek, amikor irtózatoss, sikoltó zokogás verte föl a hét napos esőndet. Visszarohantak mind, s a falépcsőt rémült dobogás rázta. A hangra alulról is felszaladt, aki csak volt az irodában.

(Folytatás következik.)

REGÉNY.

EGYETLEN EGY ASSZONY

Irtá: MOLNÁR FERENC

(27)

Azzal a melankóliával mondta ezt az utolsó kijelentést, amelylyel azok az emberek térnek vissza a mesterségükhöz, akik belebuktak az önállóságba. Így megy vissza a bukott kis nyomdász szedőnek, a kávé főpincérnek, a laptulajdonos riporternek, a háziur lakónak. Ez egy külön tragikum: az önállóság tragikumuma.

— Hát kedves barátom — mondta a ritler és fölállt — én egy szóval se tartóztatom magát. Maga menjen Pestre, ha itt nem tud megélni. En nem tehetek semmit az érdekében. A dolog így fordult, hát így fordult.

Majdnem sirt ezen, hogy „igy fordult.” Érezte, hogy ugy fordult, hogy fölfordult. Minden, minden... Ez a szegény budai sváb is megbukott.

— Menjen, barátom — mondta neki, mert nagyon fájt a szíve. Menjen, áldja meg az isten...

A vendéglős nagyon szerette a rittert és most még sajnálta is. Résztvevőben nézett rá:

— Rosszul tetszik kinézni.

Azt hitte, hogy ezzel kötelességének tesz eleget. A ritler kezet adott neki, s egyet lödött a másik kezével a levegőbe, fölülről lefelé, a fejét a másik oldalra fordítva. Azt mondta ezzel: „az egész dolognak rosszul tetszik kinézni.”

Aztán, hogy a svább a jó isten áldását kérte a fejére és kitotyogott, a ritler visszaült a karosszékbe és tovább nézett merően maga elé, szinte vadul. Nagyon sok mindent gondolt ebben a pereben.

Oly ideges volt már, hogy valósággal megrezzen, amikor a ház csöndjén keresztül egy

friss, üde asszonyi hang esendült át, türelmetlenül, de feltétlen parancsoló hangon:

— János! A cipőmet!...

XVII.

Az állami bányatiszt házában pedig minden függöny le volt eresztve. A környék is esőndes volt, mert a sztrájk minden lárámája a falu felső végén zugott. Ott volt a főhadiszállás, itt lenn csak esőnd volt és néha-néha egy-egy kisebb stáló csoport.

Es benn a házában is nagy volt a hallgatás. Ha néha mégis szólt valaki, ugy szólt, hogy alig hallották. A bányatiszt pipafüstös, rideg irodájába hurcoltak minden használható székot s ott ült az egész ház népe. Ott ült a doktor is, mellette a kis Wurm, aki éjjel óta volt vele, amikor is nem akarták a doktort kieresztelni az igazgató-sági házból. A kis Wurm akkor hirtelen oly erős lett, hogy kidöntötte a kaput és se nem nézett, se nem látott, rohant az orrossal Csenkéékhez.

Most már nem volt szaladgálás és izgatottság a házában. Most már tul voltak azon a reményen, hogy Jolán kisasszonynak még használ valami orvosság. Most már csak útek az irodában némán és vártak. Nem merték gondolni, hogy az várják és mégis azt várták. Délben ettek valami keveset. Csak Wurm nem nyult semmihez. A kis zsidó könyvelő valósággal lesóványodott a két napi izgalomban. A szeme beesett, a haja kupa volt, s két éjszaka nem volt lenn róla a ruha. A delután is mozdulatlanul, szunnyadó esőndben töltötték. Néha lejtett az emeletről Csenke néni, s kisirt szemmel leült közibük. De csak bólogatott a fejével, egy szót se szólt. Aztán egy kis pihenés után visszament.

Ugy öt óra körül ment felutóljára a doktor. Édes szegény kis Jolánt nem kimélték. Győnge testéről fölemelték a takarót, s a doktor megfogta a lábát.

— Hídeg, nagyon hídeg — mondta.

Aztán a melléről hajtotta fel a paplant. Odatartotta a fülét és mondta:

meg igazi királyné, a fehér galamb pedig gyönyörű, de gyönyörű királynévá változott.

Mikor ez megvolt, a király azt mondta:

— Kösönöm, édes fiam, hogy megváltottál bennünket. A kardos pók a vasorrú bába volt, az átkozott el bennünket, mivel nem akartuk a lányunkat a fához adni, aki engemet darázs képmében kinezott. Meglátta a táltos levomat is, hogy ne jöhessen a segítségünkre, de a te jó szíved azt is megszabadította a bajától. Azt se tudom, hogyan háláljuk meg a jószágodat. Ha nincs ellenedre, neked adom a fele királyságomat meg az egyetlen leányomat.

Dehogy volt a legény ellenére! Mindjárt megtartották a hetedhét országra szóló lakodalmat, elhívták a legény apját is, aztán mind nagyon boldogan éltek. Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFELÉK.

Sors.

Oh les-e oly nő, ki hiven megértsen
Mindent, mit értek és mit álmodom?
Ki ödvözítsen, éreztesse vélem,
Hogy szív az én szívemmel rokon?
Oh Sors! Csak őt, az egyet add meg nekem
Más kedvesség én sohasem kérem.

Fellett a Sors: „Hiába kínoz a vágy,
Kérj tőlem bármit, egy a válaszom:
Fukar lesz hozzád mindig a valóság,
Csak álmod ad meg mindent gazdagon.
Valód álmodnak áldozatja lélesz,
Álmod pedig a valté egészen.”

Koroda Pál.

+ A csi titkos kedvtelése. A pétervári téli palota vesztibüljében és folyosóján a minapában urak és hölgyek csoportjai beszélgettek, halkan, izgatottan. Félidőben voltak a arcuk bosszúságot és nyugtalanságot, aggodalmat mutatott. Volt is némi okuk erre, mert II. Miklós cár és felségsége neje nem voltak a palotában és senki sem tudta, hogy hol vannak. Velük volt egy udvarhölgy is, aki a cárné különös kezével dicsekedhetett. Mlle Lubov a neve, gyönyörű, csapongó kedvű leány, akit a többi, mint betolakodót tekint. Napok óta suttozták már, hogy a csi pár légy és hat között, abban az időben, amikor különben a magán lakosztályukba szoktak visszahúzódní, az említett udvarhölgygyel, de minden egyéb kísértet nélkül oda hagyogatták a palotát. Nem tudtak bővebbet ezekről a kirándulásokról, de kényelemből nem kutattak utánuk. Az említett napon azonban, mivel már egy negyedórával előbb meg kellett volna kezdődnie a koncertnek, amelyhez a cár az udvart meghívta és a csi pár

meg mindig hiányzott, mégis komoly aggodalom fogta el a lelkeket. Már mindenféle véletlenségekről beszéltek s már arról az eshetőségről is volt szó, hogy valami baleset történt, s hogy mit kellene cselekedni, amikor egyszer csak megjelent a fölépéső lelő Mlle Lubov és szinte lelkendezve mondotta:

— Azért jövök, hogy ő felségek üzenetét átadjam. Engedelmet kérnek a késedelemért, néhány pillanat múlva itt lesznek. Addig vagy hegyeshodjének téázni, vagy pedig kezdődjék meg a koncert.

Az urak és hölgyek részint kíváncsi, részint irigy pillantásokat vetettek a mosolygó leányra, egyik magasrangú hivatalnok pedig annyira meglepedkezett magáról, hogy ezt kérdezte tőle:

— És nem mondaná meg nekünk kérem, honnan jön?

A kedvelt udvarhölgy a szeme közé nevetett és mély tisztelettel így szólt:

— Éppenséggel nem titok, Kornakov herceg, de kérdezze meg ezt inkább ő felségeiktől!

Azzal elfutott, hogy sebtiben átöltözött. Másnap aztán, úgy beszéltek, megint elment a csi pár a titkos kirándulásra. Palatov herceg beszélte el néhány bizalmas emberének, hogy tul a városban elhagyottot magányos országúton egy kis fenyő erdő közelében egyszerű trojkára bukkant, amelyben két egyszerűen öltözött hölgy ült, akik ismétlenül lelkes kacagásban törtek ki. Egy uri ember behökös taglejtéseinek kacagtak, aki összegubbaszkodva azon buzdózkodott, hogy a varju károgást utánozza, s közben úgy is ugrált, mint a varju. A herceg azt állítja, hogy egy pillanatra sem kétékelte a kis társaság kitételében. A herceg bizalmasi jót mulattak az elbeszélésben, azok ellenben, akik a cárelőleért felolások, nem igen örültek a cárek új mulatozásának.

+ A rendjel. A vladivosztoki polgármesternek is gyönyörje a rendjel, de mindeddig csak egy igen kicsike értékűhez jutott csak. Azt azonban minden ülése elviszi és az ujjával babrál rajta. A városatyák között van egy nagyon kellemetlen embere, egy szerkesztő. Az egyik ülésen a polgármester azt a javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy az utcák kövezési jogát a sógorának adják meg.

Beszéd közben ellenfelére, a szerkesztőre tévedt pillantása, s majd sóbálványává lett, mikor ennek gomblyukában egy, a szírvány minden színében tündököl, hatalmas térfogatu és köbirtalmu papiros-rendjellet látott meg.

— Uram, micsoda kihágás ez! — kiáltotta magánkivül.

A szerkesztő nyugodtan és üntudatosan emelkedett fel helyéről és szónokolt:

— Uram, ez egy különös rendjel, a fügefalevél-rend jelvénye, amelyet nekem nemrég a zulus királyonja adományozott...

Ezek után ismét nyugodtan leült, mire óriási habot rázta meg a termet. Csak nagy fáradtsággal tarthaták vissza a városatyák a felbőszült polgármestert, hogy ellenfelének ne rohanjon. A szerkesztőt azonban a polgármesteri méltóság megértése miatt a tanács hét napi fogságra ítéltek.

+ A háború a szinpadon. Egy párisi külvárosi színházban játszanak most egy darabot, amelynek a címe: *A boerok*. A darab a transvaaliki utimátumának az átnyújtásával és a boerok népgyűléssel kezdődik. A párisi színház boerei nagyon harcias megjelenésűek az egyenruhájukban, amely egy kicsit hasonlít a francia kúrsszéros egyenruhájához. A második felvonás az angolok táborában játszódik le, ahol lármás jelenetek történnek. Az angol generálisok többnyire szép alakok, de nincs sok kedvük a háboruskodáshoz és sokat veszekednek. Ellentmondó intézkedések miatt csaknem kelepőbe kerülnek, s a következő felvonásban egy angol csaptra hirtelen rátűznek a fak mögöl a boerok, akik aztán hálahimnuszot zengenek a közönség kicsi tetszésvihara mellett. A főjelenet azonban mégis „a kis hazafi halála” egy csetepaté során, amely az angoloktól főfigyervezt bennszülöttek és a boerok között megesik. A „kis hazafi” tiz esztendő és megható sorsa könnyekre indítja a hallgatóságot. A következő felvonás Joubert fővezér, egy ősz férfú apothéozisa, aki éppen borzalmas csatát nyer. Az eredmény az angolok fegyverletétele. Minden le van verve, lord Robert fogságban, Krüger elők Transvaal örök függetlenségét proklamálja és felszólítja újfent a katonákat, hogy zengjenek el vele egy hálahimnuszot. A darab már régebben készült, megbocsátható tehát, hogy nem szolgálja a történeti hűséget.

+ Egy milliomos regénye. Páris a színhelye jelenleg egy érdekes szerelmi regény folytatásának. New York legfiatalabb és leggazdagabb nobobja, Vanderbilt Alfréd rövid ideje megérkezett oda, hogy visszabántsa French Elizát, fiatalkori játszótársát, akit évek óta menyasszonyanak tekint, s mielőtt nagykorúvá lesz, százmillió dollárral vagyonának társtulajdonosává akar tenni. A tizenhét éves kisasszony, aki az 1892-ban meghalt French Francis newyorki bankár leánya, ősz óta anyjával annak bályjánál, az 1881-ben Franciaországba vándorolt többszörös milliomos Tuck Eduárdnál tartózkodik. A bácsi azonban legalább is grófné, vagy hercegné akarja tenni. Jelenleg éppen jó reménye vannak arra, hogy após-nagybátyja legyen a francia trónkövetelőnek. Hiro jutott ennek Amerikába is, és az ifjú milliomos sietve hajózott át az Oceanán. Csakhogy kevés a reménye. Vagyonára nem áhítók a földi javakkal eléggé bő-

UJ FÖLD

Irtá: KNUT HAMSUN

(47)

Ha hallottad volna multkor este, mikor Tivoliban egyált voltunk vele, úgy épitem be magammal, igazán mulattatott bennünket. Persze aztán megint túllétt a célon... Most pedig azt találta ki, hogy a házi tűzhelyek egytől egyig be fognak omlani, hogy az emberek sokat járnak kávéházba s az életüket vendéglőkben töltik. Ha valakit keres az ember, csak a vendéglőkben keresse.

— Ostobaság... Ma regel hazamenet találkoztam evvel a fráterrel. Kösönünk egymásnak. Hogy van, nagyon örvendek és így tovább. Azt mondja nekem beszélgetés közben, hogy ugy-e falun volt s krónikus gyengeséget konstátaltatott önmagán. Igen, ha-ha, ránéztem s megmagyaráztam neki, hogy krónikus gyengeségem csak annyira gyötör, hogy odafent a hegyek között egy hosszabb prózai költeményt irtam. Hallottad azt a költeményt, Grande? elküldtem Henriksen Olénak, hogy egy kissé igazoljam magamat, mikor pénzt kérek tőle.

— Igen, hallottam. Nagyszerű, igazán nagyszerű. Mindnyájunknak ez volt a nézete!

— No ugy-e? Valami különös hang van benne. Nem volt nyugtom, amíg le nem irtam, egyre gyötört és nagy erőmegfeszítésembe került, amíg le tudtam írni.

— Szerencés vagy! Szerencés! — kiáltott most Norem színész fásott arccal. — Most már öt hónap óta nem kaptam rendes szerepet. Nem, hála Isten!

— Te! Az egészen más, neked nincs is rá szükség — mondta Ojen. — De nekünk szükségünk van rá, ha élni akarunk. Közben öszzebb huzta felöltőjét a vállán.

E pillanatban az egyik kapu alól egy kis leány, egészen kis leány lépett ki. Kis bölcsőt tolt maga előtt s mikor egyet lépett, a kis bölcső felborult. A kicsike tapsolt s nagyot kurjantott; Ojen majd megbotlott a kocsiában.

— Nem mondhatok egyebet, mint hogy nagyot néztem, mikor nem nekem adták ki az ösztöndíjat — mondta. — Itt hiába vesződik az ember, hiába használja fel legjobb erőit. Nincs ember, aki elismeréssel adóznék.

A kopasz fejű költők egyike, az amelyiknek iránytű lógott le az órájáról, hirtelen közbeszólt:

— Hát hiszen ez a szabály erre mifelénk. Ugyan kit kineznek különben, hisz az állatokat olyan nagyon védik.

A kopasz költő egy kissé mosolygott is ezen az ötleten.

— A Grandeba mentek? — kérdezte Norem röviden és velősen. — Egy pjoltert kell innom.

— Nem, én legszívesebben maradnék most egyedül — felelt Ojen szomorúan.

— Ha tovább ott maradtok, utánatok megyek s találkozzunk. Isten veletek.

Ojen most újra feltúrta a kabátja gallérját s gondolatokba elmerülve ment tovább az utcán. Hogy az ismerősök nem zavarták. Elkerülte a kis bölcsőt, amelyet még most is ott hegyez az utca közepén.

V.

Ágota a csónakázáshoz öltözött. Felhuzta keztüjét, készen volt.

Olet könnyen rábirta, hogy beleegyezék ebbe a kirándulásba. Ole nem is tiltakozott, csak arra kérte, hogy vigyázzon magára, legyen óvatos és ne hűtse meg magát. Junius van még s ilyenkor...

Irgens is keztüjt húzott.

— Csak arra kérlek benneteket — mondta Ole még egyszer — hogy vigyázzatok magatokra. Aztán elmentek.

Csendes, meleg, tiszta idő volt. Az égen

egyetlen felhő sem látszott. Irgens mindenről gondoskodott. Ösönakot bérelt, csak be kellett szállani. Szándékosan beszélt a legkülönbözőbb dolgokról, még éneket is. Ez által elfeledtette vele, hogy az az „igen”, mellyel beleegyezett ebbe a kirándulásba, szinte csak azért hangzott el, mert Ole már a közelükben volt. Nem volt igazi „igen”, gyenge, sietős. Ágota megnyugodott, Irgens nem magyarázgatta ezt az „igen”, sőt úgy látszott, hogy egészen el akarta feledni. Szótlanul lépdelt Ágota mellett, közönyösen beszélt az időről, a szélről úgy, hogy végre is Agotának kellett őt siettetni. Eppen mikor el akarták indítani a csónakot, Ágota hirtelen megpillantotta Koldevint, akit félig eltakartak a rakparton álló ládák. Felállt, kiugrott a csónakból s kétszer is kiáltotta:

Koldevin! Jó napot!

— Koldevin! Nem menekülhetett; odament hozzá és levette kalapját.

Ágota kezt nyugított. Hogy hol jár ilyenkor, hogy olyan régóta nem látta. Hogy miért kerülte őket? Valóban gyanus már a viselkedése. Igazán.

Koldevin hebeggett, arról beszélt, hogy a könyvtárakban dolgozik, fordítási munkákat végez, egy nagy hasznos könyvből...

Ágota közbeszólt. Azt akarta tudni, hogy most hol lakik. Hogy kereste őt a szállodában, de ott azt mondták, hogy már rég elköltözött onnan. Május tizenhetedikén is látta őt, de csak futólag. Az egyik menetben lépkedett, mielőtt ő a Grandeban ült, különben megszólította volna.

Koldevin újból becsánatot kért s azt a régi tréfát ismételte, hogy jegyeseket nem illik zavarni. Aztán jókedvűen nevetett.

Ágota figyelmesen nézett reá. Ruhája már viselt volt, arca megnyult s hirtelen az jutott eszébe, hogy ez az ember éhezik. Miért ment volna el különben a szállodából? Hol lakik most? Meg is kérdezte s Koldevin egyik ifjúkori barátjáról kezdett beszélni — igazán — egy ifjúkori jóbarátjáról, aki tanár, kiténő ember, igen derék ember.

(Folytatás következik.)

ven megáldott leány, akinek emlékei, amelyek tisztelőjéhez fűzik, nem lehetnek valami mélyek. Legáltalában is igen közömbösen viselkedik a francia arisztokratai körülrajongott kisasszony az imádójával szemben, bár arisztokrata udvarlót sem tünteti ki valamely nagyon. Tuck hallani sem akar az amerikai milliomas kőről, s ebben támogatja a leány idősebb nővére, Cheyelsmore lord neje is, és minden lehetőt elkövetnek arra, hogy Eliz kisasszonyt arisztokrata házasságra bírják.

† **Hogyne!** Festő (az öreg parasztszasszonyhoz): Megengedné, hogy gyönyörű kunyhóját megfesse? *A parasztszasszony:* O, hogyne! Tölem akár a kerítést is megpingálhatja.

Közmondások egészségről, betegségről.

Az él soká, ki jól él.

Olyan az élet, mint a hold: néha telik, néha fogy.

Kurta az élet, de a nyomorúság hosszúvá teszi.

Elég szép, aki ép.

Bibor, bársony, vendégség, — jobb egy napi betegség.

Az egészség izét a betegség adja.

Tisztaság és csinos viselőt második egészség.

Mértékletesség — legjobb örökség.

Kinek szűk a bora, elesége, annak jó az egészsége.

Egy-két napi dinom-dánom, holtig való szánom-bánom.

Többet él meg a rendetlen eszem-izom, mint a kard.

Török, torok, sok kárt tett az országban.

Bor be, ész ki.

Kevés vacsora, jó éjszaka.

Legjobb fűszer az éhség.

Munka után legjobb izü az étel.

Éhes embernek csel gyanánt esik az alvás.

Fehér cipő, sós turó, éhség ellen igen jó.

Kenyér, sajt — két táll étel.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, április 1. — Római katolikus: G. Judica. — Protestáns: G. 5. Hupó. — Görög-orosz: (március 19.) A Nagyböjt 4. r. — Zsidó: Nisan 2. — A nap két 5 óra 23 percek. — Nyugszik este 6 óra 12 percek. — A hold két reggel 5 óra 52 percek. — Nyugszik este 8 óra 41 percek.

A miniszterek nem fogának.
A Nemzeti Kasszinó rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 órakor.

A Katolikus Népök passzió-játéka este 8 órakor a Katolikus Legényegylet (Rottenbiller-utca 22. sz.) nagytermében.

A Kelenföldi Magyar Asztaltársaság táncjátéka este Erzsébet-sósfürdő disztermében.

Budapesti Jótékony-Egylet jótékony-előadás délután 3 órakor a Somossy-orfumban.

A Fővárosi Férfi-Dallegylet mulatsága.
A Törzsdok Egyletének díszterme délután 4 órakor a Barossy-utcai főgimnázium tornatermében.

Nemzeti múzeum: Természettörténelmi tára, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—12-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig.
Természettörténelmi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Országos Képtár az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig.

Szekély-kidállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva egész nap. Belépő díj 50 fillér.

Nemesség-kidállítás a városligeti Múcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától u. n. 5 óráig. Belépődíj 2 korona.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

A többi könyvtárak zárva vannak.
Művelődési múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés águsításokat is eszközöl) a városligeti iparsarkokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Casino. VI. Róvay-utca 13. Naponta főpyes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerekpárterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-teremben Dobronyi Géza I-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Közgazdasági Társaság, ez az előkelő tudományos egyesület ma tartotta a rendes évi közgyűlését Láng Lajos elnöklete alatt. A előnök rövid megnyitása után Lukács György, Békésmegye főispánja, élénk érdeklődéssel kísért előadást tartott az agrárszocializmusról és orvosszereiről.

Az előadó főképp abban a nézetben van, hogy az agrárszocializmus orvoslására első sorban azokat az eszközöket kell alkalmazni, amelyek alkalmasak arra, hogy velük a munkásosztály bajain segítsünk; de ki kell terjeszteni a társadalmi és hatósági akciókat a kisgazdák osztályára és a kisiparosokra is. Sőt a középmezőny érdekeit is föl kell lélelni és nem szabad szem elől tévesztetni azokat a közszempontokat sem, amelyek a nagybirtokhoz fűződnek.

Részletesen ismerteté mindazon intézkedéseket, melyek a kitűzött cél érdekében egy meggyében történtenek. Ilyenek az ipari foglalkozások szaporítása és általában föllendítése. Hangsúlyozza, hogy amint a gyárpar létesítése nem ellentét az agrár érdekekkel, a kisiparnak támogatása, fejlesztése éppenséggel össze van növe azokkal. A kisgazda helyzetének javulása össze van forrva a kisiparos talpraállásával és helyzete javulásával. Hiszen a magyar gazda jóléte nagyban függ attól, hogy lithon honi iparosoktól szerezhesse be iparikkait, olyan iparikkait, amelyek jók és nem érteken túl drágák. Viszont az iparos rá van utalva a gazdasáradalomba, mert a fogyasztók zömét ez képezi. Földmivelő és iparos tehát egymásra vannak utalva. Az agrár-szocializmus előidéző okai között egyike a lényegesebbeknek az egészségtelen birtokmegosztás. Hiánya a birtok kívánatos forgalmának, ami pedig annyira szükséges a gazdasági élet helyes fejlődésére, mint a szabályos vérkeringés az ember jólétének fontosságára. A szerencsétlen birtokmegosztás a józan parcellázás, okosan megvont korlátok között mozgó birtokföldarabolás seghet leginkább. Kiválóan fontos szociális feladatnak mutatkozik tehát az, hogy amint időnkint egy-egy nagybirtok eladásra kerül, annak parcellázása előmozdítassék. Birtokviszonyaink mellett ez az egyedüli módja annak, hogy a kisgazda munkaerejének tér nyíljen és az jelen nyomozott helyzetéből kimenekülhessen. Az ez irányban Békés vármegyében végrenajtott megvétel-eket szintén behatóan ismerteté a felolvasó és végül utal annak szükségére, hogy az alsó néposztály erkölcsi és értelmi kiképzésén kívül a magasabb műveltség terjesztésének (középiskolák szaporítása utján) s a humanizmusnak annyira hatásos tényezője minél kiterjedtebben alkalmaztassék.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után a közgyűlés áttért a napirendi rendes pontjaira. Halász Sándor igazgató által előterjesztett választmányi jelentésből kiemeljük: A tagok száma a lefolyt évben örvedetesen növekedett és megközelíti az ötszázat. A társaság tiszta vagyona 8424 korona. Köszönettel említi fel, hogy két névtelen pártfogó nagyobb pénzügyi támogatást juttatott a könyvtár gyarapítására és hogy néhai Horvát Boldizsár könyvtárának egy része szintén a társaságnak jutott. Az évi jelentés meghallgatása és a felmentvény megadása után a közgyűlés megállapította az 1900. évi költségvetést, (bevételék 8190 korona, kiadások 8040 korona) majd újból megválasztotta az elnökség, az igazgató-választmányt és a számvizsgáló-bizottságot, mire elnök élénk jelenléte mellett az ülést bezárták.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság ma délután tartotta idős Cséry Lajos elnöklete alatt harmadikéttidő rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint, bár sulyosok voltak a nyomdaipari viszonyai a múlt évben, a társaságnak sikerült nagy részt saját kiadványai révén, az előző évinél valamivel kedvezőbb eredményt elérni. A Ferenciek-terén birt telekeladása folytán a társaság vagyonának értéke 493.400 forinttal gyarapodott, ami a társaság üzleti eredménye fokozására, a tartalékalap bővebb dotálására és az értékek redukciójára szolgalt. A múlt év üzleti tiszta nyeresége 93.811 forint 92 krajcár. Levonva ebből a jutalékokat, összesen 15.009 forint, marad a részvényesek közt való kiosztásra 78.802 forint, ehhez hozzáadva a múlt évi nyereség áthozatott, 1882 forintot, összesen 80.684 forint. Ebből a 4000 részvény mindegyikére 20 forint, vagy 40 korona (= 20 százalék), a fennmaradó 684 forint pedig a jövő évi számlájára vitetik át. A közgyűlés az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak a felmentést megadta. Dr. Török Emil részvényes indítványára végül a közgyűlés egy vezérigazgatónak, mint az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak, valamint a hivatalnok karnak eredményes és gondos működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A Budapesti Kereskedelmi Testület jubiláris közgyűlése. A Budapesti Kereskedelmi Testület ma délután jubiláris közgyűlést tartott Huttl Tivadar elnöklete alatt, megünneplény a testület kétszázéves

fennállását. A jubileum alkalmából az előterjesztett évi jelentés bevezető részében azok a mozzanatok vannak kiemelve, melyek közt a lefolyt évben a még I. Lipót királynak 1699. augusztus 15-én kelt szabadalom levele alapján létesült Pesti Polgári Kereskedelmi Testület, a belőle 1846-ban kivált és önálló testülettel alakult Nagykereskedők és Nagyiparosok Társulatával újból egyesült. Lendülettel szavakkal emlékezik a jelentés azokról a nagy nehézségekről, melyekkel a kereskedelmi testületnek alapítása kezdetétől az alkotmányos újjáébredés korszakáig megküdenie kellett, oly annyira, hogy ezt az áldásos intézményt a reakcionárius ellenáramlatok erős hullámveresei nem egyszer végpusztulásra fenyegették. Csak tagjainak határtalan áldozatkészsége és ideális lelkesedése segített arra, hogy a számos veszélynek ellenállhatott. Megelégedéssel konstatalja a jelentés, hogy az alkotmányos szabadság beköszöntésétől kezdve nemcsak maga a kereskedelmi testület indult fejlődésnek, hanem kezdeményezése számos újabb hasonló hatáskörű egyesület is létesült.

Az érdemleges jelentésre való áttérés előtt felémli a bevezetés azt a változást is, amely a kereskedelmi minisztérium vezetésében beállott, és melegen üdvözli Hegedüs Sándor minisztert, mint a hazai gazdasági ügyeknek 30 év óta működő, szakképzett, erélyes és bátor előharcosát. Minthogy a két testület egyesülése folytán szükségessé vált alapszabály-módosítás csupán 1899. március 30-iki kelettel nyert kormányhatósági jóváhagyást, az igazgatóság érdembeli tevékenységét csakis mult év április hó közpe táján kezdhetette meg. Így tehát a jelentés csak tized-fél hónapra terjedő időtartamról szól, s mindenképp előlelmi, hol és mily tevékenységet fejtett ki az általános kereskedelmi érdekek védelmében és fejlesztésében.

A jelentés további folyamán ismerteté a kereskedelmi testület főhasznú tevékenységét. A testület vagyoni helyzetéről szóló adatok közül kiemeljük a következőket:

Az egyesüléskor állott: a nagykereskedők és nagyiparosok társulatának vagyona 231.211 korona, a pesti polgári kereskedelmi testület vagyona 767.772 korona, ez utóbbinak alapítványai 13.286 korona, a Ferenc József kereskedelmi kórház vagyona 671.517 korona, a budapesti kereskedelmi akadémia vagyona 1.211.107 korona, a budapesti kereskedők menházának vagyona 236.798 korona, így tehát a budapesti kereskedelmi testület felügyelése és rendelkezése alatt álló egész vagyonátlag értéke összesen 3,132.692 korona.

A jelentés aztán beszámol a kereskedelmi akadémia, a Ferenc József-kórház működéséről, a kereskedők menházának alapjáról, amely utóbbi tavaly 180.034 koronával gyarapodott, úgy hogy a menház felállításának többé pénzügyi akadályt nem állja útját. Az igazgatóságnak évi jelentését a jelenlevők általános helyesléssel tudomásul vették és az elnök, igazgatóság, testületi ügyész és titkár iránt elismerésüknek adtak kifejezést. A közgyűlés további folyamán egyhanguslag megállapította a zárszámadásokat, melyek szerint a testület vagyona az 1899. év végén 1,092,045 koronát tett ki. Végül az igazgatóságba néhai Luczenbacher Pál helyébe Heinrich Ferencet, a felügyelő bizottságba Romeiser Bélát hívták meg.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma délután tartotta kilencedik évi közgyűlését Mándy Lajos miniszteri tanácsos elnöklete alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés szerint a társaság vállalati Fiumében az elmúlt évben fokozott mértékben járultak hozzá a magyar kikötő forgalmának és kereskedelemnek fellendítéséhez. — A déligyümölcs akció működése igen kielégítő és a társaság most már épp úgy, mint Budapestben, Fiumében is rendszeresen tart aukciókat. Az elmúlt évben a kormány új szerződést kötött a társasággal, mely a Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum összes üzleti részeitnek kezelését a társaságra bizza. Új ága a társaság tevékenységének a szénizlet, amennyiben elváltatta a pilis-vörösvári belga szénbánya-társulat eladási vezérképviseletét és a folyó évadban a banya egész termelését tényleg el is adta. A sok tekintetben kedvező viszonyok dacára a társaság, mint a Magyar Királyi Államvasutak géppárának vezérigényközsége igen kedvező eredményeket ért el a nevezett gyárban készülő gazdasági gépek eladásával. E jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés az előterjesztett zárszámadásokat tárgyalta és elhatározta, hogy a mult évi áthozatall együtt 310.899-36 korona összegű nyereséggel a részvényesek az alapszabályszerű levonások után osztalékul részvényenként 30 korona (7 1/2%) fizetessék, a tartalékalap 80.000 korona dotációval 420.000 koronára emeltessék és a megmaradó 18.654-80 korona az új üzletet számlájára vitessék át. Az esedékes szelvényeket április 2-től kezdve váltják be.

A Pesti Lloyd-társulat ma tartotta rendes közgyűlését Kohner Zsigmond elnöklete alatt. Falk Miksa országgyűlési képviselő, a társulat titkára előterjesztette az évi jelentést, amely szerint a társulat teljesítése 1899-ben is teljesen kielégítő volt. A bevétel kitért 29.718 frt 15 kr., a kiadás 43.927 frt 79 kr. A társulati vagyon az 1899. év végével 382.120 frt 43 kr-t tett. A jelentés a közgyűlés eljenzéssel vette tudomásul és a felügyelő-bizottságnak a felmentést megadta és annak tagjait, nevezetesen Löwy Miksát, Uhl Sándort, Reimann Lázárt és Walko Lajost újból megválasztotta. Az igazgatóság tagjai közé újból beválasztották Deutsch Sándort, a választmányba Flitner Frigyeszt, Frey Kálmánt (új). Hanke Jenőt, Lányczy Leót, Sandor Pált, Schödl Frigyeszt (új), dr. Weinmann Fülöpöt és Weisz Károlyt

Az Adria Tengerhajós Részvénytársaság ma délután tartotta a legrendes évi közgyűlést gróf Szapáry István valóságos belső titkos tanácsos elnökletével. A kereskedelemügyi miniszterium részéről Gyöngyösi János miniszteri tanácsos, a társaság miniszteri biztosa volt jelen. Előnk a jegyzőkönyv vezetésével dr. Kovács József titkárt bízta meg és hitelesítette Schöffler Bódog és Abonyi Sándor részvényeseket kéri fel. A közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentésből kiemeljük, hogy az 1.065.093 k. 26 f. tiszta nyereséggel záródó mérleg 104.949 k. 78 fillérrel kedvezőbb, mint az előző évben s hogy a társaság főnökeinek összforgalma 675.830 tonna, tehát 60677 tonnával, vagyis 9-9%-kal több volt, mint 1898. évben. A behozatal az előző élethez képest 20-7%-kal csökkent, a kivétel ellenben 23-3%-kal s a közbeeső kiktők közötti forgalom 8-6%-kal emelkedett. A múlt évben elkészült Jókai és báró Kemény nevű új gőzök, amelyek egyenként 4060 tonna hordképességgel a társaságnak eddig legnagyobb hajói, minden tekintetben kitűnőknek bizonyultak. Ugyaníly méretekben épül a Tibor nevű harmadik új gőz, amely néhány hét múlva elkészül. A társaság Budapesten az újpüli területen 484-5 01 kiterjedésű telket vásárolt s már az ideai tavaszon megkezdte egy intézeti palota építését.

A közgyűlés az igazgatóság javaslata értelmében megváltoztatta az alapszabályoknak a cégjegyzés módjára vonatkozó 5. §-át s megállapította a mérleget, amelyben az alapszabály szerinti leírásokon felül a három legrégebb hajó mászerű ércanyagok értékéig s a Matekóvits gőzös átalakítási költsége is teljesen le van írva. A tiszta nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság javaslata értelmében a közgyűlés elhatározta, hogy a tartalékalaphoz csatolassék 47.217-72 K., az ideai részvénytulajdonosok 2-ikától kezdve a Pesti Magyar Kereskedelmi bank budapesti és a Wiener Bank-Verein bécsi főpénztárainál 28 koronával váltassék be = 700.000 K.; az igazgatósági jutalék fejében fizetessék 64.713-68 K. a nyugdíjalaphoz 33.600 K. csatolassék, amely az által 200.000 K.-ra emelkedik, a biztosítási tartalék-alap pedig 92.748.40 K.-val növeltetvén, eléri az alapszabályokban előírt két millió korona magasságot. Új számlára 126.813-46 fillért visznek át.

A közgyűlés ezután megadta a felmentéseket és az igazgatóságot és felügyelő bizottságot egyhangulag újból megválasztotta.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma délután Huttl Tivadár elnöklésével rendkívüli teljes ülést tartott, amelynek tárgya az elnökség előterjesztése volt a kamarai székház építési költségeinek fedezésére felvenendő kölcsön dolgában. Az új palota összesen 750.000 koronába kerül. Az építkezésbe a kamarának 330.000 koronát tevő vagyonát fektették, a hiányzó 450.000 koronáról pedig jelzálog-kölcsönt vesznek fel. Az elnökség a pénzületeket ajánlat-teleire szolgáltatta fel. A beérkezett ajánlatok közül a legelőnyösebb a Pesti Magyar Kereskedelmi Banké volt, amely a kölcsönt 4 1/2 százalékos fővárosi kötvényekben hajlandó megadni. A teljes ülés az előnyös ajánlatot egyhangú helyesléssel fogadta s úgy az elnökségnek, mint a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak köszönetet szavazott. A kamara új székháza augusztus hó elején teljesen készen lesz.

Magyar Leszámlító és Pénzváltó Bank. A magyar leszámlító és pénzváltóbank igazgatósága tegnapi ülésében dr. Beck Marcel központi titkárt, Holl Ottó letéptéznári főnököt és Bara Miklós árusztályi titkárt cégvezetőkké nevezte ki.

Kamarai gyűlés. A szeptemberi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta meg a havi teljes ülést Szardy Lajos elnöklése alatt. Jelentést tett az elnökség, hogy a dunai ártidalás hiánya következtében súlyos viszonyok közt levő Baja város forgalmának értékeben a Folyam- és Tengerhajós Társaság apatin-bajai hajóáratainak Szegszárdig való kiterjesztését kérte. Kutynyi Zeigmond tükárnak a kamarai iroda mult havi tevékenységét feltüntető jelentése után a teljes ülés a napirend ügyeinek tárgyalására tért át és első sorban tárgyalta a kereskedelmi miniszter által véleményezésre megküldött fürdő-törvényjavaslat tervezetét. A kamara a tervezetben foglalt rendelkezéseket a magyar fürdők fejlődésére előnyösnek ítéli és úgy találta, hogy ott, ahol a fürdők fejlesztésének, illetőleg a gyógyhelyek védelmének érdekében egyes eshetőségekre az ipartelepek elhelyezése korlátoztatik, teljesen megnyugtató módon gondoskodik a tervezet a kártalanításvokról is. A kamara azért helyesli a törvénytervezetet, beleértve a 34-ik §-t, amely szerint a mesterséges ásványvizek készítése, árusítása és behozatala tilos. Indokoltan tartja a kamara ezt a tilalmat azért, mert hasonlíthatatlanul fontosabb nálunk a vegyertartalmukban oly változatos és gyógyvizeknek is majdnem teljes sorozatát kimerítő magyar ásványvizek védelme, mintha, bár a mesterséges minőség megjelölésének kötelezettsége mellett, szabad forgalmat biztosítanának a mesterséges ásványvizeknek, amelyek keresettség és forgalma Magyarországon különben is minimális. A kereskedelmi miniszter kérdése folytán véleményt fogadott el a kamara arról, hogy a fénypéppzel kétszázötven ipari foglalkozásnak tekintendő és hogy ilyenek tekintik azt az iparigazolványok kiszolgáltatásánál, az adó kirovásánál, továbbá a kiállításokon való elhelyezés tekintetében a sokszorosított ipar körébe való sorozásánál, amely csoportban a kifejezetten ipari foglalkozást képező könyvnyomtatás még jogosultabban volna a gyakran igazán művészi-rajzolóokra nézve művészeti foglalkozásnak nevezhető, mint a fénypéppzel, melynek gyakorlása, egyes kivételekről nem szólva, általában gépies és mesterségszerű.

A munkások nyugdíj-ügye. A munkásoknak régi és méltányos törekvését vízi közelebb a megvalósuláshoz a Magyarországi munkások rokonság és nyugdíj-egylete, amely csöndesen munkáinak, hét évi tennálása alatt ma hazánk legnagyobb testületei közé küzdötte föl magát. Ez a fényes eredmény igazolja legjobban, hogy az egyetere igazán nagy szükség van s a munkások bizalommal csatlakoznak hozzá, hogy csekély 10, 12 és 15 krajcáros havi illeték fejében tíz évi tagság után bekövetkező rokkantságuk vagy munkaképtelenségük esetén maguknak oly tisztességes és életfogytig tartó szerényt szerezzenek, amely megmenti őket a nyomortól. A most megjelent évi jelentésből látjuk, hogy Kölber Ájayos köcsigváros és Katis Antal vezetése alatt megfelelő kezében van az egylet vezetése, s hogy a tisztviselői állások mind tisztelbeliek; az egylet vagyona pedig csakis a közgyűlés határozata alapján az öt főtisztviselői együttes aláírásával vehető ki. Ez tehát a legmesszebb menő biztosságot nyújtja. Az évi jelentés szerint a mult évben 13 új főikkal és 3269 új taggal szaporodott az egylet, vagyona pedig február végén 264.907 korona 29 fillér. Az ideai közgyűlést ápril 22-iken délután 3 órakor tartják az újvárosi háza nagytérben.

Honi ipar. Ilyen címmel Sugár Ottó kollegánk szerkesztésében új társadalmi folyóirat jelent meg, amelynek az a célja, hogy a honi ipart a magyar társadalommal megismertesse és megkedveltesse. Előfizetési ára 10 korona.

Az életbiztosításról. Havas Miksa tanár az életbiztosításról rendkívül hasznos és érdekes tanulmányt írt, amely az életbiztosítás intézményének jogosultságát, hasznát és szociális jelentőségét méltatja. A kis fizetési ára?

A valeszer-árak felemelése. A Magyar vasművek a hengerelt valeszer árat 100 kilogrammonként 1 koronával fölemelték.

Kávés. (Béldk István kávéanyagkereskedő jelentése a Budapesti Napló részére.) Az üzlettek lanya menete mulófélben van, miután a részleteadók régi olesó áru el fogytak, szükségletüket kénytelenek a most már 25 forinttal drágább áruval beszerezni. Mind ez ideig azt remélték, hogy ezen hirtelen emelkedés csak átmeneti, — de sajnos az tartós és szilárd s változásokat az árban csakis a jövő termés hoz. Az eddigi áremelkedések így viszonyulnak: Santos sup. 43 forintról 58 forintra, Rio 49 forintról 64 forintra, Guatemala 60 forintról 58 forintra, Portorico 70 forintról 110 forintra, Ceylon 104 forintról 135—140 forintra.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 36,50 korona pénzben, 37.— korona áruban. Bécsben a nyersszesz ára szilárdabb; 40.— korona pénzben, 40,40 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-árakodónál lévő székess-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi márc. 30-án. Készlet 564 darab. Értékelt 1169 darab. Összesen 1733 darab. — Eladatot 960 darab. Maradt 773 darab. — Napi árak: 120—130 kgr. súlyban 98—102 koronáig, 220—280 kgr. súlyban 96—102 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 96—102 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 88—92 koronáig. Malacok 76—80 korona 100 kilónként. A vasár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 31.

Élénk volt a kínálat és kereslet, az irányzat pedig szilárd. Összesen 45.000 méterháza került forgalomba 5 fillérrel magasabb árakon.

Eladatok:

Buda, Tiszavideki: 500 mm. 80 k. 8 K. 5 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 400 mm. 79-5 k. 8 K. 22 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K., 100 mm. 79 k. 7 K. 9 1/2 f., 450 mm. 79-5 k. 7 K. 80 f., 550 mm. 74-5 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 400 mm. 78 k. 8 K. — f., 1400 mm. 77-8 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 75 fillér.

Fehérmegyevidéki: 1550 mm. 74 k. 7 K. 60 f.

Dunai: 3300 mm. 75 k. 7 K. 20 f.

Pestmegyei: 500 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 77-5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 76-5 k. 7 K. 55 f. sárga, 100 mm. 74-8 k. 7 K. 55 f.

Bácskai: 5000 mm. 75-6 k. 7 K. 45 f., 1000 mm. 74 k. 7 K. 42 1/2 fillér, 2400 mm. 73-5 k. 7 K. 50 f., 3200 mm. 73-4 k. 7 K. 60 f., 1000 mm. 73 k. 7 K. 65 f.

Bánáti: 6200 mm. 75-5 k. 7 K. 45 f.

Erdélyi: 360 mm. 74-5 k. 7 K. 20 f.

Raktáráru: 1500 mm. 73-7 k. 7 K. 92 1/2 fillér.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 42 1/2 f., 300 mm. 6 K. 35 f. paritásra, 150 mm. 6 K. 25 f.

Zab: 150 mm. 5 K. 5 1/2 f.

Félszépítés mellett.

A készülő hivatalos jegyzése a budapesti árnyék értéktözsde szokásai szerint, hektiszpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

13 u z a	ktős	50 kilogr. mm. ár		ktős	50 kilogr. mm. ár	
		K-16	K-1g		K-16	K-1g
uszavideki	0	7,45	7,96	7,75	8,10	
	75	7,65	7,16	8,0	8,10	
	71	7,89	7,39	8	8,39	
	78	7,70	8,11	8	8	
fehérmegyei	0	7,41	7,45	7,70	7,86	
	75	7,44	7,66	8,0	7,66	
	71	7,69	7,65	8	8,15	
	78	7,63	7,86	8	8	
pestvidéki	0	7,29	7,46	7,7	7,94	
	75	7,35	7,75	8,0	7,96	
	71	7,49	7,70	8,1	7,96	
	78	7,49	7,99	8	8	
bánási	0	7,50	7,90	7,90	7,86	
	70	7,40	7,95	8,0	7,96	
	77	7,50	7,90	8	8	
	74	7,43	7,70	8	8	
bácskai	0	7,20	7,30	8,7	8	
	75	7,19	7,45	8	8	
	74	7,35	7,65	8	8	
	75	7,36	7,65	8	8	

Egyéb gabonafajták	ktős	50 kilogr. mm. ár	
		K-16	K-1g
Rozs	uj elsőrendű	7,48	7,52
	másodrendű	7,15	6,80
Arpa	elsőarmány	6,06	5,70
	érett való	5,45	5,60
	szélesre való	5,30	5,40
Zab	elsőarmány	5,30	5,30
Tengeri	elsőarmány	5,30	5,30
Repece	elsőarmány	12,90	13,00
	bánási	5,30	5,30

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra . . .	7.48-7.50-7.52-7.53
Buza októberre . . .	7.77-7.76-7.78-7.79
Rozs áprilisra . . .	6.39-6.40-6.37-6.41
Rozs októberre . . .	6.59-6.60-6.63-6.62
Zab áprilisra (1900) . . .	4.90
Tengeri 1900. májusra . . .	5.41-5.52-5.40-5.39
Repece augusztusra . . .	12.80-12.90

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra . . .	7.49	pénz	7.50	áru
Buza októberre (1900) . . .	7.75		7.76	
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.38		6.39	
Rozs októberre . . .	6.58		6.59	
Zab (1900) áprilisra . . .	4.90		4.91	
Tengeri (1900.) máj-ra . . .	5.39		5.40	
Repece augusztusra . . .	12.90		13.—	

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.) . . .	7.54	—	7.55
Buza októberre (1900.) . . .	7.77	—	7.78
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.40	—	6.41
Rozs októberre (1900.) . . .	6.61	—	6.62
Zab áprilisra . . .	4.90	—	4.91
Tengeri májusra 1900. . . .	5.41	—	5.42
Repece augusztusra . . .	12.80	—	12.90

A budapesti értéktözsde.

A mai előzősde, a kedvezőtlen idő benyomása alatt, kedvtelen volt. A nemzetközi értékek árai lemorzsolódtak s gyengébben zárulnak. Államvasutakban a realizációk jóval olesőbb árakat hozott felszínre. A zárlat csendes volt. A helyi értékek el voltak hanyagolva.

A déli tőzsde gyenge Bécsre és az arbitrage eladásaira ellanyhult s főleg államvasutakban a legalacsonyabb napi árfolyam mellett zárulnak.

A helyi piac is megérezte az internacionális értékek gyengését és az összes forgalomba került értékek, főleg a közúti és rimamurányi 3-4 koronával gyengébben zárultak.

A valutapiac merev.

Az előzősde: üzletlenség.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 752.—752.60. Magyar hitelrészvény 748.50. Osztrák-magyar államvasut 638.50-641.50. Közúti vasut 660.—661.50. Központi takarékpénztár 1430.—korona.

A déli tőzsde: lanya.

Osztrák hitelrészvény 751.80-752.60. Osztrák-magyar államvasut 635.60-639.20. Jelzálogbank 463.50-464.—. Leszámlítóbank 490.50. Rimamurányi vasmű 618.—619.—. Közúti vasut 655.—661.—korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 93.65. Kereskedelmi bank 2720.—. Salgótarjáni köszénbánya részvénytársaság 636.—. Általános vagongyár 1035.—. Villamos vasut 356.—338.—korona árfolyammal.

Utóközde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 751.20. Magyar hitelrészvény 747.—. Leszámlító bank 490.50. Rimamurányi vasmű 618.—. Osztrák-magyar államvasut 631.—. Közúti vasut 643.—. Városi villamos vasut 337.—korona árfolyammal.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 38.—48.—korona, vörös aprószemű 50.—62.—korona, vörös erdélyi —.—korona, vörös bánási —.—korona, középszemű 64.—70.—korona, nagyszemű 72.—75.—korona. Disznózsír: budapesti 55.50-56.60 korona, vidéki —.—korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki —.—korona, városi 4 darabos 46.—47.—korona, 3 darabos 48.—49.—korona, füstölt 51.—52.—korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 16.50-17.—korona, 120 darabos —.—korona, 100 darabos 21.50-22.—korona, 85 darabos 28.—28.25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50-14.75 korona, 100 darabos 21.—21.50 korona, 85 darabos 27.—27.50 korona, Szilvaiz: szlavóniai 18.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, március 31. (A Budapesti Napló telefont. jelentése.) E héten csak rövid volt az a periódus, amely alatt az idő nem adott okot panaszra: aztán

beállott az esőzés, majd rögtön utána a hirtelen időváltás, amely Bécsben és a környéken valóságos katasztrófát jelent. A mezei munkák, amelyeknek aránylag még nagy része hátra van, újból s minden valószínűség szerint hosszabb időre megakadtak, a tulajdosok nagy nedvesség amugy is felette káros s a folytonosan tartó kedvezőtlen időjárás alaposan érezteti hatását az élettelen üzletben s a vásárlási kedv teljes hiányában. Az irányzat valamivel szilárdabb volt. Eddig jegyzetelt: buza tavaszra 7.73—7.74 május—júniusra 7.75, ősze 7.98, rozs tavaszra 6.76—6.78, május—júniusra 6.79, ősze 6.96, zab tavaszra 5.30—5.31, május—júniusra 5.35—5.36, ősze 5.65, tengeri május—júniusra 5.70, július—augusztusra 5.80, rege augusztus—szeptemberre 13.20—13.30 koronán. Készárkban az irányzat lanyhult, buza és rozs 5 fillérrel olcsóbban lett volna kapható, később az irányzat megszilárdult s a követelések emelkedtek. Eladásra került urasági áru 78—80 kilogramm 7.90 koronán, szlavonai 76—79 kgr. 7.65 koronán. Kosztolányról, Nagy-Szombattól s a környékbeli állomásokról, kisebb szállítmányok 79 kgr. 7.80 koronán Nagy-Szombattól, 80 kgr. 7.80 koronán Kordasról, 76 kgr. 7.75 koronán Nyitráról, radványi 78 kgr. 8.05 koronán kocsira rakva Bécsből, 80 kgr. 8.02 1/2 koronán Mosonyból.

Rozsban az irányzat szilárdabb volt, az árak 5—10 fillérrel javultak. Eladtak 73—74 kgr. 6.55 koronán Maljóról, 6.65 koronán Nagy-Szombattól, 6.60 koronán Érsek-Ujvárról, 6.05 koronán B-Gyarmatból. Árpa árakban szilárd volt; az üzlet jelentéktelen maradt s csak közepes minőség után indult.

Tengeri 5.80—5.85 koronán állott s 5—10 fillérrel, zab 5 fillérrel szilárdult. Magyar zab minőség szerint 5.40—6.25 koronán kelt.

A bécsi értéktőzsde.

Előződsén a külföldi pénzdrágulások következtében gyengébb az irányzat.

Déli tőzsdén még gyengébb és csendes a forgalom.

Zárlat bányádt. Berlinből nagy bányahausst jelentenek.

Bécs, március 31. (Magyar értéktőzsdéről.) 4% aranyjárdék 97.10. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 141.60. Magyar vasút kölesön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasúti állami kötvény 98.90. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 122.—. Rimamurányi vasútirányítási 307.50. Magyar koronajárdék 93.10. 4% Magyar földterem. kötvény 92.80. Magyar hitelbank részvény 186.50. Magyar nyeremény kölesön sorsjegy 164.25. Kassa-oderbergi vasúti részvény —.—. Magyar kereskedelmi bank 272.50.

Bécs, március 31. (Osztrák értéktőzsdéről.) 4 2/3% papírjárdék 99.35. 4% osztrák aranyjárdék 98.15. 1890-iki sorsjegy 136.—. Osztrák hitelsorsjegy 396.—. Angol-osztrák bank 124.75. Bécsi bankgyűléslet 135.—. Osztrák-magyar bank 127.25. Déli vasút 24.60. Dunagőzhajzási részvény 71.70. Dohányrészvény 165.—. Császári és királyi arany 11.41. Német bankváltó 118.60. 4 2/3% ezüst járdék 99.10. Osztrák koronajárdék 99.50. 1864-iki sorsjegy 200.90. Osztrák hitelintézet részvény 224.70. Unionbank 154.—. Osztrák Länderbank 116.75. Osztrák-magyar államvasút 131.80. Elbavölgyi vasút 123.50. Alpezi bányarészvény 261.30. 20 frankos arany 19.27 Londoni váltóár 242.90. Bécsi Tramway 134.45. Az irányzat léttelen.

Bécs, március 31. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délháti magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 254.75 Magyar hitelrészvény 186.50. Angol-Osztrák bank 124.75 Union bank 135.—. Länderbank 154.25, bankgyűléslet 116.75, osztrák-magyar államvasút részvény 131.30, északnyugati vasút részv. 24.50, elbavölgyi vasút 123.50, dunagőzhajzási részv. 119.50, alpezi bányarészvény 155.76, májusi járdék 261.30, osztrák koronajárdék 308.—, 4 2/3% magyar arany, 99.35, magyar koronajárdék 93.70, német birodalmi márcia közpénz 121.50, ultimóra 118.70, törökorsjegyek —.—, rimamurányi vasúti —.— déli vasút —.—, dohányrészvény —.—, Napoleon d'or 19.26 Lombard —.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, március 31. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde kevés élénkség mellett általában, de különösen a második 16 órában meglehetősen szilárd volt, noha utoljón tul rövid határidőre élénken keresek pénzt 7 1/2—8% mellett. Bochemi részvények eleinte alacsonyabban állottak, mert állítólag figyelmeztették a spekulációt, hogy ne bocsúlje túlságosan kedvezően a folyó évi üzleti eredményt, minthogy a bérek és a nyersanyag-árak emelkednek. Később azonban a bochemi részvények is jól tartották magukat. A többi bányarészt szilárd volt. Bankrészvények emelkedtek. A járdékpénz nyugodt. Magánleszámitolási kamattól 5 1/2%.

Berlin, március 31. (Zárlat.) 4 2/3% osztrák papírjárdék 98.10. 4% osztrák aranyjárdék 99.30. Elbavölgyi vasút —.— Magyar koronajárdék 92.80. Osztrák-magyar államvasút 135.25. Kassa-oderbergi vasút 87.50. Bécsi váltóár 84.15. Magyar vasúti beruházási kölesön 101.75. Alpezi bányarészvény —.—. Discont-Commandit 198.60. Altalanos villamoszáry Edison 254.60. Gelsenkircheni 220.—. Laura-kohó 283.25. 4 2/3% ezüstjárdék 98.—. 4% magyar arany-

járdék 97.—. Osztrák hitelrészvény 234.90. Déli vasút 27.60. Károly Lajos vasút 100.10. Orosz bankjegy 218.15. 4% új orosz kölesön 99.35. Török dohányrészvény 154.—. Olasz járdék 94.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 158.50. Harpeni 234.80. Az irányzat szilárdabb.

Berlin, március 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszetes osztrák aranyjárdék 97.—. Magyar koronajárdék 92.80. Osztrák hitelrészvény 234.50. Osztrák-magyar államvasút 134.50. Déli vasút 27.50. Északnyugati vasút —.—. Elbavölgyi vasút —.—. Orosz bankjegy közpénz 216.15. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo) Lombard —.—.

Hamburg, március 31. (Zárlat.) 4 2/3% ezüstjárdék 97.80. 1890. sorsjegy 136.—. Déli vasút 27.80. 4% osztrák aranyjárdék 99.—. Osztrák hitelrészvény 234.30. Osztrák-magyar államvasút 134.50. Olasz járdék 94.25. 4% magyar aranyjárdék 97.20. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, március 31. (Zárlat.) 4 2/3% papírjárdék 98.10. 4% osztrák aranyjárdék 99.65. Magyar koronajárdék 92.80. Osztrák-magyar bank 126.60. Déli vasút 27.70. Elbavölgyi vasút —.—. Londoni váltóár 204.62. Bécsi bankgyűléslet 135.20. Villamos részvény 141.50. 4% magyar aranykölesön 77.75. 4 2/3% osztrákjárdék 97.90. 4% magyar aranyjárdék 97.—. Osztrák hitelrészvény 234.80. Osztrák-magyar államvasút 135.70. Északny. vasút 117.—. Bécsi váltóár 84.15. Párisi váltóár 81.25. Unionbank 154.—. Alpezi bányarészvény 264.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 234.50. Osztrák-magyar államvasút 134.75. Déli vasút 27.60. Osztrák aranyjárdék —.—. Olasz járdék 94.40. Laura-kohó 283.50. Harpeni 234.75. Discont 198.30. Alpezi —.—. Bécsi bankgyűléslet —.—. Nyugodt.

Páris, március 31. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —.—. 4% osztrák aranyjárdék 100.25. Osztrák Länderbank 485.—. 3% francia járdék 101.35. Ottomanbank 578.—. 3 1/2% francia járdék 103.32. Alpezi bányarészvény —.—. Déli vasút —.—. 4% magyar aranyjárdék 98.—. Párisi bankrészvény 1165. Olasz járdék 94.15. Francia tőrszék. járdék 100.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1275.—. Török dohányrészvény 321.—. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 29. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm feletti súlyban) 94.—96 fillérig. Öreg közep (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcárig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm feletti súlyban) 102—103—fillérig. Fialat közep (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 100—102 fillérig. Fialat könnyű páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban 100—101 fillérig. — II. Magyar s zrodett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm feletti súlyban) —.— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcárig. — Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm feletti súlyban) —.— fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. — IV. Romániai eredetű (St a c h l). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm feletti súlyban) 99—100 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 99—100 fillérig. — Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 98—99 fillérig.

Sertés létszám: 1900. márc. hó 29. napján volt készlet 32188 darab, 1900. március hó 30. napján felhajtott 279 darab, 1900. évi március 30. napján elszállított 311 darab, 1900. március hó 31. napjára maradt készletben 32156 darab.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállított B.apest, VII. Kerepesi-ut 36/ Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarok Zeneakad. mellett) MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segélyével a tilinkó tőkéltségével és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legzebb magyar s más kedvelt darab. Ára 1 frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Vezérigazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrássy-ut 6.

Első Leánykibérlési Egylet Budapestén. VI. ker. Teréz-kört 40—42. szám. Alapított 1863. évben. Kifizetett nárszűkelték 1892. december hó 31-ig 1.600.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kibérlésére 300 frttól 10.00 frtig.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 31. —

Kinevezések. Az igazságügyi miniszter Malcz Fülöp szolnoki törvényszéki telekkönyvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába telekkönyvezetővé, Eckert Aladár bajai járásbírósi díjnokot a szigetvári járásbíróshoz és Ottinger János vágselyei járásbírósi díjnokot a balassagyarmati törvényszékhez irnokokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bürg János okleveles tanítót a hasznos-alsó-budai állami elemi népiskolához rendes tanítótá, Nyárády Lajos okleveles tanítót az ördög-keresztúri állami elemi népiskolához rendes tanítótá, Szabó János okleveles tanítót a széki állami elemi nép-

iskolához rendes tanítótá, Radojesics Szevetiszáry okleveles tanítót a dolovai szerb-magyar tanylevelő közszéki elemi iskolához rendes tanítótá, Deési Jolán okleveles tanítónőt az aranyos-rákosi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, a nagyvárdi kir. ifj. ifj. tábla élönke a vezetés alatt álló kir. ifj. ifj. tábla kerületéhez Kalló Miklós gyulai lakost, végzett joghallgatót, ideiglenes minőségű díjas joggyakor-nokká nevezték ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kónas József Isonnó állami főgimnáziumi rendes tanárt és Márton (Mittelmann) Jakab körmezőbányai állami főreáliskolai rendes tanárt rendes tanári minőségükben végleges-megerősítette.

Áthelyezés. Az igazságügyi miniszter Tassy Lajos kaposvári járásbírósi irnokot a pécsi ifj. ifj. tábla, Mayer Gyula kaposvári törvényszéki irnokot pedig a kaposvári járásbíróshoz helyezte át.

Fűlázatok. Fővizgató a temesvári pénzügyigazgatóshoz két hét alatt. Gyakornok a mezőturi adóvívattal két hét alatt. Díjnok az erzsébetvárosi törvényszéknél 14 nap alatt. Postamester Visken (Hontgye) április 27-ig.

TÁJÉKOZTATÓ.

Miért vannak még emberek, a Kneipp kávé?
Kneipp malata kávé még nem használják, noha ez egy izletes és egészséges kávéval?
Mert nem tudja még mindenki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé, a mely a kávé-növény egy kivonata által a bak-kávé ízét és zamatját nyeri. Ő ezáltal feltűnő módon magában egyesíti a hoi malatákészítmény értékés egészségi tulajdonságait a bak-kávé kedvelt ízingerével. A Kathreiner Kneipp malata kávé nagyobb részt mint ptkávé szolgál a bak-kávéhoz, azonban tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Mindenütt kapható, de nyitva soha sem lesz árusítva, s csakis az ismert eredeti csomagokban valódi, a melyek Kneipp páter arczképét viselik és a nevet: »Kathreiner«.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, március 31.

A nagy depresszió két különálló magya ma délnyugati Oroszországban foglal állást, míg az északi depresszió a maximummal együtt visszahúzódott; az atlanti Océánról pedig egy zart maximum nyomul a kontinensre, elberitva a biscaiyai tengert, Angliát és a norvég partokat.

Jelentékeny esapadék ma is csak a depresszió környékén volt, — egyébként az idő európaszerte száraz.

A hőmérséklet eloszlása változatlan. Nálunk — az éjjel még országos — esőzés és havazás reggelre kelet felé fokozatosan elhúzódott. Az idő egyébként hűvös és ma délelőtt még mindenütt boros.

Küldés: Északi légáramlással hűvös és már csak elveto esapadékos idő várható.

Vizállás.

	márc. 31.	márc. 30.	márc. 29.	márc. 28.	márc. 27.
Buda	Schärding 6.6 0.85	6.6 0.85	6.6 0.85	6.6 0.85	6.6 0.85
Duna	Pannón 2.61 0.23	2.61 0.23	2.61 0.23	2.61 0.23	2.61 0.23
	Linz 0.03 0.63	0.03 0.63	0.03 0.63	0.03 0.63	0.03 0.63
	Bécs 6.12 0.68	6.12 0.68	6.12 0.68	6.12 0.68	6.12 0.68
	Pozsony 2.83 2.21	2.83 2.21	2.83 2.21	2.83 2.21	2.83 2.21
	Komárom 2.95 2.25	2.95 2.25	2.95 2.25	2.95 2.25	2.95 2.25
	Budapest 3.10 2.92	3.10 2.92	3.10 2.92	3.10 2.92	3.10 2.92
	Paks 2.66 2.66	2.66 2.66	2.66 2.66	2.66 2.66	2.66 2.66
	Mohács 2.73 2.66	2.73 2.66	2.73 2.66	2.73 2.66	2.73 2.66
	Gombos 0.12 2.88	0.12 2.88	0.12 2.88	0.12 2.88	0.12 2.88
	Újvidék 3.02 3.07	3.02 3.07	3.02 3.07	3.02 3.07	3.02 3.07
	Pancsova 3.08 3.10	3.08 3.10	3.08 3.10	3.08 3.10	3.08 3.10
	Gombos 3.14 3.20	3.14 3.20	3.14 3.20	3.14 3.20	3.14 3.20
	Újvidék 3.02 3.07	3.02 3.07	3.02 3.07	3.02 3.07	3.02 3.07
	Pancsova 3.08 3.10	3.08 3.10	3.08 3.10	3.08 3.10	3.08 3.10
	Gombos 3.14 3.20	3.14 3.20	3.14 3.20	3.14 3.20	3.14 3.20
	Sz. Gothárd 1.54 0.90	1.54 0.90	1.54 0.90	1.54 0.90	1.54 0.90
	Sárar 2.30 3.21	2.30 3.21	2.30 3.21	2.30 3.21	2.30 3.21
	Győr 0.96 0.10	0.96 0.10	0.96 0.10	0.96 0.10	0.96 0.10
	Pettau 6.— 0.—	6.— 0.—	6.— 0.—	6.— 0.—	6.— 0.—
	Zákány 0.84 0.10	0.84 0.10	0.84 0.10	0.84 0.10	0.84 0.10
	Barró 0.49 0.83	0.49 0.83	0.49 0.83	0.49 0.83	0.49 0.83
	Ésák 0.— 1.80	0.— 1.80	0.— 1.80	0.— 1.80	0.— 1.80
	Mura M.-Szerhad. 0.— 0.09	0.— 0.09	0.— 0.09	0.— 0.09	0.— 0.09
	Szava Zagráb 2.10 0.—	2.10 0.—	2.10 0.—	2.10 0.—	2.10 0.—
	Zárasz 6.26 2.63	6.26 2.63	6.26 2.63	6.26 2.63	6.26 2.63
	Mitrovec 4.50 4.60	4.50 4.60	4.50 4.60	4.50 4.60	4.50 4.60
	Szamos Deés 0.9 0.12	0.9 0.12	0.9 0.12	0.9 0.12	0.9 0.12
	Szatmár 1.2 1.14	1.2 1.14	1.2 1.14	1.2 1.14	1.2 1.14
	Kraszna N.-Majány 0.38 0.38	0.38 0.38	0.38 0.38	0.38 0.38	0.38 0.38
	Latorca Munkács 0.4 0.34	0.4 0.34	0.4 0.34	0.4 0.34	0.4 0.34
	Laboreca Homoná 0.66 0.43	0.66 0.43	0.66 0.43	0.66 0.43	0.66 0.43
	Ung Ungvár 0.43 0.43	0.43 0.43	0.43 0.43	0.43 0.43	0.43 0.43
	Tisza M.-Szeret 0.80 0.50	0.80 0.50	0.80 0.50	0.80 0.50	0.80 0.50
	Tekohra 0.80 0.29	0.80 0.29	0.80 0.29	0.80 0.29	0.80 0.29
	V.-Nemény 1.03 1.15	1.03 1.15	1.03 1.15	1.03 1.15	1.03 1.15
	Tokai 1.34 1.43	1.34 1.43	1.34 1.43	1.34 1.43	1.34 1.43
	Tisza-Püred 1.34 1.17	1.34 1.17	1.34 1.17	1.34 1.17	1.34 1.17
	Senaok 1.34 1.17	1.34 1.17	1.34 1.17	1.34 1.17	1.34 1.17
	Gaográd 1.24 1.07	1.24 1.07	1.24 1.07	1.24 1.07	1.24 1.07
	Szeged 1.12 1.66	1.12 1.66	1.12 1.66	1.12 1.66	1.12 1.66
	Török-Béce 1.83 1.84	1.83 1.84	1.83 1.84	1.83 1.84	1.83 1.84
	Tisza 2.13 2.08	2.13 2.08	2.13 2.08	2.13 2.08	2.13 2.08
	Óndova Bártia 0.50 0.85	0.50 0.85	0.50 0.85	0.50 0.85	0.50 0.85
	Topolya Hód 0.20 0.20	0.20 0.20	0.20 0.20	0.20 0.20	0.20 0.20
	Székely Zabolca 0.80 0.44	0.80 0.44	0.80 0.44	0.80 0.44	0.80 0.44
	Hódmező Zemplén 0.40 0.20	0.40 0.20	0.40 0.20	0.40 0.20	0.40 0.20
	Székely Csanya 0.20 0.20	0.20 0.20	0.20 0.20	0.20 0.20	0.20 0.20
	Hernády H.-Németi 1.81 1.01	1.81 1.01	1.81 1.01	1.81 1.01	1.81 1.01
	Veresegyházi Margita 0.68 0.68	0.68 0.68	0.68 0.68	0.68 0.68	0.68 0.68
	Békéscsaba B.-Ujfalvi 0.80 0.44	0.80 0.44	0.80 0.44	0.80 0.44	0.80 0.44
	Kőrös Csanya 0.88 0.88	0.88 0.88	0.88 0.88	0.88 0.88	0.88 0.88
	N.-Várad 0.28 0.10	0.28 0.10	0.28 0.10	0.28 0.10	0.28 0.10
	Beányes 0.80 0.80	0.80 0.80	0.80 0.80	0.80 0.80	0.80 0.80
	Tonke 0.48 0.60	0.48 0.60	0.48 0.60	0.48 0.60	0.48 0.60

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. április hó 1-én.
Signorini Ferenc felléptével.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo. Fordította Radó Antal.

Nedda	Pawny I.	Silvio	Takáts
Canio	Signorini	1. pór	Nev B.
Tonio	Vársady	2. pór	Zuhász
Beppe	Kiss		

Utána:

Coppélia.

Ballet 2 felvonásban. Irta Nutter és Saint Leon. Zenéjét szerette Delibes Leo. Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. április hó 1-én.

Délután 7/2-órker mérsékelt helyárrakkal:

A menyem.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Fabrice Carré és Paul Bilhaud. Fordította: Adorján Sándor.

Leverdier	Ujházi	Málcscot	Hetőnyi
Leverdierne	Rákosi Sz.	Lodoiska	Paulayné
Paul	Dezsi	Honoré	Zilahy
Márta	Csilag	Ferdinand	Latabár

Este:

Fra Girolamo.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Somló Sándor.

Medici Lorenzo	Bercsényi	Ternabuoni	Somló
Piero	Dezsi	Fra Girolamo	Gyenes
Mirandola	Zilahi	Strozzi Ghitta	Márkus
Bartolomeo	Deák	Andrea	Márothy
Fra Mariano	Iványi	Capponi	Egressy
Medici Carlo	Latabár	Vittorio	Keczeri

Kezdeté 7/2 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. április hó 1-én.

Zárva.

VISSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. április hó 1-én.

Délután 3 óraker, mérsékelt helyárrakkal.

Pajkos férjek.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Georges Feydeau. Fordította Mihály József.

Vatelin	Hegedűs	Meggy	Haraszthy
Lucienne	Lánczy	Redillon	Góth
Pontignac	Fenyvesi	Armandine	Pécsi
Clotilde	Kalmár	Hotel igazg.	Bárdi
Soldignac	Gál	Pinchard	Balassa

Este:

A Valton-család. (Catherine.)

Színmű 4 felvonásban. Irta Henri Lavedan. Franciából fordította: Dr. Marquis Géza.

Hercegné	Hunyady	Helén	Lenkei
Francois	Fenyvesi	Mantel Georges Gál	
Madeleine	Varsányi	Valton	Balassa
Frouard báró	Szerényi	Catherine	Szerényi G.
Frouard báróné	Rostagny	Blanche	Nógrádi

Kezdeté 7/2 óraker.

FOLIES CAPRICE

9 óraker. Ma 9 óraker.

Ő nem tud franciául.

Eredeti bohózat. Irta H. H.

10 óraker. 10 óraker.

„Blonde Bestien.“

Bohózat Leitner H.-től. Zenéje Knöch A.-tól.

11 óraker. 11 óraker.

Lorelei.

Nagy fantasztikus daljáték Leitner H.-től. Zenéje Knöch A.-tól.

Erkély incognite pöhelyek.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

A napnak a tüze

A tudományos kutatás utánpótlása folyótan művelésében kitűnően sikerült az egész világon közzéadni

Jura-brillians-ékszer

készítményeinkben. Jura-brillians-ékszeresek által készített. Fényükkel, színeikkel, formájukkal minden tekintetben legújabb és legújabbak. A legújabbak a világ minden részén elismertek. A legújabbak a világ minden részén elismertek. A legújabbak a világ minden részén elismertek.

csak 3 és 5 frtba, extrafinom 10 frtba.

Minden darab meg. Iokban. Gyönyörű papírral ellátott. Tervezői a legújabbak és legújabbak. A legújabbak a világ minden részén elismertek. A legújabbak a világ minden részén elismertek. A legújabbak a világ minden részén elismertek.

Jura-brillians-ékszer készítményeinkben. Bazel (Svájc). Németország részére: Lörrach (Baden). Nagybani megrendeléseket előnyös árakkal.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Orlah Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű lóli korten kívül a mulatságok, lakodalmak, jankelték megvárására igen alkalmas díszes főherterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

!! Magyar tollal írjon minden magyar ember!!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélíró-toll és tollszár gyáruának kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jóságunkat fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 54 f szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 135 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

GOLIÁT MALÁTÁSÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál.

Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, véréngességben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kitűnő sikerrel használtatik. Árak vidékre közbányi vasút állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack — — — — — 17 K. 50 f. 1 . 30 kis palack — — — — — 13 K.

A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaszállításra 5 koronán visszaszállítatik. Budapestben kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet”-ben is.

Dupla malátásör és világos márciusi sör ládánkint 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak. MEGRENDELÉSI HELY: Királysörfőző Budapest-Közbánya.

Ereszkedikről 51-53. Gőz-, porcellán- és kádfürdők. Téli-nyári uszoda. Hidegvíz-cura.

A pénz. ZOLA A háboru Nana. egyenként 2 kor. helyett 70 filléért kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában, József körút 18.

Utánzásért nagyon figyeljünk a SCHAFFER RÓZA névre. Csakis ezen védjeggyel valódi.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Ezt a legrágább kincset megszerezhetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szereb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Kohlmarkt 6. Által főtállalt és használt szépségápoló eszközök által sikerült.

Poudre ravissante es. kir. kir. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérre varázolja és pompás zománca alatt a bőrképződést, anyajegyek és himlőhelyek is eltűnnek. — A ráncokat és rediket kímélti, a káros szőpítőszerek által károsított bőrt összehúzza és az annak üde, rózsás fiatal színt kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mesakindú lehet a bőrnél, hogy szennyezés hatása a bőrről eltűnjen. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene. Egy tégey 1 frt 50 kr.

Tau ravissante megőrzi a bőrfüledéget, erősíti és a legkitűnőbb, biztos hatású toalett-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr.

A Ravissante crême, puder és víz nemzetközi kiállításokon nagy arannyal lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki rejtőlen, márványföbér homlokot akar, legjobban ajánlható a es. kir. szab. homlokföbér darabonkint 1 frt 50 kr-ért és a „Savon-Ravissante” kiváló szépségápoló anyagok és urak részére, darabonkint 80 kr-ért. — Schaffer Róza asszony, visszaváraszolja az ő „KINGIOR”-jával minden megcsúszott hajnak ifjúkori színeit, a lempompásabb szőket, a legrugyóbb gesztenyebarnát, a bálványosított főkötőt. A „KINGIOR” egyszeri használata elegendő, hogy a szin örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmielőti mosás nem lépés az előtt színezésnél elvárható és a fejbőr üdésére való. Egy doboz ára használata utánal együtt 1 frt 50 kr. és 5 frt. Valamennyi készítményem csodálatos hatásait teljes kezeséggel vállalom. Számtalan elismerés és köszönő-irat betekinthető a legmagasabb körökben és csak diszkreció miatt nem közölhetők.

40 Központi raktár: ROSA SCHAFFER, Bécs, I., Kohlmarkt 6. szám.

GŐZEKÉKET, GÖZHENGEREKET

GÖZUTIMOZDONYOKAT

minden czélszerű nagyságban és a legújutányosabb árak mellett építenek

JOHN FOWLER & Co.

Budapest-Kelenföldön

a vasutállomással szemben.

DUPLA MALÁTÁSÖR

Szent-István védjeggyel A KÖZÉNYAI

POLGÁRI SERFŐZŐ R.-T.

gyártmánya, a legköltségesebb üdítő ital.

Ajánlják: Dr. Angyán, dr. Elischer, dr. Herczel, dr. Kéty, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann egyetemi tanár urak.

Hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmianság és gyengeség ellen, továbbá ajánlja van lábadozóknak és különösen szoptató nőknek

Kapható Budapestben minden fűszer- és csemegeüzletben. A vidékre a sörfőző maga szállítja.

Budapesti árak: — a fogyasztási adóval együtt — egy nagy palack (palack nélkül) 25 kr., egy kis palack 20 kr. — Vidéki árak: a fogyasztási adóval együtt — a közbányi állomásra — egy rekesz 30 nagy palack 7 frt 50 kr., betét a rekeszért és palackokért 3 frt 20 kr., összesen 10 frt 80 kr., egy rekesz 30 kis palack 6 frt, betét a rekeszért és palackokért 3 frt, összesen 9 frt. A betétet visszaszállítatjuk, ha a rekeszek és palackok jókarban és fuvarementen három hónapon belül cüdre visszaszállítanak.

Ezen sör hónapokig eltartható.

Utánzatoktól tessék óvakodni.

Valódi csak a Szt.-István védjeggyel.

Müller József

hangszergyáros SCHÖNBACH (Csehország)

ajánlja legjobb hirnöv, kpróbált

hangszerreit,

tisza hangolós, könnyed és egyforma szólam, javított szerkezet, nagyon olcsó árak, jótállás. Nemetsző utánvetel visszavetitek. Szállít konzervatoriumok, színház, fürdői, katonai és polgári zenekarok számára.

Kitűnőteléseket nyert a világ- és múkiállításokon, valamint akad. aranyérmeket. Javítások összes vonás hangszereken művészi kivitelben. Régi hegedűk és csellók megjavítottak, csatlóg becsapóteltek. — Aranyérmék nyert és bérmentve.

TULHALMOZOTT RAKTÁR

Kézz gyászkoosk- ról külön árny- zék.

Kézz gyászkoosk- ról külön árny- zék.

Bogdan József

kocsigyáros

Budapest, IX. ker., Fáy-utca 10-12. sz.

Raktárak: VIII. Múzeum-körút 10, II. udvar és IX. Fáy-utca 7.

ajánlja kézz utárlhatóság a legolcsóbb árak mellett még resz- lőtelre is. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 13500

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesti-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénztárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtatványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 10 frnyl összeget meghaladják, vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HÚ FÉNYKÉPET

csupán a kifeszítésért (és a díszes papírkeretért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 kr számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkövetelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árúcekkokról kívánatra ingyen és bérmentve.

POSZTOMARADÉKOK

minden célra, melyek posztószóthéildési világáruházamban visszamaradnak, kicsinyben, rendkívül olcsó árakon adtnak el.

Stikarovszky János

Budapest, V., Erzsébet-tér 16.
Maradékokból minták nem küldhetők.

Gyakorlati Német Nyelvtan

40 leckében magántanulásra.

Roboz Andor.

3 korona helyett 1 K. 30 fill.
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Ezrek mennek Carlsbadba,

hogy rossz gyomrukát kirepereljék és újra jól emészszenek és erre elköttenek — néha láába — egy vögyont, pedig ott a célt ottihen kényelemben, kevés költséggel elérék a

„PEPSIN-BOR”

használatát által, mely az ételt megemésztést segít és a gyomor rövid időn tökéletesen helyreállítja. Az en pepsin-borom kedves ízű és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér, 5 üveg franco küldve 12 kor.

ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész úrnál, Egger-féle Nádor-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Nélkülözhetlen minden szervbajosnak.

TIESEL-féle

cs. kir. kizárólag szabad.

sérvkötők

orvostlag kipróbálva, főtulmubhatlanok, nappal és éjjel viselhetők.

Egy oldali 3 frt 50 kr., mindkét oldali 5 frt.

Elismerések dr. Weiss úrnál, a bécsi általános kórház volt 1. oszt. főorvosától Bécsben.

TIESEL KÁROLY, szabdalász tulajdonos és gyártó.

BECS, VII., Schottenfeldgasse Nr. 23.

Részletes leírás és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCSCIC GYULA.

A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készűl, *művészi elrendezése és fényes kiállításá, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei* által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felőlelt képek, melyek *teljes és tiszta egészét képezik: Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek*, az olasz vidék beható ismerete s az ottani *építzet, festézet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása* alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkincseinek, *lebilincselő szöveg* szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott clichével; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabásu művet, melynek *értéke minden időben maradandó lesz* s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb köreiben éppen ugy, mint *a művészetet-kevelők, művészek és tudósok között* a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyúttal *nékülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.*

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal,

Budapest, V., Mérély-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

Az Árvay J. és társa császári és királyi udvari szállítók (Alapított 1849.) áruosztálya az egyedüli cég a Monarchiában, hol előnyös előbbi árukötések folytán tavaszi divatárúkbán, fekete és színes lyoni selymekben, angol kelmékben, selyem, vászon- és batiszt kelmékben nincs áremelkedés.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó, diófa fényezett	34 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl	4 frt
2 ágy, diófa, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	16
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett	8	1 hálószoba, matt diófa	125
1 mosdó, 2 ajtó, diófa, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	170
2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt	38	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	60
2 ágy, magas, diófa, matt	38	1 garnitúra selyem-behuzat	80
2 éjjeli szekrény, diófa, márvánnyal	22	1 garnitúra plüss-behuzat	95
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv.	46	1 szalonasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márvánnyal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	14		

Nagy vázlaték egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű butorokban.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
 Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

10,000 frt tisztanyereséget
 a legkisebb rizikóval
 érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe
az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapírok kihasználására
 mint tag belép.
 Havillaték 6 frt, fél illeték 3 frt.
 Tagsági feltételeket ezen **kiválóan szolid** intézményről ingyen és bérmentve küld.
 (Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.)
AMSTERDAM A Commerce- & Creditbank igazgatósága.
 Nicolaas Witsenkade 13.
Ügyes képviselők kerestetnek.

VÉR-PIROS fajnaranacs

eredeti lisdákban vasuton szállítva 1 láda 150-180 drb legfinomabb muscat-piros narancs 4/3 frt, 1 láda 100 drb válogatott nagy muscat-piros 4 frt 25 kr. ugyanilyen láda édes sárga fajnaranacs 2 forint 75 kr.

Kereskedőknek, gyógyszereseknek áronövedmény.
 Vértörő fajnaranacs 1.75
 Vértörő muscat-narancs 2.00
 Mentolált fajnaranacs 1.40
 Jada, oris narancs 1.40
 Citrus szep tartós 1.20
 Kacsi györi 1.35
 Carfil, olasz 5-6 rozsa 1.30
 Csevizli, 1 horod 60 drb 1.40
 Jemalka-rum 5 kl. üveg 5.-
 1 k. íróasztal 1.10
 1 k. datolya tünit. 0.80
 1 k. muskát datolya francia 1.30
 1 k. cukros gyümölcs 1.50
 1 k. Malaga-szőlő legrsőbb 1.40
 1 k. Salvia-banán 1.30 és 1.60
 1 k. Csokoládé-hüvely krém 1.80
 1 k. Francia mandula 1.60
 Füge igen finom 1.40
 Chiodate finom vegyes déli-gyümölcs kilós doboz 1.40
 Csokoládé fin. vanil. felkötő 70
 Szokol-boroc, kilója 1.30 és 1.60
 Szokol-kefir darabja 1.20
 Dardnia, 16, 20, 25, 30 és 40 90
 Tengerről (só és fark) 1.20
 1 doboz 60 kr., nagy dob. 1.30
 100 darab hajó szeg 1.60
 Curia 1/4 üveg doboz 1.50
 Deb. kolbász, valódi kaja 1.30
 Baci virsli, val. párja 8 és 12
 Imperium legfin. 0 drb 1.20
 Gergelyk, valódi, kilója 1.50

Tea
 Csevizli valódi, 1 drb 1.50
 Tappan 2/3 l. kilója 1.50
 Lipót tea 1. bódón 50 és 90
 Origa bajor, bizalati száza, 1.-

Rum
 Rum, finom csaldé 1 üveg 1.-
 Jemalka-rum 3 csillagos 1.50
 Ananas-rum legfin. angol 2.-
 Földalmi rum, angol 2.-
 Cognac, magyar finom 1.50
 Cognac, Martell Medicinal 4.-

Kávé
 Jamaika, legfinom., kilója 1.35
 Cuba-portorico 1.40
 Cuba igen fino m 1.80
 Cuba-Potosi legfinomabb 2.10

PINTÉR GYULA
 cs. és kir. udvari fűszerkereskedő
 Budapest, IV. ker., Kocsakeméti-utca 15. sz.

CIMBALMOK
 Logujabb acélszerkezetű, 5 évi jóállással, legszébb hangzár, **résztüreltetésre is kaphatók.** Saját gyártmányú hangszerek, ú. m. **cimbalmok, hegedűk, harmonikák, beselőák, okkharinak, bőgők stb.** Kétféle magyar búrok. Számos külföldi és elismert a jó munkáért. **Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök meg.**
Mogyoróssy Gyula
 magyar hangszertelepe **BUDAPEST**
 VIII., Ezerépesi-ut 71.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
 Liniment. Capsici comp.
 Ezen hírneves háziszér ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzsölésésként alkalmaztatik közveszélyes és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő rak tár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben.** Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bertökü utánazt van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az mindig egyes üveget „Horgony” vejejegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utatassa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
 cs. és kir. udvari szállítók.

Titkos betegségek
 gyógyítására e specialista legjobban alkalmas számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.
Dr. FABINYI J.
 v. kórházi orvos, specialista
 gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugysófolyást, hólyagbajokat, békákóros sebeket, szphyllist, ennek következményeit, makacs borjakokat és az énfertőzésből támadó idegbetegségeket.**
 Meglepet az eredmény férful gyongeségnél (impotentia) úgy fiatal, mint öregebb egyéneknél.
 Birtos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjazlanul válasz; kívánatra gyógyszerék.
Lakas: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).
 Bejártat a lépcsőnél. Külön váróterem.
 Rendelés délutól 9-3-ig, este 6-8-ig.

WALLA JÓZSEF
Mozaik és cement-áruháza
BUDAPEST,
 Rottenbiller-utca 13. sz.

Granit-terazzo, Betonrozások, Medencék, Csatornázások, Szőkölutak, Fáyence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő-lemezek,

Kerámilap, Mozaik-lap à la Mettlach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyezet-nádszövet, Tűzálló tégl, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árak.

KÖACYAG ÉS CEMENTCSÖVEK
 Magy. kir. államvasutak. Üzletvezet. Miskolc.
Pályázati hirdetés.
 A magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet Füllek állomáson létesítendő 613 m² területű mezőnyoszint, négy tisztító gödör, három daruakna, 30 foltómeter hosszú vízlevezető csatorna, három vízvezetékli akna és egy egy emeletes váltó állító torony és egy 6 részesű szónszin építésére.
 A tervok az egyezségárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott Általános és részletes feltételek és az 1890. évben kiadott „Épületek leírása” Miskolcon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafeltartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi április hó 10-én déli 12 óráig kell benyújtani, aulirott üzletvezetőség általános osztályánál.
 Az ajánlatokat egykoronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a Fülék állomáson létesítendő magas építményekre.”
 Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi április hó 9-én déli 12 óráig 3600, azaz háromezerhat száz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségé gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapírokban letenni. A bánatpénzről szóló letételek az ajánlatokhoz nem csatolandók.
 Az ajánlatoknál a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.
 Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vonényvel adandók fel.
 Miskolc, 1900. március hó 27-én.
 Az üzletvezetőség.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumal, az ujkor legkiválóbbjal.

Hotter sertéspara
 I. és II. szám.
 Legjobb diätetikus szor az étkezd, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbáncál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Hotter-tréningfluidja. mosóvíz lovaknak és szarvasmárnaknak 1 üveg 1 frt 20 kr.
 Az inakát és izmokat a legmeguob korig is fészes erőben tartja, az állat, bedörzsölésük után, a legrosszabb munkát és tréninget kiálja. Megelőzősekkül szárazzó bajokkal mint borsáknál, rheumánál és merővegnél is megelőző eredménytel használatik.

Hotter abszorbiója, kozm. mosóvíz lovaknak 1/2 üveg 6 frt. 1/2 üveg 3 frt 50 kr.
 Eltávolít mindenféle kórovást és zsiros lerakódást, anélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősít megújmatódást és gyenge inakát, eltávolít és elpusztít az izmoknál minden butyokot és megelőző minden gyuladást; különösen bevált open I. csuklóban, ganatnál, gumónál, vastag térdknél, eltávolít butykokat az inakról, vastag bokát, dagasztat, a hol azok fellépnek. El-mulik a térd remegését, és gyógyít mindenféle zúlést.

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef”, Bees, XII/2, Schönrunnerstrasse 182 P. Főraktár Magyarországrészre: Török József gyógyszerári Budapest, Király-utca 12. sz.
 Raktár a legübb gyógyszerárban és droguériában — Tessék a védjegyre vigyázni.

Agri-l-táppor
 lovaknak és szarvasmárnaknak.
 I csomag 80 kr.
 Külföldi pótlék az arakhoz, hogy az állat egészséges és erős maradjon, vese-, máj-, hólyag- és idegbajoknál használandó.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az országos magyar gyorsíró egyesület

Báthori Dezső

középiskolai tanár ur vezetésével e hóban új magyar és német nyelvű gép- és gyorsírási tanfolyamot nyit. Jelentkezéseket felvesz a

„YOST” írógép

szépvírási tanfolyam. Lelkiismeretes tanításom, valamint Pozsonyban 25 évi működésem alatt sikerültnek bizonyult tan módszerem folytán még a legrosszabb írással bíró is szerény tandíjért szép és folyékony írást sajátíthat el. Esti tanfolyamok. Vidékeknek mindkét írásmód 8 nap alatti elsajátításáért kezességét vállalok. Alapos tanítás a német nyelv- és helyesírásban. Adler I. szépiró tan. Lakás: Nagykorona-u. 4., III. em. Értekezési órák 10—1-ig és 4—7-ig. 5835.

Szépvírási tanfolyam. Lelkiismeretes tanításom, valamint Pozsonyban 25 évi működésem alatt sikerültnek bizonyult tan módszerem folytán még a legrosszabb írással bíró is szerény tandíjért szép és folyékony írást sajátíthat el. Esti tanfolyamok. Vidékeknek mindkét írásmód 8 nap alatti elsajátításáért kezességét vállalok. Alapos tanítás a német nyelv- és helyesírásban. Adler I. szépiró tan. Lakás: Nagykorona-u. 4., III. em. Értekezési órák 10—1-ig és 4—7-ig. 5835.

Budai nyaralóban esetleg a Svábhegyen, Zugligetben, vagy a Lipótmező környékén butorozott szobát keresek fiatal hivatalnok, mérsekkelt díjért. Esetleg 2—3 szobát több hivatalnok. Szíves ajánlat „Buda környéke” címen a kiadóhivatalba kérek. 2842

A Népszínház közelében egy csinosan butorozott I. emeleti két ablakos utcai szoba, 1 vagy 2 intelligens ur részére azonnal kiadó. Ugranott egy csinosan butorozott 2 ablakos udvari szoba 1 vagy 2 ur részére azonnal kiadó, mindkettő külön bejárattal. Cim a kiadóhivatalban. 2774

Nyári lakás Visegrádon, gyönyörű felfelé, három kényelmesen berendezett szoba, cselédszoba, konyha, előszoba, jégverem, stb. igen jótanyós áron kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3932

Szolid árak.
MAUTNER
• **HENRIK**
butorszállítási és be-
raktározási vállalat
BUDAPEST.
VIII. József-körút 21.
Szárazraktárak

Házmesternek ajánlok egy jelenleg is oly minőségben levő tiszteséges egyén. Címe megadható a kiadóhivatalban. 2712

240 darabot Nélkülözhetetlen minden háznál!
100 darab legfinomabb elefántcsont levélpapír borítékkal,
100 darab toll,
25 darab különféle képlevelezőlap,
12 darab Hardtmuth-írón,
1 darab jegyzőkönyv írónal,
1 darab kék írón,
1 darab vörös írón,
összesen 240 darabot 2 forint előleges beküldése ellenében vagy utánvét mellett küld Adler Mór papírkereskedő, Budapest, Karoly-körút 3. 5947

Bolthelyiséget keresek az Erzsébet-körúton a Király-utca és Kerepesti-ut között, egy nagyobb kiralattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J.” jellegével elaphoz küldendők. 2713

Cimbalmok, részletre is, olesók és jó hangukú, 5 évi jótállás. **Arjegyzék ingyen.**
Varga Pál,
Rökk Szilárd-utca 3.

Használt és új ajtók, ablakok méret után, teljesen felvasalva, befalazáshoz készen, olesón kaphatók
EISLER ARMIN
építő-asztalosnál
Budapest, V., Lipót-körút 3.

Köznevelő-osztály.
Ferenc József-kabát 4 frt
Jaquet 3 frt
Frack 5 frt
Nadrág 2.50.

Rothberger Jakab, Kristófalvár 2. I-ső emelet.
Több kintű északnémet-hon nevelő, kik az angol és francia nyelvet Angol- és Franciaországban sajátították el, kintű zongoristák, rajzolni és festeni, azonnali alkalmazási keresnek magyar ur családoknál, ugyancsak két izr. német nevelő nyelv és zenésmerettel, ajánljuk előkelő izr. családokhoz
Szegheőné S. Lujza irodája által Budapest, VI. Dessewffy-utca 22. sz. Magyar okl. tanítókat sürgősen keresek.

Veszek zálogház cédulát régi arany ezüstárút brilliánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órák és ékszerész
Kerepesti-ut 2. szám.

Magyar találmány!!
Művészi kivitelű Aquarell (kézi) festés fára * fára Fa-levelező-lapok, a legizlősebb kivitelben.
Magyar festés!
Magyar fa!
Magyar munka!
10 drb ára 2 kor.
A pénz előleges beküldése után **bérmentve.**
Megrendelhető a kiadóhivatalban.

„COMET”
használatban a legjobb
Sárgabőr Crème
világos cipők részére bádogdobozban.
A Jacquot & Co. Stettin
Zsírfehér-cipőfénymaz
bádogdobozban.
Cég: **Jacquaud Père & Fils.**
Minden hasonló nemű üzletekben kapható.
Budapesti képviselő:
Holländer Dávid,
VI., Teréz-körút 38. szám.

Zongora-terem és kölesüző-intézet
A. Thierfelder, Wien, 7/3. Burggasse 71/c.
Legnagyobb zongora, piano- és harmonium-raktár. Képzés és részletítés mellett való előadás.
Ólós kölesüzési díjak. Zöpes árjegyzék ingyen.

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható
DR. KAJDACSÝ,
v. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapial rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.
A legelhanyagoltabb Hughes-folyásokat, bujácóros sebeket, syphilit, az énfertőzöttség utóbjait
Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában párasan sikerű
Electro-Massage
vagy **Psychrophor**
által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befooskondozás nélkül, a legmarkosabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróteremek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Fontos sérbyajásoknak.
SZENZÁCIÓSTALÁLMA NY
Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jóvá válna, mint a Pollitzer által feltalált és kir. szab. gummikülönlegesség. Ezen sérvkötő előnyei a többi sérvkötő felül a következők: 1. nem gyullad ki a kóros helyeken. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A pellották oly módon illeszkednek a sérvényre, hogy a sérvkaput teljesen szigeteli, és így a sérvényre nem lehetetlen. 4. A biztonsági óv feltalálásával pedig a sérvkötő lecusztása meg van gátolva. Céljességét nem egy helyen a külföldi orvosi tekintély ismeri el. Használatosságát bizonyítja továbbá azon számos köszönet és hálaanyag, amit, mely a világ minden tájáról (Német, Orosz, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India stb.) hozzánk beérkezett, s melyek a t. vevőinknek mindenkor rendelkezésükre állanak. Céljességét mellől az árak mérsékelte.
Egyedlalu ára 7 és 10 frt. Kétoldalú 10 és 16 frt.
Gyermekeknek a felével olcsóbb.
Rendelésnél a test bősége kintit centiméterekben, továbbá, hogy a szív jobb, bal, vagy mindkétoldala-e.
Nagy raktár továbbá valódi angol és francia acélrugó sérvkötőben, hurok, köldökfűző, irrigateur, mindenre megfontoskodó, görcsérhársanya, hátyegyesztáró, legpárna, ágybetét, havi-keféltörök és minden a szakmába vágó cikkben.
Egyedlül képviselőség valódi angol és francia
GUMMI-KÜLLÖNGESSZÉGEK.
Postai megbízásokat, rendelvényeket pontosan és titkosítással melletti legrosszabbban utánvételt eszközöl
POLLITZER MÓR ÉS FIA
cs. és kir. szabad. orthopediai kötszerszek
Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapították 1858
ALJEGYZÉK kívánatra zárt borítékban bérmentve küldetik.
A címre a tárgy által tessék.

Divat

Rengeteg választék legújabb gypjukelmékben az összes elképzelhető, legmodernebb kivitelben:

- I. oszt. mtrje —.45 frttől 1.25 frtig
- II. oszt. mtrje 1.40 frttől 2.25 frtig
- III. oszt. mtrje 2.25 frttől 2.95 frtig
- IV. oszt. mtrje 3.— frttől 4.35 frtig

Divatosok kelmeék az összes modern kivitelben méterje 28 krtól 95 krig.
Mosó-selyem méterje 1.25 frttől 2.25 frtig.
Selyemszővetek carreau, rayé és broché mintákban az összes ártereleken és legmodernebb fajtákban.
Legújabb pasztell-színek gypju- és selyemkelmeékben.

Áruház
Lessner D.
Bécs,
VI., Mariahilferstr. 81—83.

Legjobb, legszolidabb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Vidékre mintagyűjtemények kívánatra a legkészségesebben. A kelmefej és ártétel megközelítő közlését mint igen kívánatosát, kérjük.
Vidékre divatújságokat állandó vevőknek díj- és bérmentve; nem vevőknek 1 korona előzetes beküldése ellenében.

Meghívó.
Az „Egyesült takaré- és hitelszövetkezet” igazgatósága 1900. évi április 16-án d. e. 11 órakor saját helyiségében (VII., Dohány-utca 54. sz. I. em.)
rendkívüli közgyűlést
tart, a melyre a t. c. szövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak.
Tárgy.
Az igazgatóság, felügyelő-bizottság és választmány kiegészítése.
Jegyzet. Ezen rendkívüli közgyűlésen csak azon szövetkezeti tagok vehetnek részt, a kik legalább az első négy heti tagsági díjukat befizették és ezt meghívójuk által igazolhatják.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

